

СПОЈИ!

Informations- und Integrationszeitschrift Spoji!

Информативни
и интеграциони
часопис
Споји!
година III, број 5, I/2013

излази на дан Св. цара Константина
и царице Јелене 2013. године

Шта ћемо оставити у наслеђе
будућим генерацијама?!

СПЕЦИЈАЛНИ ДОДАТАК

у овом броју:

Проф. др Волфганг Рорбах: Разлика између патриотизма и национализма
Милан Кострешевић: 900 година од рођења Светог Симеона Мироточивог
СПЦ: Свети цар Константин и царица Јелена
мр Мира Јовановић-Ратковић: Јасеновац – Спомен-подручје
Марија Стевановић: Стигла торба из Србије...
Сава Стамболић: Душанов законик – Аманет прошлости, инспирација будућности

02 О ЧАСОПISУ *Spoj!*03 ÜBER DIE ZEITSCHRIFT *Spoj!*

УМРЕЖАВАЊЕ

- 04 **Српска православна омладина Инсбрук**,
Прва трибина СПО(Ј)И у Србији
- 11 **Хуманитарна организација „Срби за Србе“**,
СзС обезбедили пластеник за Стојановиће
- 12 **Српска православна омладина Инсбрук**,
Кратак поглед на 2012. Годину
- 14 **Хуманитарна организација „Срби за Србе“**,
СзС 19. Пут на Косову и Метохији
- 17 **Српска православна омладина Инсбрук**,
Трибина БС први пут у Петровцу на Млави
- 20 **Хуманитарна организација „Срби за Србе“**,
Помоћ и преданост српском народу

ИНТЕРЕСАНТНО!

- 22 **Драгомир Мајсторовић**,
... из Леобена представља свој рад
- 23 **Зоран Алексић**,
Зашто
- 26 **Душан Драгомировић**,
Доба хероја

ИНТЕГРАЦИЈА

- 27 **Викторија Концерт**,
Клетва природе

КУЛТУРА

- 28 **проф. др Волфганг Рорбах**,
Разлика између патриотизма и национализма

ИСТОРИЈА

- 31 **Милан Кострешевеић**,
900 година од рођења утемељивача лозе Немањића

ПРАВОСЛАВЉЕ

- 33 Свети цар Константин и царица Јелена
- 34 Милански едикт 313. године

VERNETZEN

- Serbisch Orthodoxer Jugendverein Innsbruck**,
38 20 Jahre Republika Srpska
- 40 Beste Platzierung des „FC Spoj!“
- Organisation für humanitäre Hilfe**,
42 OHN stellt weitere zwei Traktoren bereit
- 43 OHN errichtet erste Treibhäuser
- 46 **Serbisch Orthodoxer Jugendverein Innsbruck**,
Das Leiden des serbischen Volkes im 20. und 21. Jahrhundert

INTERESSANT!

- 50 **Dragomir Majstorović**,
... aus Leoben stellt uns seine Arbeit vor
- 51 **Zoran Aleksić**,
Warum?
- 55 **Dušan Dragomirović**,
Zeitalter der Helden

INTEGRATION

- 56 **Viktoria Konzert**,
Fluch der Natur

KULTUR

- 58 **Univ. Prof. DDr. Wolfgang Rohrbach**,
Der Unterschied zw. Patriotismus und Nationalismus

GESCHICHTE

- 61 Stefan Nemanja bzw. Heiliger Simeon

ORTHODOXIE

- 62 Konstantin der Große und Kaiserin Helena
- 63 Edikt von Mailand – Jahr 313

БОРБА ПРОТИВ БЕЛЕ КУГЕ

- 66 **Милош Маринковић**,
Традиција и културна баштина Србије и српских земаља
- 70 **Бошко Обрадовић**,
Српско коло
- 71 **Магазин, национални портал**,
Српска народна ношња
- 75 **Марија Стевановић**,
Стигла торба из Србије...
- 77 **Бранислав Б. Кнежевић**,
Грмеча коридра и Кочића збор
- 79 **проф. Срђан Мијалковић МБА**,
Мост на Дрини, Морави, Вардару, Ибру, ...
- 80 **мр Мира Јовановић-Ратковић**,
Јасеновац – спомен-подручје
- 82 **Игор Стевановић**,
Ђеле-кула
- 84 **Зоран Зековић**,
Додоле и деложација
- 86 **Св. Владика Николај**,
О Крсној слави код Срба
- 87 **Мирослављево јеванђеље**
- 89 **Сава Стамболић**,
Душанов законик

92 ПРИЈАТЕЉИ ЧАСОПИСА

Оснивачи часописа: Владимир Влајић, Александар Спасојевић, Силвана Лазеић, Оливер Ранисављевић, Филип Влајић, Ђорђе Ђорђевић

Уредници: Владимир Влајић (СПО(Ј)И), Душан Ђаковић (Х.О. Срби за Србе)

Редакција: Милостива Миливојевић, Данијела Лазендић, Дејан Сенић (сви СПО(Ј)И), Игор Стевановић и Милош Јовановић (Х.О. Срби за Србе) и проф. Срђан Мијалковић (СПКД Просвјета - Аустрија)

Лектор и коректор: Весна Калабић (српски) и Данијела Лазендић (немачки) (лекторисали и кориговали су већину текстова овог издања)

Технички уредник: Жељко Деветак

Штампа: Штампарииа Стојадиновић, Петровац на Млави

Тираж: 1.000 примерака

НЕ БАЦАЈТЕ ОВАЈ ЧАСОПИС
ЧУВАЈТЕ ГА!

Уводна реч

Поштовани читаоци широм српског расејања и у нашој Отаџбини,

Пошто сте до сада већ увелико могли да се упознате с часописом *Споју!*, чија су четири броја већ објављена, имамо част да вам представимо и пето издање овог већ уходаног пројекта, који улази у трећу годину постојања и припрема се за даље проширење и унапређење.

У овом, петом броју часописа *Споју!*, под насловом „**Шта ћемо оставити у наслеђе будућим генерацијама?!**“ и с главном темом „**Очување српске културне баштине**“, који излази на велики православни празник Светог цара Константина и царице Јелене, 3. јуна 2013. лета Господњег, имаћете прилике да прочитате следеће:

У рубрици О ЧАСОПИСУ подсећамо вас на то како је часопис покренут, ко тренутно ради на том племенитом послу и какви су даљи планови. То је, дакле, сажета историја овог издања које су покренули млади ентузијастички који марљиво раде на просвећивању српске омладине и народа.

И у овом броју у рубрици УМРЕЖАВАЊЕ можете читати о активностима Хуманитарне организације „Срби за Србе“ и Српске православне омладине Инсбрук – СПО(Ј)И и сазнати шта је све урађено од септембра 2012. до априла 2013. Најзанимљивије вести из прошлог периода на које смо наишли у медијима, чекају вас у рубрици ИНТЕРЕСАНТНО!, а такође и на немачком преводу INTERESSANT!.

Рубрике које смо увели у једном од претходних бројева показале су се као врло занимљиве, а то су ИНТЕГРАЦИЈА, КУЛТУРА, ИСТОРИЈА и ПРАВОСЛАВЉЕ. Њих можете читати и на немачком језику, као и већ добро познату рубрику VERNETZEN.

А као и обично, најбоље остављамо за крај. У овом броју то је рубрика у којој се постављају питања како се догодило да српска културна баштина буде запостављена, игнорисана и заборављена, да наши најстарији и најзначајнији културно-историјски споменици у Србији и српским земљама пропадају, како је могуће да се у Србији младе генерације диче лудим изласцима по београдским сплавовима уместо српском традицијом и нашом славном историјом о којој сведоче разни споменици или нашем храном и народним обичајима који су јединствени не само у региону већ и у целом свету. Зашто се у Србији тако мало улаже у културу и образовање младих и како ћемо сачувати српско културно и духовно наслеђе и национални идентитет у расејању и у Отаџбини ако даље наставимо овом странпутицом. Укратко, поставља се једно веома важно питање, које се многимима у овом тренутку чини небитним, али које може имати велики значај за српску будућност: „**Шта ћемо оставити у наслеђе будућим генерацијама?!**“

У часопису *Споју!* имате прилике да читате текстове разних аутора о тој теми. Свако од њих на свој начин сагледава тај проблем и нуди различита решења, али можете бити сигурни да СВИ ЗАЈЕДНО имају исти циљ: **ОЧУВАЊЕ СРПСКОГ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА!**

*С поштовањем,
редакција часописа „Споју!“*

Наши дани

Развило се црно време опадања,
Набујао шљам и разврат и пороци,
Подигао се трули задах пропадања,
Развило се црно време опадања.

Прогледале све јазбине и канали,
На високо подигли се сутерени,
Сви подмукли, сви проклет и сви мали
Постали су данас наши суверени,
Прогледале све јазбине и канали.

Покрадени сви храмови и ћивоти,
Исмејане све врлине и поштење,
Понижени сви гробови и животи,
Упрљано и опело и крштење.
Покрадени сви храмови и ћивоти.

Закована петвековна звона буне,
Побегао дух јединства и бог рата;
Обесимо све празнике и трибуне,
Гојимо се од грехова и од блата.
Закована петвековна звона буне.

Од пандура створили смо великаше,
Достојанства поделише идиоти,
Лопови нам израђују богаташе,
Мрачне душе назваше се патриоти,
Од пандура створили смо великаше.

Своју мудрост расточисмо на изборе,
Своју храброст на поделе и обеде,
Будућности затворисмо све изворе,
А поразе прогласисмо за победе,
Своју мудрост расточисмо на изборе.

Место светле историје и гробова,
Васкрсли смо све пигмеје и репове,
Од несреће наше браће, од робова
Затворисмо своје очи и џепове,
Место светле историје и гробова.

Остала нам још прашина на хартији
К’о једина успомена на џинове;
Сад сву славу пронађосмо у партији,
Пир поруге дохватио све синове.
Остала нам још прашина на хартији.

Под срамотом живи наше поколење,
Не чују се ни протести ни јауци;
Под срамотом живи наше јавно мњење,
Нараштаји који сишу к’о пауци,
Под срамотом живи наше поколење.

Помрачина притиснула наше дане,
Не види се јадна наша земља худа;
Ал’ кад пожар подухвати на све стране,
Куда ћемо од светлости и од суда!
Помрачина притиснула наше дане.

Владислав Петковић Дис

О ЧАСОПИСУ „СПОЈИ!”

Часопис **Споју!** покренут је на основу одлуке Управног одбора Српске православне омладине Инсбрук – СПО(Ј)И, 17. октобра 2010. лета Господњег, као пројекат на просветном пољу, на којем је, као и на друштвеном и хуманитарном, активна Омладинска организација СПО(Ј)И.

Информативни и интеграциони часопис **Споју!** настоји да информише српску омладину у расејању и у Отаџбини о горућим питањима из области српског језика и писма, српске историје и традиције, српске културе и духовности и да им приближи Србинову светосавску и православну веру, али не само омладини већ и оним мало старијима и искуснијима међу нама.

Из тога произлази да је **Споју!** још једно додатно оруђе којим је Омладинска организација СПО(Ј)И од тренутка стварања часописа појачала и проширила борбу за очување српског националног, културног и духовног идентитета у расејању, баш као и његова братска удружења и пријатељске организације које су помогле овај пројекат, али и оне које ће тек помоћи и укључити се.

Сваки број часописа **Споју!** посвећен је специјалној тематици, а читаоцима доноси и вести о редовним појединачним активностима српских удружења, као и о активностима које заједно организују и спроводе у саборном духу и братској сарадњи.

У часопису **Споју!** текстови су написани и на немачком језику, што је веома значајно за интеграцију, али и за то да и остале добронамерне народе с којима делимо туђинску земљу упознамо с нашим деловањем и тако наставимо да исправљамо искривљену слику Србије у свету.

Важно је напоменути да се куповином једног примерка часописа **Споју!** пружа и директна финансијска подршка хуманитарним акцијама српских организација које раде на часопису.

Штампајући овај часопис у српској штампарији „Стојадиновић“ у Петровцу на Млави, подржавамо и српску привреду, што нам је веома драго, јер нам је важније да наш Србин у Отаџбини

има директне користи од часописа него неки туђин било где у свету.

Часопис **Споју!** излази два пута годишње, и то увек о неком православном празнику!

Први број часописа **Споју!** под насловом „**МЛАДА ИСТОРИЈА МЛАДОГ УДРУЖЕЊА – ДВЕ ГОДИНЕ СПО(Ј)И**“, с главном темом „**СПО(Ј)И и српски патриотски сектор НВО**“, изашао је 17. априла 2011. лета Господњег, на празник Цвети, што је обележено и свечаном промоцијом у Инсбруку. Тиме је на сцену ступио први српски омладински часопис у Аустрији, који ће се касније проширити и на друге земље Европе.

Од првог броја, подршку у раду на часопису **Споју!** Омладинска организација СПО(Ј)И добила је од братске Хуманитарне организације „Срби за Србе“, која је помогла у писању текстова, финансијски у штампи првих 370 примерака, као и у дистрибуцији у источној Аустрији.

Други број часописа **Споју!** под насловом „**Понос српског бића, наша је ЋИРИЛИЦА!**“, с главном темом „**Очувајмо ћирилицу!**“, изашао је на велики православни празник Крстовдан, 27. септембра 2011. лета Господњег. И тада су у пројекту учествовали Српска православна омладина Инсбрук – СПО(Ј)И, као покретач часописа, и Хуманитарна организација „Срби за Србе“, која је помагала у истој мери као и у првом броју.

У сарадњи Омладинске организације СПО(Ј)И, Хуманитарне организације „Срби за Србе“ и Српског просветног и културног друштва „Просвјета“ из Беча, организоване су промотивне трибине другог броја часописа у Берлину, Бечу и Инсбруку.

Учешћем у промоцији другог броја у Бечу СПКД „Просвјета“ такође се укључила у овај пројекат, а крајем 2011. лета Господњег родила се идеја да часопис од самосталног пројекта Омладинске организације СПО(Ј)И, који помажу братске организације, прерасте у потпуно заједнички пројекат три организације: Српске православне омладине Инсбрук – СПО(Ј)И, као

идејног творца и покретача часописа, Хуманитарне организације „Срби за Србе“ и СПКД „Просвјета“.

Постигнут је договор о мерама за усавршавање часописа **Споју!**, као и добијање посебног грба за часопис, који је активан од 4. броја. Редакција је такође реформисана: именована су три уредника, по један из сваке организације.

Тако су подељене улоге и обавезе у оквиру просветног пројекта, часописа **Споју!**, а потпуна заједничка сарадња у овом пројекту траје од тренутка када је почела припрема 3. броја, на коме се заједничким снагама ради од садржаја, преко штампе, до дистрибуције. То је пробни период, који је продужен и на припреме за 4. број. Ове три организације покушаће да се на најбољи могући начин уходају у раду на овом пројекту до наредног броја, када братска сарадња у оквиру часописа **Споју!** треба да постане и званична!

Наставља се...

ÜBER DIE ZEITSCHRIFT „SPOJI!“

Über die Zeitschrift „**Spoji!**“

Das Projekt, Zeitschrift **Spoji!**, wurde auf Beschluss der Vorstandssitzung des Serbisch Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck - SPO(J)I, am 17. Oktober 2010, als Projekt im Bildungsbereich in dessen Rahmen der Jugendverein SPO(J)I auch aktiv ist, ins Leben gerufen. Die Informations- und Integrationszeitschrift **Spoji!** hat zum Ziel die serbische Jugend im Ausland und in der Heimat über die brennenden Fragen aus den Bereichen der serbischen Sprache und kyrillischen Schrift, der serbischen Geschichte und Tradition, der serbischen Kultur und Integration und Zusammenarbeit mit anderen Völkern zu informieren und Antworten darauf zu liefern. Ebenfalls als sehr wichtig empfunden wird die Orthodoxie, die der Jugend näher gebracht werden sollte, aber nicht nur den Jugendlichen, sondern auch den etwas älteren unter uns.

Daraus folgt, dass die Zeitschrift **Spoji!** ein zusätzliches Werkzeug ist, mit dem der Jugendverein SPO(J)I seit der Gründung der Zeitschrift seine Tätigkeit für die Erhaltung der serbischen nationalen, kulturellen und geistigen Identität verstärkt hat, genauso wie auch seine Partnerorganisationen, die seit der ersten Ausgabe bei diesem Projekt mithelfen.

Jede Ausgabe von **Spoji!** ist einer speziellen Thematik gewidmet. Daneben haben die Leserinnen und Leser in jeder Ausgabe die Möglichkeit über die Aktivitäten der serbischen Vereinigungen in Europa und auf der ganzen Welt zu lesen.

In jeder Ausgabe von **Spoji!** haben die Leserinnen und Leser die Möglichkeit Texte auf Deutsch zu lesen, da die Zeitschrift großen Wert auf Integration legt, weil man sich besonders in diesem Bereich mit anderen Völkern verbinden, austauschen und besser verstehen und kennenlernen kann, aber auch die positiven Seiten des serbischen Volkes den anderen Völkern näherbringen will und somit den schiefen Rahmen mit dem Bild Serbiens in der Welt Schritt für Schritt geradebiegen kann.

Es ist wichtig zu erwähnen, dass man mit dem Kauf einer Zeitschrift **Spoji!** direkt finanzielle Hilfe für humanitäre Ak-

tionen leistet, die serbische Organisationen, die an diesem Projekt beteiligt sind, regelmäßig auf dem Gebiet ex-Jugoslawiens organisieren und damit zahlreichen Kindern helfen der Armut zu entkommen.

Indem diese Zeitschrift in einer serbischen Traditionsdruckerei Namens „Stojadinović“ in Petrovac an der Mlava in Ostserbien gedruckt wird, wird sogar der serbische Sektor der Klein- und Mittelunternehmen unterstützt.

Die Zeitschrift **Spoji!** kommt zwei Mal im Jahr heraus und das immer an einem großen serbisch-orthodoxen Feiertag.

Die erste Ausgabe von **Spoji!** unter dem Motto „**Junge Geschichte einer jungen Vereinigung**“ mit dem Hauptthema „**SPO(J)I und der serbisch-patriotische NGO Sektor**“, kam am 17. April 2011 am Palmsonntag heraus, als auch die erste Promotion und Vorstellung der Zeitschrift feierlich in Innsbruck abgehalten wurde, womit die erste serbische Jugendzeitschrift in Österreich ans Tageslicht kam und eine Ausdehnung auf das Gebiet ganz Europas begann.

Seit der ersten Ausgabe von **Spoji!** konnte der Serbisch Orthodoxe Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I auf die Hilfe und Unterstützung der serbischen „Organisation für humanitäre Hilfe“ zählen, die bei der Verfassung von Texten, beim Druck der ersten 370 Stück finanziell half und auch in der Distribution in Ostösterreich sehr fleißig war.

Die zweite Ausgabe von **Spoji!** unter dem Motto „**Der Stolz des serbischen Daseins - unser ist die kyrillische Schrift!**“ mit dem Hauptthema „**Erhaltung der serbischen kyrillischen Schrift!**“, kam am orthodoxen Feiertag der Kreuzerhöhung (Krstovdan), am 27. September 2011 heraus und auch in dieser Ausgabe nahmen der Serbisch Orthodoxe Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I, als Initiator der Zeitschrift, genauso wie die serbische „Organisation für humanitäre Hilfe“, die im gleichen Ausmaß mithalf wie in der ersten Ausgabe, teil.

Es sind in diesem Zeitraum auch die Promotionen der Zeitschrift intensiviert worden, sodass man sagen kann, dass in gemeinschaftlicher Arbeit des Jugendvereins SPO(J)I, der serbischen „Organ-

isation für humanitäre Hilfe“ und des Serbischen Bildungs- und Kulturvereins „Prosvjeta“ aus Wien, die Zeitschriftenpräsentationen der zweiten Ausgabe in Berlin, Wien und Innsbruck erfolgreich organisiert werden konnten.

Mit der Teilnahme des SBK „Prosvjeta“ an der Promotion der zweiten Ausgabe von **Spoji!** in Wien, schließt sich noch eine serbische Organisation diesem Projekt an. Darauf aufbauend wurde Ende des Jahres 2011 die Idee geboren, dass das eigene Projekt des Jugendvereins SPO(J)I, in dem Partnerorganisationen bis zu diesem Zeitpunkt nur mitgeholfen haben, zu einem Projekt ausgebaut wird, in dem drei Organisationen vollwärtig mitarbeiten und offiziell Teil der Zeitschrift sind: Der Serbisch Orthodoxe Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I, als Gründer der Zeitschrift, die serbische „Organisation für humanitäre Hilfe“, sowie der SBK „Prosvjeta“ aus Wien.

Es wurden Maßnahmen zur Verbesserung der Zeitschrift getroffen, sowie die Entscheidung ein eigenes Logo für **Spoji!** zu designen, das ab der 4. Ausgabe aktiv ist. Am wichtigsten zu erwähnen wäre, dass die Redaktion reformiert wurde und dass es nun drei Hauptredakteure gibt - jeweils einer aus jeder Organisation.

So wurden die Rollen und Aufgaben im Rahmen dieses Projektes der Zeitschrift **Spoji!** neu verteilt, wobei die vollkommene Zusammenarbeit in dem Projekt ab den Vorbereitungen für die 3. Ausgabe begann, in der mit gemeinsamen Kräften vom Inhalt, über den Druck bis hin zur Distribution gearbeitet wurde, was zunächst einmal eine Probe-phase für unsere drei Organisationen darstellte, die auch während den Vorbereitungen zur 4. Ausgabe verlängert wurde. Jede dieser Organisationen wird versuchen ihr Bestes zu geben, um sich bis zur nächsten Ausgabe in allen Sphären so gut es geht zu organisieren und gemeinsam noch besser einzuarbeiten. Dann sollte die Zusammenarbeit in dem Projekt, Zeitschrift **Spoji!**, offiziell unterzeichnet werden!

Fortsetzung folgt...

УМРЕЖАВАЊЕ

ПРВА ТРИБИНА СПО(Ј)И У СРБИЈИ

Пише: Српска православна омладина Инсбрук – СПО(Ј)И

У петак, 28. септембра 2012. године, одржана је прва трибина Српске православне омладине Инсбрук – СПО(Ј)И у отаџбини Србији. То је, у ствари, била промоција сва три досадашња издања „Информативног и интеграционог часописа Споји!“, која је уприличена у Петровцу на Млави, под покровитељством Министарства културе и информисања Републике Србије и уз подршку Средње школе „Младост“.

Говорници на првој трибини Омладинске организације СПО(Ј)И у Србији, која је одржана у Средњој школи „Младост“ у Петровцу на Млави, били су Дарко Прокић, један од активиста СПО(Ј)И у Србији, директорка школе, госпођа Јадранка Цветковић, мр Радован Калабић, књижевник, историчар и публициста из Београда, и Драган Коларевић, помоћник министра културе и информисања у Влади Републике Србије. Промоцију часописа „Споји!“ у Србији, којој је присуствовао велики број гостију из Петровца на Млави и околине, отворио је Дарко Прокић у име Омладинске организације СПО(Ј)И. Он је у кратким цртама представио најважније детаље првог српског омладинског часописа у Аустрији, који је покренула Српска православна омладина Инсбрук – СПО(Ј)И у октобру 2010. године.

Часопис „Споји!“ настоји да информише српску омладину и остале Србе како у дијаспори тако и у нашој отаџбини о важним питањима у вези с очувањем српског језика и писма, српске историје и традиције, српске културе и духовности, да

им приближи светосавску и православну веру, и тиме појача и прошири борбу за очување српског националног, културног и духовног идентитета.

Сваки број часописа посвећен је посебној теми, а сталне рубрике су „Култура“, „Историја“, „Православље“ и „Интеграција“. Већи део часописа написан је и на немачком или енглеском језику како бисмо и остале добронамерне народе упознали с нашим деловањем и тако наставили рад на исправљању искривљене слике о Србији у свету.

Часопис излази два пута годишње, о православним празницима, и штампа се у српској штампарији „Стојадиновић“ у Петровцу на Млави, што представља и подршку нашим малим предузетницима у отаџбини.

На крају свог излагања Дарко је напоменуо да се часопис може набавити у скоро свим храмовима СПЦ у Аустрији, као и у Немачкој, а да ће га од наредног, 4. броја, који излази 21. новембра, на Аранђеловдан, с главном темом „Борба против беле куге“, бити и у појединим храмовима у Канади и САД. За сада се у Србији може набавити у Храму у Петровцу на Млави, као и у неким храмовима у Нишу, а најважније је то што је сав приход од часописа намењен најугроженијим српским породицама на територији бивше Југославије, којима помажемо и хуманитарним акцијама. Часопис „Споји!“ може се наручити и електронском поштом на casopis.spojii@gmail.com и биће достављен на кућну адресу.

После Дарка Прокића, говорила је директорка Гимназије „Младост“ Јадранка Цветковић. Она је као домаћин поздравила све госте и пожелела им срдачну добродошлицу. Госпођи Цветковић још једном захваљујемо на великој подршци у организацији прве трибине СПО(Ј)И у нашој отаџбини.

После уводних говора уследио је главни део промоције. Предавачи мр Радован Калабић и Драган Коларевић изнели су своја мишљења о овом пројекту омладине из дијаспоре и матице.

Магистар Калабић, као један од аутора у свим

досадашњим издањима часописа „Споји!“, представио је први, други и трећи број: „Млада историја младог удружења – две године СПО(Ј)И“ с главном темом „СПО(Ј)И и српски патриотски НВО сектор“; „Понос српског бића, наша је ЋИРИЛИЦА!“ с главном темом „Очување ћирилице“; и актуелно издање „ПОВРАТАК – зашто је важно да се вратимо својим коренима и отаџбини“ с главном темом „Одлив становништва и младих и вредних снага из српских земаља у иностранство и како их и зашто вратити“.

Радован Калабић је на најбољи могући начин, у најважнијим цртама гостима приближио главне теме првих издања часописа „Споји!“, мада је за свако издање потребно издвојити најмање једну посебну трибину.

Ма крају промоције говорио је господин Драган Коларевић, помоћник министра културе и информисања Републике Србије, који је објаснио су пројекти младих попут часописа „Споји!“ важни јер чувају српски културни, духовни и национални идентитет како у дијаспори тако и у Отаџбини, а уз то и спајају Србе широм планете и представљају Србију и српски народ на најбољи могући начин. Зато је господин Братислав Петковић, министар културе и информисања Републике Србије, и примио Српску православну омладину Инсбрук – СПО(Ј)И почетком августа 2012. године у свом кабинету, јер заправо њихова дела говоре о њиховим намерама и њиховом раду. Министарство културе и информисања Републике Србије подржаваће Омладинску организацију СПО(Ј)И не само морално већ и финансијски.

Предавачи су потом одговарали на разна питања гостију, а онда је уследило дружење у пријатељској атмосфери у холу Гимназије „Младост“ у Петровцу на Млави.

На дан промоције часописа „Споји!“ у Петровцу на Млави, на нашу електронску адресу стигло је писмо подршке од Јалтинских Срба из Украјине, које је послао господин Недељко Курилић, а у којем, између осталог, пише: **„Пренесите поздраве из историјске Јалте вашим гостима који на високом нивоу могу да предузму конкретне мере да се донесу закони о језику, да се српско писмо озакони у Србији, да буде понос српског бића, управо како ви у свом слогану кажете. Ћирилица је најјача сила која спаја све Србе,**

па и све словенске православне народе. Ја сам овде обавестио Козачку организацију о вашим активностима, они су одушевљени вашим акцијама за спас и уједињење српског народа, сагласности по свим националним и државним питањима. Оцењујемо да је српска дијаспора толико јака да јој треба омогућити да игра најзначајнију улогу у изградњи српског јединства. Поздрав домаћинима, општини Петровац на Млави. Изабрали сте историјско место где расте здраво младо поколење.

Посебан поздрав цењеним предавачима, помоћнику министра културе Коларевићу и магистру Радовану Калабићу, књижевнику и историографу. Познато нам је да су се заузели за препород српске културе. Данас они носе барјак препорода и треба да их свестрано подржимо.“

Српска православна омладина Инсбрук – СПО(Ј)И жели још једном да захвали цењеним предавачима, господи Калабићу и Коларевићу, као и Министарству културе и информисања Републике Србије, директорки Гимназије „Младост“, госпођи Јадранки Цветковић, ТВ „Руф“ и ТВ „Млава“ из Петровца на Млави и Радио Петровцу, који су пратили догађај, и наравно свим гостима, који су увеличали премијерну трибину СПО(Ј)И у матици Србији. Посебно захваљујемо донаторима који су обезбедили хуманитарни штанд часописа „Споји!“ и тако помогли да се после промоције заједничким снагама сакупи 10.930 динара за помоћ вишечланим српским породицама у невољи на територији бивше Југославије.

Како радили, тако нам Бог помогао!

СПО(Ј)И НА ПРОСЛАВИ 40 ГОДИНА „БРАТСТВА”

Пише: Српска православна омладина Инсбрук – СПО(Ј)И

У Инсбруку је од 5. до 7. октобра 2012. године одржана прослава 40 година КСУД-а „Братство”, коју су како у организацији тако и својим активним учешћем подржали активисти Српске православне омладине Инсбрук – СПО(Ј)И.

Прослава је почела у петак, 5. октобра, отварањем изложбе слика локалног сликара **Звонка Димитријевића** и књижевном представом **Звезданке Стојановић** из Берлина. Прослави су присуствовали и заменик градоначелника Инсбрука

организације СПО(Ј)И Владимир Влајић, који је прихватио улогу једног од четири водитеља главног програма, уприличеног следећег дана, у суботу.

Током главног дана прославе 40. рођендана „Братства” одржан је богат културно-уметнички програм у којем су учествовала разна удружења. Својим доласком прославу великог јубилеја посебно су увеличали **КУД „Младост” из Крепољина код Жагубице** и **„Бриле” из Беочина**, оба из Србије, као и **СПКД „Просвјета” из Чивчија код Прњавора** у Републици Српској. На прослави су

покрајине Тирол, али и школа плеса **„Полај”, трубачки оркестар „Етно арт” из Коштунџа код Ваљева**, тамбураши из Срема, глумци и уметници из матице. Активисти Омладинске организације СПО(Ј)И имали су свој хуманитарни штанд, на којем су током целог дана прикупљали новчану помоћ за српске вишечлане породице у бившој Југославији, а веома **позитивно јесте то што донатори нису били само Срби већ и многи Аустријанци, као и Доминиканци, Хрвати и други народи**, те је на крају другог дана прославе **сакупљено 623,20 евра**. Чланови СПО(Ј)И су, осим тога, помогли и у улози водитеља, фотографа и на многим другим местима где је било потребно помоћи, како би на крају заједничким снагама у најпозитивнијем светлу представили српски народ.

Главни програм прославе одржан је у самом центру главног града аустријске покрајине Тирол, на само неколико метара од Старог града и најпознатије знаменитости Инсбрука – Златног кровчета.

Једна од најинтересантнијих тачака главног програма била је парада, која је у поподневним часовима кренула кроз центар града Инсбрука, а у којој су учествовала удружења и појединци. Могла се видети права српска парада поноса, која се кретала кроз Стари град, поред Златног крова, затим кроз најпознатију пешачку зону Тирола **„Марија Терезија”,** у којој се налази и зграда у којој је рођена Аустријанка Дијана Будисављевић, која је спасла 12.000 српске, јеврејске и ромске деце из усташких логора смрти, па све до Тријумфалне капије и назад до Марктплаца. Тог дана центар Инсбрука био је обојен у боје српске тробојке, а Аустријанци и многи туристи који су тада шетали кроз град, могли су да се упознају са српском традицијом, културом, историјом и обичајима.

Кристоф Кауфман и **председавајући парламента града Инсбрука магистар Герхард Фриц**, који су исте вечери отворили нове просторије КСУД-а „Братство”. Прве вечери, програму је присуствовао и председник и један од деветорице оснивача Омладинске

такође били и гости из Аустрије: **КУД „Опанак” из Салцбурга**, **„Бариле” из Браунауа**, **„Петар Кочић – Змијање” из Фигена**, **„Острог” из Инсбрука**, затим бошњачко друштво **„Златни љиљани” из Инсбрука**, као и **аустријска фолклорна група „Шлернхексен” из**

ПРЕДАВАЊЕ ПРОФ. ДР РОРБАХА НА ПРОМОЦИЈИ НАЈНОВИЈЕГ ИЗДАЊА ЧАСОПОИСА „СПОЈИ!“ У ИНСБРУКУ

Пише: Српска православна
омладина Инсбрук – СПО(Ј)И

У суботу, 24. новембра 2012. године, на Дан Светог краља Стефана Дечанског, у Инсбруку је у организацији Српске православне омладине Инсбрук – СПО(Ј)И, уз пријатељску подршку КУД-а „Острог“, одржано предавање проф. др Волфганга Рорбах у оквиру промоције најновијег броја Информативног и интеграционог часописа „Споји!“, првог српског омладинског часописа у Аустрији и Швајцарској.

Предавање је одржано у просторијама КУД-а „Острог“, уз присуству бројних гостију из разних српских удружења и клубова, као и појединаца из покрајине Тирол. Проф. др Волфганг Рорбах, велики пријатељ српског народа, који у себи носи српске и аустријске

корене, говорио је већ трећи пут на позив Омладинске организације СПО(Ј)И. Ове вечери тема су биле „Новине сербске“, прве српске новине, које су у 18. веку настале у Бечу, а о којима је проф. Рорбах писао у рубрици КУЛТУРА, у најновијем броју часописа „Споји!“, чија је главна тема била борба против беле куге, а наслов „ГДЕ СУ СРПСКЕ БЕБЕ?!“.

Предавање је отворио Владимир Влајић, председник и један од девет оснивача Српске православне омладине Инсбрук – СПО(Ј)И, који је укратко представио часопис „Споји!“ и најновији, четврти број: – Информативни и интеграциони часопис „Споји!“ настоји да информише српску омладину у расејању и у Отаџбини о горућим питањима из области српског језика и писма, српске историје и традиције, српске културе и духовности и да јој приближи

православну веру, али не само омладини већ и оним мало старијима и искуснијима међу нама.

– Из тога произлази да је часопис „Споји!“ још једна додатна могућност којом је Омладинска организација СПО(Ј)И од тренутка стварања часописа појачала и проширила борбу за очување српског националног, културног и духовног идентитета у расејању, баш као и његова братска удружења и пријатељске организације које су помогле овај пројекат, али и оне које ће тек помоћи и укључити се.

– Часопис „Споји!“, који се штампа у традиционалној српској штампарији „Стојадиновић“ у Петровцу на Млави, излази два пута годишње, и то увек о православним празницима, а важно је напоменути да се куповином једног часописа за најмање пет евра пружа директна подршка хуманитарним акцијама које организује Омладинска организација СПО(Ј)И у земљама бивше Југославије, заједно са својим братским организацијама: Хуманитарном организацијом „Срби за Србе“ и СПКД „Просвјета“ из Беча.

Најновије, тј. четврто издање часописа „Споји!“, посвећено проблему беле куге, изашло је

Добитници плакета с ликом Карађорђа, Његоша и Светог Саве: Младен Савић, Марјан Јовановић, Јелена Радисављевић, Милица Радојевић и Александар Рогић, најактивнији чланови од маја до августа 2012. године

на Аранђеловдан, 21. новембра 2012. године, у тиражу од 1.000 примерака, и може се добити у храмовима СПЦ у српском расејању и у Отаџбини, или наручити електронском поштом на casoris.spoj@gmail.com.

Бела куга једно је од кључних и преломних питања, али нажалост и један од највећих проблема српског народа данас. Тим

Добитници захвалнице: педагог Александар Михаиловић, уметник Звонко Димитријевић, Дејан Радојевић, КУД „Острог“, КСК „Петар Кочић – Змијање“ и КСУД „Братство“, подржаваоци часописа „Споји!“

издањем часописа покушали смо да скренемо пажњу на изумирање нашег народа и да понудимо одговоре на питања попут: где су узроци и како се можемо супротставити белој куги, да ли су Срби народ који нестаје, живот или смрт, српска породица некад и сад. Након тога је проф. др Волфганг Рорбах, чији је отац Аустријанац, а мајка Српкиња, говорио о првим српским новинама уопште, које су под називом „Новине сербске“ настале у 18. веку, управо у Бечу. Господин Рорбах

културу, традицију и историју, може постати „дивљи“. Зато је веома важно да читамо што више и да се увек присећамо своје прошлости и светлих примера српског народа попут Николе Тесле, Вука Караџића, Доситеја Обрадовића и

објаснио је да су тадашњи издавачи на почетку имали проблема јер наше занатлије, које су се још од 1683. године насељавале у Бечу, нису много читале. Зато су новине обогатиле новим темама о разним занатима, као и разним огласима наших занатлија, али и вестима из других европских земаља попут Француске и Велике Британије, те се међу Србима у Аустрији пробудило интересовање за читање „Новина сербских“. Проф. Рорбах објаснио је, такође, и да не може свако да студира или да постане интелектуалац, али да то није ни нужно, јер су, на пример, пекари или грађевински радници потребни сваки дан, док је професор потребан само док је појединим групама у друштву интересантан. Међутим, не смемо да престанемо да радимо сваког дана на себи да не бисмо „подивљали“, јер заправо онај ко заборави свој језик, своје писмо,

многих других, да учимо од њих и да се никада не застидимо свог српског порекла. Онај ко нема прошлост, тај нема ни будућност, а многи наши славни преци били су грађани света, радили су и студирали у Америци, Аустрији и другим земљама, али се никада нису стидели свог српског порекла и зато су још више били цењени међу својим колегама у свету.

Проф. Рорбах дао је и неколико предлога и савета Омладинској организацији СПО(Ј)И и њеним братским организацијама, које су укључене у овај културно-просветни пројекат, како би часопис „Споји!“ био још успешнији и читанији. Осим тога, професор је причао и о свом личном аустријско-српском пореклу и животу, а одговорио је и на неколико веома интересантних питања из публике.

На крају вечери уследила је додела захвалница удружењима и појединцима који су помогли најновије издање часописа „Споји!“ како у финансијском тако и у практичном смислу, као и додела плакета најактивнијим члановима Омладинске организације СПО(Ј)И у 2012. години и најефикаснијим фудбалерима фудбалске секције „ФК Споји!“ у сезони 2011/12. Проф. др Волфганг Рорбаху, цењеном пријатељу Српске православне омладине Инсбрук – СПО(Ј)И, уручена је захвалница за свеукупни труд у остварењу циљева СПО(Ј)И. Проф. Рорбах се веома обрадовао захвалници и захвалио свима уз обећање да ће и даље радити на одржавању добрих односа између аустријског и српског народа, чије

Добитници плакета: Марјан Јовановић и Горан Марковић, најефикаснији играчи „ФК Споји!“ у сезони 2011/12.

Добитник плакете, велики пријатељ
Омладинске организације СПО(Ј)И,
проф. др Волфганг Рорбах

корене носи у себи. Он је поручио да не смемо дозволити да се српски народ и даље дели и раздваја, већ да морамо да тражимо тачке које нас спајају и да будемо сложни, јер само тако можемо остварити циљеве којима тежимо.

Српска православна омладина Инсбрук – СПО(Ј)И још једном захваљује свим пријатељима, подржаваоцима, донаторима и гостима који су својим присуством увеличали последње предавање наше организације у 2012. години у Инсбруку, у нади да ћемо се ускоро поново видети на једној од следећих активности Омладинске организације СПО(Ј)И.

ИЗАБЕРИМО ЖИВОТ!

АКЦИЈА СПО(Ј)И ПРОТИВ БЕЛЕ КУГЕ И ЗА ПОМОЋ СРПСКОЈ ДЕЦИ НА БАЛКАНУ, ОД 13. ДО 26. ДЕЦЕМБРА НА „ТВИТЕРУ“

Пише: Српска православна омладина Инсбрук – СПО(Ј)И

Српска православна омладина Инсбрук – СПО(Ј)И спровела је од 13. до 26. децембра 2012. године на „Твитеру“ једну мању кампању у склопу културно-просветног пројекта „Информативни и интеграциони часопис Споји!“, који је и први српски омладински часопис у Аустрији и Швајцарској. Омладинска организација СПО(Ј)И, која је, осим на културно-просветном, активна и на друштвено-спортском и хуманитарном пољу, добила је за нешто мање од две седмице „твитовања“ и „ретвитовања“ подршку од више од 30 претежно српских спортиста, музичара, глумца и других познатих личности. Познате личности које су „ретвитовале“ и „твитовале“ промотивни видео најновијег издања часописа „Споји!“, чија је главна тема „Бела куга – где су српске бебе?!“, били су српски рукометаши Андреа Лекић и Жарко Шешум, председавајући Генералне скупштине Уједињених нација Вук Јеремић, освајачица сребрне медаље на ОИ у Лондону Ивана Максимовић, један од најпознатијих водитеља у Србији Иван Ивановић, кошаркаш Црвене звезде Elton Brown, најбољи српски боксер Ненад Боровчанин, српски фудбалер и велики пријатељ наше организације Александар Игњовски, српски пливачи Милан Граховац, Иван Ленђер и Миња Најдановски, глумци Ивана Михић и Бојан Перић (серија „Војна академија“), певачи Жељко Јоксимовић, Ђорђе Давид, Душан Свилар, Гоца Тржан, Радмила Манојловић, Милан Динчић Динча, Бранислав Мојићевић и најпознатија српска реп група и пријатељ СПО(Ј)И „Београдски синдикат“.

СПО(Ј)И на TWITTER-у
13.12.2012.
26.12.2012.
@udruzenje_spoji
#nemapredaje #izaberimozivot

Иницијативу су на „Твитеру“ подржали и српски тенисери Душан Вемић и Душан Лајовић, српска репрезентативка у стрељаштву Зорана Аруновић, светска шампионка у боксу Дуда Јанковић, српски кошаркаши Владимир Штимац, Немања Александров, Петар Ламбић и Никола Силађи, фудбалер Црвене звезде Филип Касалица, голман Торонта Милош Коцић, водитељка Кристина Раденковић, новинар Александар Јовановић и писац Мирјана Бобић-Мојсиловић.

Омладинска организација СПО(Ј)И тренутно ради на више од четири хуманитарна пројекта, а то су, фонд за Косово и Метохију, фонд за Крајину, фонд за српске земље и изградњу храмова СПЦ, као и обнављање Храма Светих апостола Петра и Павла у Булатовцу код Прокупља. У оквиру својих хуманитарних акција СПО(Ј)И је, пре свега, усмерен на помагање вишечланих српских породица на Балкану, а овом иницијативом

направљен је важан корак ка успешном наставку покренутих пројеката и у 2013. години.

Српска православна омладина Инсбрук – СПО(Ј)И још једном захваљује свим познатим личностима који су својим скромним гестом „твитовања“ и „ретвитовања“ много помогле како би се проширила вест о изласку најновијег издања часописа „Споји!“ на тему „Бела куга – где су српске бебе?!“, који нам је један од главних извора за прикупљање хуманитарних средстава за помоћ српској деци на просторима на којима наш народ живи вековима.

Хвала вам још једном у име свих оних којима је помоћ најпотребнија и срећни вам божићни и новогодишњи празници!

ИЗАБЕРИМО ЖИВОТ!

СРБИ ЗА СРБЕ ОБЕЗБЕДИЛИ ПЛАСТЕНИК ЗА СТОЈАНОВИЋЕ

У недељу, 16. децембра 2012. године, чланови Хуманитарне организације „Срби за Србе“ посетили су једанаесточлану породицу Стојановић из Винораче код Јагодине, коју чине отац Горан, мајка Јасмина, њихово седморо деце и Горанови родитељи. Како смо и најавили приликом претходне посете, овој вредној породици обезбедили смо пластеник вредан 405.000 динара. Пластеник (30 м x 8 м, с поцинкованим цевима и антикапајућом спољашњом и унутрашњом фолијом) задовољава највише стандарде у пољопривредној производњи, па се надамо да ће и принос из пластеника бити добар и да ће ова породица моћи да живи од свог рада још боље него сада.

Пластеник је постављен средином новембра. Преостаје да се до фебруара обезбеди 800 садница парадајза како би породица Стојановић могла да започне планирану производњу у новом пластенику. Овом приликом апелујемо и на градске власти Јагодине да помогну у набавци садница и да изађу у сусрет овој вредној породици која је пример како се у Србији треба борити против беле куге.

Од постављања пластеника до наше друге посете, Горан је направио још један мањи пластеник који

Пише: Хуманитарна организација „Срби за Србе“

ће служити као простор за расад и у коме ће бити постављен котло за грејање великог пластеника. Тако ће породица Стојановић моћи да користи пластеник током целе године.

У време наше претходне посете, породица Стојановић започела је радове на спрату куће како би проширила стамбени простор. Стојановићи су подигли спрат и поставили столарију, а на крову је само стари цреп, па је остало да се уради изолација и унутрашњи радови на спрату. Горан нам је испричао да би због боље изолације, уместо уобичајеног покривања даскама и црепом, на кров поставио термоизолационе плоче које се користе за хладњаче. Будући да смо видели да је породица Стојановић већ почела да унапређује оно што је добила, верујемо да ће тако бити и убудуће, па смо одлучили да у наредном периоду одвајамо средства за те плоче и тиме помогнемо у покривању куће. Новац који би морала да издвоји за плоче, ова породица може да искористи за сређивање унутрашњости куће, чиме би потпуно решила стамбено питање, као и за унапређење своје пољопривредне производње, будући да дугорочан план Стојановића обухвата изградњу још пластеника и куповину стада коза.

Желимо да захвалимо Милету Гошњићу и осталим пријатељима из Удружења пољопривредника „Моба“ који су нам несебично помогли својим саветима и без којих би нам одабир пластеника био много тежи. Посебно захваљујемо свим донаторима без чијег поверења и подршке не бисмо могли да помогнемо овој породици.

КРАТАК ПОГЛЕД ОМЛАДИНСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ СПО(Ј)И НА 2012. ГОДИНУ

Пише: Српска православна омладина Инсбрук – СПО(Ј)И

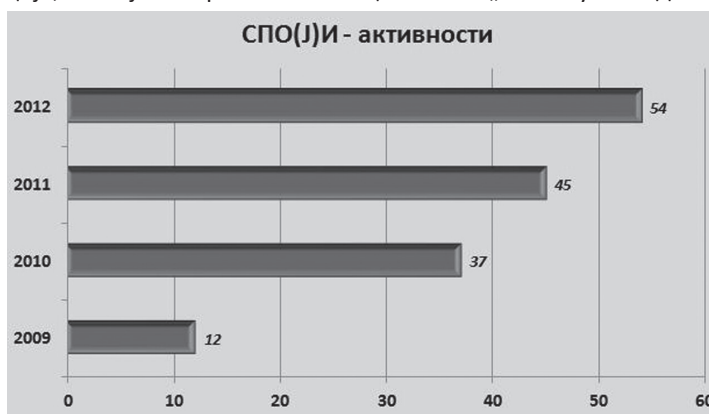
Дошло је време да се резимира и 2012. година, коју смо оставили иза нас. Година у којој смо били веома активни на хуманитарном, културно-просветном и друштвено-спортском пољу, на којима делује Српска православна омладина Инсбрук – СПО(Ј)И. Успешно су планиране и спроведене многобројне акције, како појединачне тако и оне у сарадњи с нашим братским организацијама широм света. Успостављене су нове везе, а учвршћене оне које постоје од самог оснивања организације из алпске покрајине Тирол у Аустрији. Осим тога, покренуто је и неколико нових пројеката, а све то уз велики труд и пожртвованост сваког појединца из Омладинске организације СПО(Ј)И, како пуноправног члана тако и члана донатора и свих пријатеља, подржавалаца и људи добре воље који верују у нас и наш несебичан рад. Да бисмо добили мало детаљнији преглед свега урађеног у 2012. години, осврнућемо се мало и на статистичке податке.

У 2012. години, активисти СПО(Ј)И успели су да у дело спроведу више од 50 акција, од којих више од 20 на хуманитарном, 15 на културно-просветном и 20 на друштвено-спортском пољу. У свим тим акцијама прешли су преко 17.006 километара да би помогли српској деци и српском народу на Балкану и широм Европе како у хуманитарном тако и у културно-просветном и друштвено-спортском погледу.

За најбољу акцију у 2012. години чланови Омладинске организације СПО(Ј)И изабрали су гостовање „Београдског синдиката“ у Инсбруку, 9. јуна, када је премијерно у српском расејању одржано њихово предавање на тему „ПРОЈЕКАТ СРБИЈА – утицај популарне културе на систем вредности“.

Да бисте добили преглед свих акција спроведених у 2012. години, посетите нашу интернет-презентацију: www.spoj.org

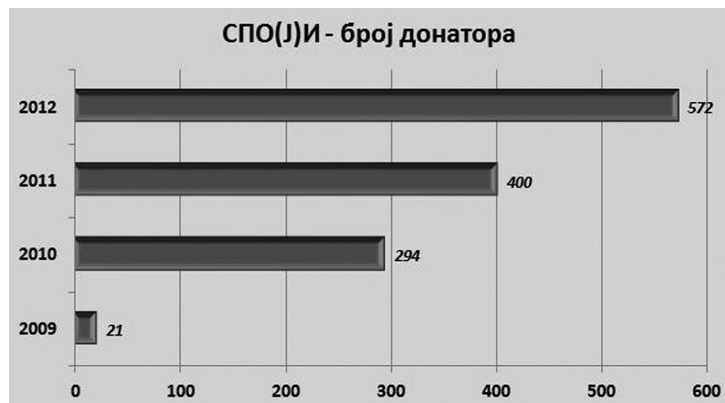
Вреди напоменути и да смо успешно објавили треће и четврто издање „Информативног и интеграционог часописа Споји!“, који је први српски омладински часопис у Аустрији и Швајцарској. Теме та два издања јесу „ПОВРАТАК – зашто је важно да се вратимо својим коренима и Отаџбини“ и „Бела куга – где су

српске бебе?!“. То су можда и две најважније теме нашег часописа уопште, јер се баве веома великим проблемима српског друштва данас, који се могу решити само заједничким снагама, уз подршку српске државе. Имамо велику част да вам још једном нагласимо да су се у 2012. години у овај културно-просветни пројекат укључиле и наше братске организације ХО „СРБИ за СРБЕ“ и СПКД „Просвјета – Аустрија“, с којима од трећег издања заједничким снагама припремамо и дистрибуишемо часопис „Споји!“. Од четвртог, до сада уједно и најновијег издања, часопис је добио и свој засебан грб, а то издање је крајем године у Твитер акцији СПО(Ј)И подржало више од 30 познатих личности попут Вука Јеремића, председавајућег Генералне скупштине Уједињених нација, Ивана Ивановића, једног од најпознатијих водитеља у Србији и на Балкану, Иване Максимовић, освајачице сребрне

медаље на ОИ у Лондону, Александра Игњовског, репрезентативца Србије у фудбалу и великог пријатеља наше организације, као и „Београдског синдиката”, Жељка Јоксимовића и многих других, којима смо веома захвални.

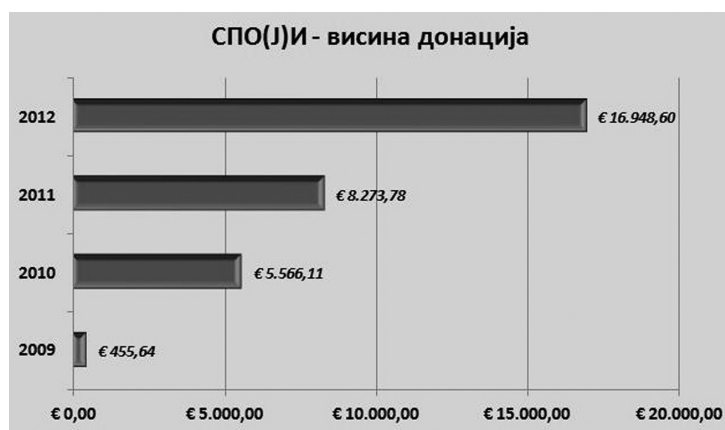
Током 2012. године успели смо и да учврстимо и усавршимо друштвено-спортски пројекат који смо покренули у септембру 2011, фудбалску секцију „ФК Споји!”, која је на самом почетку године освојила први пехар (5. место) на турниру у Инсбруку. С поносом вам

преносимо да смо на самом крају године освојили и најбољи пласман од када је покренут „ФК Споји!”. Било је то 2. место на традиционалном турниру који сваке године у Инсбруку организује аустријска екипа „FC Saggenbar”.

Иначе, и у 2012. години покренули смо неколико нових пројеката, од којих ћемо у овом извештају издвојити два на друштвено-спортском пољу.

То је, пре свега, 1. интеграциони турнир у фудбалу на песку у Инсбруку (1. Integrations-Beachsoccer Turnier Innsbrucks), под слоганом „ЗАЈЕДНО СМО ЈАЧИ”, који смо покренули уз подршку и у сарадњи са Спортском унијом покрајине Тирол, Интеграционим фондом Аустрије, Интеграционим бироом града Инсбрука и замеником градоначелника Инсбрука Кристофом

Кауфманом, а у том премијерном издању покровитељ нашег турнира био је ФК Црвена звезда. На турниру су учествовале екипе скоро свих народа који живе у покрајини Тирол, а било их је и са других континената. Победник Првог турнира у фудбалу на песку била је српска екипа, која је била и најстарија, али зато с оригиналним именом „Young Boys Innsbruck”.

Други пројекат који смо покренули на друштвено-спортском пољу јесте навијачка секција „Споји орлове!”, чији је циљ да подржи српске репрезентације и српске спортисте у свим спортовима, да шири праву позитивну навијачку културу међу српском омладином и навијачима, као и да представи Србију и српски народ у најбољем и најпозитивнијем светлу на спортским игралиштима и трибинама широм Европе и света.

Српска православна омладина Инсбрук – СПО(Ј)И постала је и део савеза Организације српских студената у иностранству, коју ће представљати у Тирољу и Аустрији. Уз то, у 2012. години били смо номинирани за Културну плакету града Инсбрука и договорили смо се с Радио Златибором да ћемо од наредне године радити на заједничкој емисији, која ће осим културе дотаћи и остале теме којима се бавимо.

У 2012. години остварени су и контакти с новим братским удружењима, појединцима, добротворима, институцијама, компанијама и медијима, од којих бисмо на овом месту издвојили наше нове спонзоре и подржаваоце: Pizzeria Romantica, Tesla EDV, Веолиа транспорт – Литас АД Пожаревац, Gasthaus-Pizzeria Neuwirt, Cafe-Bar-Restaurant Republica, Bellutti Planen GmbH и Gasthaus & Hotel Dollinger. Као што можете и видети, међу нашим подржаваоцима скоро је више аустријских него српских предузећа, те сматрамо да постоји још доста простора за наше људе да се прикључе нашем добротворном раду за помоћ српском народу.

У 2012. години су тачно 572 донатора приложила 16.948,60 евра, од којих је у хуманитарним акцијама потрошено преко 7.149 евра, а за административне трошкове у раду организације око 7.932,78 евра (за штампање часописа, просторије, поштарину, организацију предавања и других акција, фудбалску и навијачку секцију итд.) На жиро рачуну Омладинске организације СПО(Ј)И тренутно се налази тачно 3.436,4 евра (31. 12. 2012).

За сам крај овог прегледа 2012, остаје нам да још једном захвалимо свим људима добре воље, свим вредним појединцима, компанијама, добротворима, братским организацијама, нашим пријатељима и донаторима који су нам помагали да остваримо циљеве у протеклој години, јер без њих све ово не би било могуће! Зато вам свима желимо срећне и Богом благословене предстојеће божићне и новогодишње празнике и уједно вас позивамо да и у наредној години будете с нама и уз нас како бисмо СВИ ЗАЈЕДНО вредно радили на очувању српског идентитета у расејању и дали свој допринос у ширењу позитивног духа и позитивном представљању Србије у свету, као и егзистенцијалном опстанку српског народа на вековним огњиштима на Балкану!

С ВЕРОМ У БОГА И СРПСТВО

СРБИ ЗА СРБЕ 19. ПУТ НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

Пише: Хуманитарна организација „Срби за Србе“

Још једна у низу посета и помоћи српским породицама на Косову и Метохији спроведена је на Богојављење, у суботу, 19. јануара. Напета ситуација на југу Србије, повећане тензије и све учесталије претње српском народу нису поколебале чланове Хуманитарне организације „Срби за Србе“ да оду

у великом броју на најсветије парче наше земље, обиђу десет породица и упознају се с њиховим тренутним потребама и проблемима.

Вредност помоћи која је том приликом достављена породицама износила је 7.000 евра, а састојала се од грађевинског материјала, материјала за опремање купатила (плочице, шоља, лавабо), три електрична шпорета, три машине за веш, седам кревета, једног хидрофора, два комбинована фрижидера, једног бојлера, четири кревета на спрат с душецима, три велика трокирилна плакара и једне ТА пећи.

Пресрећни што нам се после вишемесечне паузе поново указује прилика да крочимо у колевку српства, покушали смо да својим ентузијазмом подстакнемо опстанак угрожених сународника у енклавама широм Косовског Поморавља. Осим уобичајеног мотива да српским породицама и њиховој деци омогућимо најосновније услове за живот у 21. веку сходно нашим скромним

могућностима, циљ наше посете био је и да испоруком најнеопходнијих ствари подржимо наш народ да остане на својим огњиштима. Уз помоћ пријатеља из организације „Мајка девет Југовића“ из Грачанице, којима неизмерно захваљујемо и без којих ни ова наша посета не би била могућа, по већ унапред припремљеном списку породица започет је обилазак села по Косовском Поморављу.

У селу Кусце прва од три породице које смо посетили била је породица Николић. У тешким условима, заједно с најближим рођацима, под истим кровом живе Николићи са својим малолетним сином Павлом (две године). Због нерешених породичних проблема, отац Александар је на малом парчету земље у близини заједничке куће започео градњу нове како би живео самостално са својом породицом. За породицу Николић планирана је набавка грађевинског материјала како би кућа била што пре оспособљена за становање, а после тога, како нам је Александар

пренео, планира се и проширење породице.

Следећа породица коју посећујемо је породица Ђорђевић. У тренутку посете затичемо породицу која вредно ради на припреми предстојеће крсне славе. Осим родитеља, у тој заједници однедавно живи још само њихов син, јер су се све три ћерке удале и напустиле породични дом, али су ипак остале на Косову и Метохији да граде своје породице. Осим минималца, који је једини извор прихода за већину породица, других примања немају ни Ђорђевићи. Сходно постојећем

стању и њиховим потребама, планирана је набавка основног материјала за уређење купатила и електричног шпорета.

Последња породица у селу Кусце коју обилазимо јесте породица Трајковић. Родитеље Драгољуба и Лозицу не налазимо код куће, па нас је уместо њих угостила њихова ћерка Данијела (24 године). Осим њих, породицу чине и синови Далибор (22 године) и Лазар (19 година),

који су студенти на Универзитету у Нишу. Недостатак воде у купатилу показао се као највећи проблем, те је стога одлучено да се овој породици обезбеде хидрофор, машина за веш и два скромна лежаја.

Напуштамо село Кусце и долазимо до следеће станице, села Зебинце и породице Живојина и Ане Костић. Ову вредну породицу са четворо малолетне дечице – Тијана (осам година), Михајло (шест година), Александар (четири године) и Даница (две године) – затичемо на окупу. Трошна, али уредна кућа која им је остала од преминулог

богословске породице у новоизграђеној стамбеној згради у Сувом Долу.

Породице Станковић и Стојановић, чији су очеви иначе кумови и свршени богослови, расељене су и скоро усељене у станове које је изградила Република Србија.

Нажалост, главе ових породица су незапослене и примају само скромну социјалну надокнаду. Прво свраћамо у стан Станковића, Дарка и његове супруге, Рускиње Јулије, који имају троје деце: Стефана (пет година), Теодора (три године) и Ксенију (годину и по). Будући да је њихов стан делимично опремљен, замољени смо да за њих обезбедимо првенствено кревет на спрат за најмлађе, а затим плакар и електрични шпорет.

На спрату изнад обилазимо и другу породицу, Стојановиће: родитеље Ненада и Татјану и њихово двоје деце, Димитрија (четири године) и Филипа (две године). Занимљиво је свакако то што се сваког дана очекује да ова породица буде богатија за још једног члана јер је мајка Татјана пред порођајем. Социјална помоћ је извор примања до даљег и за овај млади брачни пар. Као и њихови кумови, и Стојановићи имају проблема са основним намештајем, па је и за њих планирана набавка кревета на спрат и плакара.

Овогодишњу божићну акцију завршавамо посетом породици Синадиновић из Зубиног Потока. Сучавамо се са заиста тешким условима у којима животари ова намучена породица. Најстарији укућани, бака Живана и мајка Блажица, скромном пензијом покушавају да намире потребе петоро најмлађих: Иване (15 година), Јоване (12 година), близанаца Миљана и Миљане (седам година) и Благоја

(шест година). Нажалост, отац породице трагично је настрадао и Синадиновићи су препуштени сами себи. Због изузетно тешког материјалног стања и тешке болести мајке Блажице, планирано је да се ова породица помогне набавком два кревета на спрат, фрижидером, електричним шпоретом, каучем и орманом.

На крају издвајамо и посебну молбу наших домаћина из организације „Мајка девет Југовића“ да се скромно помогне породица Радуновић из Зубиног Потока. Иако не потпада под нашу циљну групу за помоћ, с обзиром на околности, једногласно је одлучено да се ова породица помогне набавком ТА пећи и лежаја.

Борба за боље сутра српског народа се наставља. Ми нашу борбу за срце Србије водимо на себи својствен начин, покушавајући да својом активношћу утичемо како на опстанак тако и на останак наших сународника на Косову и Метохији. Жеља нам је да својом хуманитарном делатношћу дамо скроман допринос целокупној борби за очување Косова и Метохије у саставу Србије и да укажемо на тежак живот српских породица у косовско-метохијским енклавама. Као и након сваке посете Србима у енклавама, молимо и позивамо све добротворе, родољубе и правдољубиве људе да уложе мало труда како бисмо заједничким снагама олакшали тешку свакодневицу Срба на Космету пуну неизвесности.

„Не можемо и нећемо да одустанемо од борбе за кућу нашу, за земљу своју, јер не само да је то људски и природно већ другачије и не можемо.“

рођака на коришћење, до даљег пружа какву-такву сигурност, али не и мирну будућност. Будући да кућа није у власништву породице, одлучујемо да обезбедимо значајну помоћ која може бити од користи и у случају пресељења. Три кревета, шпорет на дрва и фрижидер засигурно ће донекле олакшати суморну свакодневицу Костића. Обавезали смо се да испунимо и скромну жељу најмлађих и да им доставимо неколико скромних играчака приликом испоруке главне помоћи.

На путу ка последњем одредишту тог дана, Грачаница, свраћамо у село Кузмин, где обилазимо породицу Стојковић, Живорада и Виолету и њихових пет синова: Николу (14 година), Андрију (12 година), Бојана (10 година), Оливера (осам година) и Страхинју (две године). После разговора с родитељима, договорено је да се ова породица помогне шпоретом на дрва.

Последњу породицу за тај дан обилазимо у самој Грачаници. Љубинка и Снежану Арсић и њихово двоје деце, Бојана (27 година) и Андријану (23 године), већ смо помогли пре две године, на чему су нам поново неизмерно захвалили. Нажалост, у овој породици ситуација је и даље тешка, а највећи проблем свакако је чињеница да нијко од укућана нема посао. Због овако тешких услова живота, породици Арсић намењујемо машину за веш, која је била велика жеља ћерке Андријане, и бојлер.

Другог дана наше посете светој српској земљи први пут померамо активности северно од Косовске Митровице и најпре посећујемо две

СРБИ ЗА СРБЕ ОБЕЗБЕДИЛИ НОВА ДВА ТРАКТОРА

Пише: Хуманитарна
организација „Срби за Србе“

Захваљујући заједничкој акцији Хуманитарне организације „Срби за Србе“, организације Save Displaced Serbs (Сачувајмо расељене Србе) из Калифорније, која је поклонила 2.000 долара, и пријатеља наше организације из Торонта који су уместо традиционалних поклона за славу прикупљали донације и за ову акцију прикупили 1.000 канадских долара под слоганом „Само слога Србе спасава“, купљен је половни ИМТ 539 трактор (произведен 2003. године), вредан 4.000 евра. Само три месеца после уручивања ове донације обезбеђена је додатна помоћ за вредну породицу Мијатовић – приколица за трактор и прскалица, као и пестициди, хербициди, семена кромпира и лубенице, укупне вредности 183.000 динара.

Хуманитарна организација „Срби за Србе“ обезбедила је у првој половини текуће године два нова трактора и одговарајућу прикључну механизацију, вредне више од 8.000 евра, за две вишедетне српске породице. На тај начин, улагањем у пољопривреду, наставили смо да улажемо и у осамостаљивање породица од програма социјалне помоћи.

У Републици Српској, нешто мање од годину дана после прве посете осмочланој породици Вучковић из села Копривна код Приједора, успели смо да завршимо до сада највећу акцију у приједорској регији и Вучковићима обезбедимо трактор. Иначе, ово је друга акција куповине трактора породицама у БиХ која је успешно реализована, пошто је почетком 2011. и породица Екменчић из села Пребиловци у Херцеговини такође помогнута на овај начин.

Драшко Вучковић, отац шесторо предивне деце, каже нам да ће трактором успети да обезбеди храну и огрев за зиму и да мирно може да сачека пролеће. Успео је да прибави и нешто додатне механизације. Приликом уручивања ове вредне донације Драшко нам се похвалио да ће овогодишњи бадњак у Копривну доћи његовим трактором. Вредност трактора била је 5.500 КМ и тај износ исплаћен је у четири рате.

После кише увек дође сунце, па чак и у селу Мачвански Метковић, које се налази надомак Шапца. На Богојављење, 19. јануара, и најмлађи чланови дванаесточлане породице Мијатовић коначно су могли са одушевљењем да дочекају свој божићни поклон од Хуманитарне организације „Срби за Србе“ – трактор ИМТ 539, чији је долазак накратко прекинуо свечани породични ручак.

Надамо се да ће наш скроман ангажман допринети оживљавању српског села и пољопривреде и позивамо све наше донаторе и пријатеље организације да и даље подржавају приоритетне пројекте у области пољопривреде, јер само тако можемо да будемо сигурни да су средства уложена на прави начин.

ТРИБИНА „БЕОГРАДСКОГ СИНДИКАТА” ПРВИ ПУТ У ПЕТРОВЦУ НА МЛАВИ

Пише: Српска православна
омладина Инсбрук – СПО(Ј)И

У четвртак, 21. фебруара 2013. године, одржана је прва трибина „Београдског синдиката” у Петровцу на Млави, у организацији огранка Српске православне омладине Инсбрук – СПО(Ј)И у Србији.

Тема трибине гласила је „ПРОЈЕКАТ СРБИЈА – утицај популарне културе на систем вредности”, а о њој је говорио Бошко Ћирковић, познатији као Шкабо, члан „Београдског синдиката”. Ово је била друга трибина те групе у организацији Омладинске организације СПО(Ј)И, после премијерног предавања у српском расејању, које је одржано 9. јуна 2012. године у Инсбруку.

Трибини коју су отворили Стеван Јаношевић, један од чланова огранка СПО(Ј)И у Србији, и Владимир Влајић, председник и један од оснивача СПО(Ј)И, присуствовао је велики број младих, али и оних мало старијих међу нама, те се у Гимназији „Младост” у Петровцу на Млави окупило нешто мање од 100 гостију који

су дошли да чују Бошка Ћирковића. На самом почетку трибине Бошко Ћирковић поздравио је све госте и објаснио да је први пут у Петровцу

на Млави и да му је веома драго због тога, да нажалост, због својих обавеза, нису могли да дођу и остали чланови „Београдског синдиката”, али да то не значи да се неће појавити неком другом приликом пред омладином из Петровца на Млави.

На предавању које није било класично, већ активан разговор између предавача и гостију, Шкабо је објаснио како је настао „Пројекат Србија” – све је почело на Православном богословском факултету у Београду, а потом се проширило и на друге градове Србије.

На трибини је, између осталог, речено

да млади данас у Србији не знају где тачно и чему тачно припадају, а да је жеља за припадањем изузетно велика, и да је стога веома важно пружити им

сигурност и осећај да су део заједнице. Без тога бисмо се поново вратили на популарну културу, у којој постајемо грађани света, који су некако расути свуда и који више немају корен ни чврсту везу са својом суштином, постају нам битне „популарне звезде” или неки други неважни људи, и тако се губи систем вредности.

Бошко Ћирковић навео је и неколико примера са светске музичке сцене и прочитао преводе три водеће песме с „Јутјуба”, из којих се може видети да већина комерцијалних песама нема дубљу поруку, већ да се скоро сви текстови врте око пара и искривљених „љубавних” вредности и порука.

За „Београдски синдикат” најбитније вредности јесу: љубав, искреност, поштење, заједништво и патриотизам!

Током предавања Бошко Ћирковић објаснио је и део Блаже Вујовића, такође члана „Београдског синдиката”, у којем се говори о јавном мњењу и светској машинерији маркетинга – колики је утицај јавног мњења и медија уопште. Он је објаснио да је „Синдикату” важно да младима покаже колики је утицај заједничког фронта, који чине

музика, филмови и разни информативни садржаји, у свакодневном животу и како они делују на нас. Бошко је на историјским примерима показао како та машинерија сваког дана делује на наше друштво.

Ћирковић је, између осталог, изнео да је најлепши осећај када може неком да се помогне и на самом крају свог излагања испричао причу о зецу и корњачи: зец сусреће корњачу на ходочашћу,

пита је куда је пошла и каже јој да никад неће стићи до свог циља јер је тако спора, на шта му она одговара да можда неће стићи до свог циља, али да јој је

најважније и најдраже да умре на путу ка свом циљу. Ова прича на неки начин описује и рад и циљеве „Београдског синдиката” и његових пријатеља, оних правих дискретних хероја.

После Бошковог излагања почела је дискусија у којој су постављена разна питања како у вези с темом трибине тако и у вези с музичким програмом „Београдског синдиката” и његових будућих планова.

Бошко је после трибине рекао да је било питања и реакција гостију с којима се слаже сто одсто, а једна од порука гласила је да ако желимо да мењамо свет, прво морамо променити неке своје навике и себе, и да ако се нисмо покренули, то треба да учинимо, јер нико неће решавати наше проблеме осим нас самих. То, међутим, не значи

да postanemo слепи за проблеме ближњих, већ да помажемо једни другима и тако СВИ ЗАЈЕДНО радимо на очувању система вредности нашег народа и за боље сутра свих нас! Ову трибину пратили су локални петровачки електронски медији, ТВ Млава, ТВ Руф и Радио Петровац.

Српска православна омладина Инсбрук – СПО(Ј)И још једном захваљује свим члановима, пријатељима, саборцима и донаторима који су својим доласком увеличали веома пријатно

и конструктивно вече с Бошком Ћирковићем у Петровцу на Млави, као и госпођи Јадранки Цветковић, директорки Средње школе „Младост” на подршци и уступању просторија, представницима медија, и наравно, нашим пријатељима из „Београдског синдиката”, у нади да ћемо се ускоро поново видети и причати о неким другим темама!

*Останимо здрави у глави,
СВИ ЗАЈЕДНО!*

ВЕЛИКИ ПРОЈЕКАТ „СЗС“ ЗА ПОМОЋ АНТИЋИМА

Пише : Александра Костић, члан Хуманитарне организације „Срби за Србе“ из Ниша

До наше посете свих шесторо Антића спавало је на смену у два стара и скоро неупотребљива кревета, без јоргана и покривача, носећи све што имају од гардеробе да би се згрејали. Уз помоћ наших донатора из Швајцарске, купљени су кревети и јоргани како би, пре свега, сви Антићи имали где да спавају.

Породица Антић нема купатило, нити има воде у њиховој кући. Пошто им је бунар пресушио, најстарија деца сваког дана доносе воду са извора који је удаљен око 500 метара. Како немају купатило, Антићи се купају у кориту, грејући воду у зарђалом лонцу на старом шпорету на дрва.

Да би дошли до школе, од њихове куће до асфалтног пута, сваког дана најмлађи Антићи пешаче по 45 минута у једном правцу. Тешку финансијску ситуацију, јер Антићи живе од 9.200 динара социјалне помоћи, још више отежава чињеница да најстарија ћерка Миљана 3.000 динара месечно издваја за аутобус који је вози до Врања, где иде у Средњу пољопривредну школу.

Породица Антић је преко сајта и новина „Вести онлајн“ доспела у јавност, па се у последњих месец дана јавило пуно људи који су једнократно помогли. Ипак, због катастрофалне ситуације у којој се налазе, Хуманитарна организација „Срби за Србе“ покренула је велики пројекат куповине сеоског имања за породицу Антић. Више о самом пројекту и видовима донације погледајте на нашој званичној страници:

www.srbizasrbe.org

Хуманитарна организација „Срби за Србе“ посетила је породицу Антић из села Дреновца, које се налази 15 километара од Врања. Село је на изузетно неприступачном терену. До њихове куће стиже се искључиво теренским возилом, а када падају киша или снег, скоро је немогуће доћи до њих.

Стање у коме живи ова породица запрепастило је чланове и поред чињенице да се наша организација у досадашњем раду сусретала с многим тешким случајевима. У условима недостојним живота људи у 21. веку, живе отац Новица и мајка Душанка, са својом децом Миљаном (15), Александром (14), Стефаном (8) и Димитријем (6).

Стање у породици отежава чињеница да отац има проблема с алкохолом, што покушава да излечи, и да мајка има психичких проблема, тешко комуницира и није способна да се брине о себи. Сав терет око вођења домаћинства пао је на најстаријег сина Александра и најстарију ћерку Миљану. Иако веома млади, Александар и Миљана не жале над својом судбином, већ се храбро боре да, колико је у њиховој моћи, помогну својој породици.

Ипак, и поред велике жеље да помогну својој породици, ситуација у којој се налазе веома је лоша. Стара и трошна кућа у којој живе Антићи одавно је нефункционална и небезбедна за живот. У кући постоји само једна „употребљива“ соба од око 15 квадрата у којој сви Антићи живе. Изглед собе подсећа на слике из хорор филмова! Плафон је у толико лошем стању да се очекује да сваког тренутка падне, а под је сачињен од земље и дотрајалих дасака, па прети опасност да породица пропадне у подрум који се налази испод ове собе.

ПРЕДАНОСТ И ПОМОЋ СРПСКОМ НАРОДУ

Преносимо у целини интервју електронског магазина за културу и образовање СЕРБУМ с Игором Рашулом, председником Хуманитарне организације „Срби за Србе“

Све је кренуло од дневнopolитичких дискусија на порталу www.serbiancafe.com, када је група младих људи решила да предузме мале, али значајне кораке. Прва институција која је осетила њихову благонаклоност и преданост био је дечји дом у Добоју. Године 2005. идеја је добила и званично обличје – **Хуманитарна организација Срби за Србе** почела је званично да делује и то ће усређити најугроженије српске породице. О почецима, проблемима и успесима разговарали смо с председником овог удружења мр Игором Рашулом.

Сербум: Господине Рашула, откада постоји хуманитарна организација и можете ли да нам представите делатност удружења Срби за Србе?

Игор Рашула: Хуманитарна организација Срби за Србе настала је као производ једне идеје неколицине ентузијаста, добрих људи и родољуба распрострањених широм света који се 2002. године, у делу политичких дискусија на тада популарном и веома посећеном сајту www.serbiancafe.com, самоиницијативно окупљају и организују ради прикупљања новчане помоћи неопходне дечјем дому у Добоју, као и једној социјално угроженој породици из истог града. Идеја је била да преваходно ураде нешто конкретно за српски народ, под условом да све буде транспарентно приказано на интернету. Одазив овој акцији премашио је очекивања организатора, што потврђује податак да су у прикупљању финансијских средстава учествовали добротвори широм света. Од новца који је том приликом прикупљен организатори су купили намирнице и одећу и уручили их лично дечјем дому у Добоју и социјално угроженој породици. Након новинске репортаже у „Вестима“ о социјално угроженој породици Рашковић из Крагујевца са петоро деце, крајем 2005. године, Маркус Ђућић из Немачке поново покреће иницијативу за формирању организације Срби за Србе како би се породици Рашковић уручила неопходна помоћ. Као и 2002. године, неопходна финансијска средства прикупљана су преко сајта Serbian Safe-а. Након тога, почетком јануара 2006. године, покренут је и званични интернет-сајт на адреси www.srbizasrbe.org, на коме су донатори могли да се информишу о прикупљеним донацијама, као и о планираним и спроведеним акцијама помоћи за породице.

Сербум: Шта Вас покреће да радите тако хуман и одговоран посао?

Игор Рашула: Покреће нас преваходно жеља да из дана у дан чинимо добра дела за наш народ, за угрожену децу и њихове породице, колико год нам донације то дозвољавају. Иако је велика већина чланова организације релативно млада,

Пише: Хуманитарна организација „Срби за Србе“

сви смо, нажалост, били сведоци ратова, патњи, страдања и прогона српског народа, који су се скоро непрекидно одвијали у последњих 25 година на тлу Балкана. Током наших посета угроженим породицама, изнова сведочимо о ратном вихору и последицама које је оставио на наш народ, а поготово на суморну будућност за нашу децу.

Сербум: Који су, према Вашем мишљењу, највећи проблеми с којима се суочава наш народ на овим просторима?

Игор Рашула: Нажалост, проблема је толико много да не бих знао ваљано да их рангирам по важности, нити да их све споменем. Почев од свеопштег материјалног и духовног сиромаштва, преко спектра изопачености које нам се свакодневно сервирају на телевизији и у новинама, па све до мањка материјала за рад, за привређивање, недостаје бескалатно кредитирање пољопривредника, развој сточарства, обнова сеоских задруга и други услови које пре свега држава треба да створи како би људи могли да живе од свог поштеног рада. Посебно бих издвојио проблем беле куге, тј. изумирање српског народа. Ту је математика проста – у последњих 10 година имамо око 400.000 људи мање у Србији, а у наредних 10 тај број ће се повећати можда чак и на пола милиона. У Републици Српској је, нажалост, скоро исти степен угрожености. Шлаг на трти су политички и национални проблеми.

Сербум: Имате ли било какву помоћ државних институција и колико су оне отворене за сарадњу?

Игор Рашула: У последњих седам година, колико организација постоји, нисмо имали сарадњу са државним институцијама Србије. Неколико пута смо разговарали са представницима локалне власти који су обећавали разноразну помоћ за породице које смо помагали, али од свега тога обично није било ништа. Једину конкретну сарадњу имали смо у Републици Српској, где смо са Министарством за пољопривреду и водоснабдевање купили нов трактор за повратничку породицу Екмечић из херцеговачког села Пребиловци. Такође, добијамо годишње донације од 500 евра из буџета општине Источно Сарајево за помоћ породицама у тој општини. Осим тога, не постоји никаква конкретна сарадња са државним институцијама.

Сербум: Како би држава могла да помогне?

Игор Рашула: Држава треба да ради свој посао ваљано, поштено и праведно и верујем да би онда било и новца и посла за све у Србији. Када је матица јака и добро организована, онда и Срби у осталим крајевима Балкана могу да очекују адекватну помоћ, подршку и заштиту. Држава не треба да

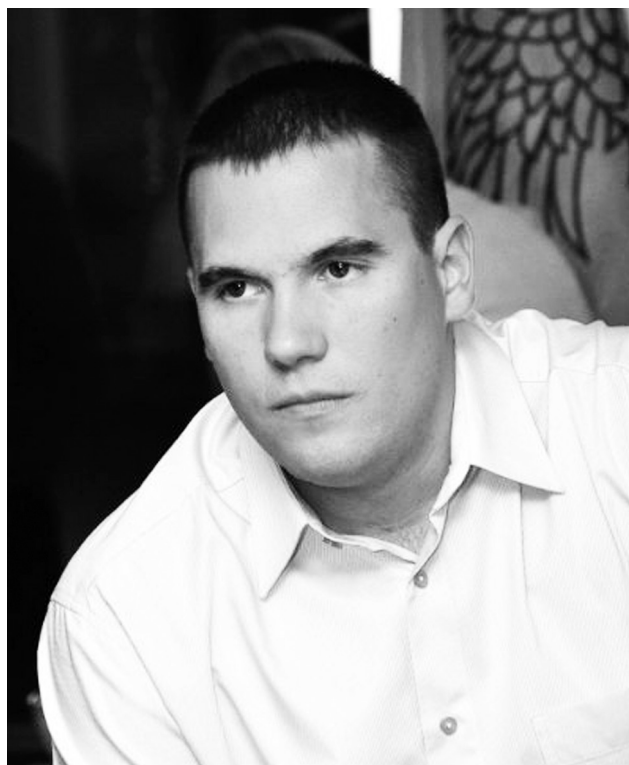
помаже нашу организацију, већ треба да брине о социјално угроженим породицама до којих ми не можемо да стигнемо.

Сербум: Које сте акције до сада реализовали и који су донатори највише помогли у остварењу тих акција?

Игор Рашула: До сада смо са прикупљених 300.000 евра помогли 290 вишедетних српских породица, неколико амбуланата лековима, народне кухиње, основне и средње школе. И свака акција помоћи носила је неку специфичну тежину и важност. Наравно, нису све породице добиле исту помоћ, некима смо могли да помогнемо више, некима мање, некима само симболично, али смо се трудили да помоћ стигне до што више људи, па макар то била и мала пажња посвећена деци у виду слаткиша и играчака. Свакако да бих издвојио наш највећи пројекат до сада, а то је изградња куће породици Баловић, која се налази у копненој зони између централне Србије и Косова и Метохије. То је био заиста огроман изазов за нашу организацију, али уз помоћ донатора и пријатеља из Новог Пазара, Богу хвала, успели смо све да завршимо пре првих снегова. Поред тог пројекта, имали смо и на десетине акција помоћи српском народу на Косову и Метохији, где смо, у сарадњи са пријатељима из организације „Мајка девет Југовића“, помогли преко 120 породица. Такође, имали смо и преко 15 акција помоћи српском становништву на простору Крајине и Далмације. Што се донатора тиче, не бих хтео никог посебно да издвајам, јер је свако допринео нашим пројектима у складу са жељом и могућностима. Важно је истаћи да су се донатори из целог света окупили око ове наше идеје и оно што нас храбри јесте чињеница да се број људи који подржавају наш рад из године у годину повећава.

Сербум: Најавили сте и велику божихну акцију прикупљања средстава за српске породице које су погођене egzистенцијалним проблемима?

Игор Рашула: Божихне и васкршње акције су сада већ постале традиционалне. Месец дана пре самих празника припремимо терен и списак породица које ћемо посетити и обићи неколико дана после Божића и Васкрса, јер тиме желимо да, поред хуманитарне, придодемо и православу

димензију нашег рада и деловања. У акцијама обилазимо и помажемо породице у зависности од њихових потреба, а наших могућности.

Сербум: На који би начин могли и остали појединци и удружења да помогну у вашим активностима?

Игор Рашула: Свакако да постоји неколико различитих начина на које се појединци и удружења могу укључити у наш рад. Пре свега, потребни су нам редовни месечни донатори који ће, макар и скромном донацијом, подржати акције планиране за тај месец. Затим, потребни су нам појединци и удружења широм дијаспоре који ће организовати различите манифестације ради промоције и прикупљања средстава за наменске пројекте наше организације. Потребни су нам појединци који ће у сваком тренутку и на сваком месту

чинити добра дела, без обзира на то да ли је у оквиру наше организације или самостално. Ми бисмо највише волели када би се Срби широм света организовали у мање, али компактне организације и у сарадњи с нама или самостално помагали српски народ поштено и транспарентно. Само на тај начин можемо да обезбедимо сигурну будућност за нашу децу, што је уједно и наш циљ.

ИНТЕРЕСАНТНО!

ДРАГОМИР МАЈСТОРОВИЋ ИЗ ЛЕОБЕНА ПРЕДСТАВЉА СВОЈ РАД ...

Пише: Драгомир Мајсторовић
из Леобена, Аустрија

Рођен сам у Бања Луци, у Републици Српској. Са две године одлазим у Нови Сад, где сам ишао у школу до четвртог разреда. Прве знаке талента за цртање показивао сам још у забавишту, кад смо имали тему да нацртамо нешто чега се плашимо. Сећам се да је тада васпитачица Ружица мој рад прогласила најбољим.

Дакле, до краја четвртог разреда није се ништа значајно десило у вези с цртањем, све док нисам те 2001. године отишао у Аустрију да живим.

Цртали смо у школи све и свашта, али су то били само неки досадни школски цртежи. Из досаде сам почео да цртам фудбалере, ликове из стрипова, па и планете и свемир.

На крају сваке школске године одржавало се такмичење у цртању, на коме сам два пута

освојио прво место и једном друго. Био сам пресрећан због тога. Негде у седмом разреду узимам акрилне боје и почињем да сликам на платну. Моји први радови биле су иконе и тек тада

сам осетио неку већу љубав према сликарству.

До краја основне школе урадио сам пет слика и онда је уследила пауза.

Пресељење 2007. године у Инсбрук, где сам наставио школовање и упознао нове људе, одузимало ми је све више времена, тако да сам све ређе сликао. Та пауза трајала је све до марта 2012. године, кад сам поново узео четкице у руке и урадио једну икону и неколико других слика на платну.

До тада сам портрете замишљао као нешто немогуће за мене.

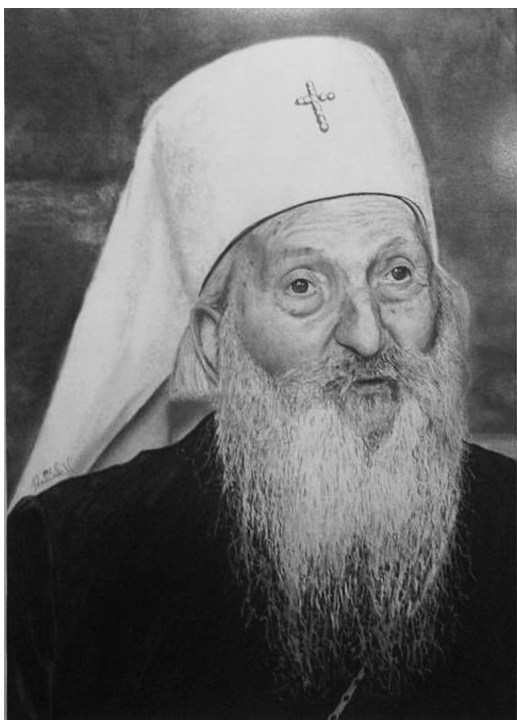
После неколико неуспелих покушаја потражио сам помоћ на интернету, где

сам погледао неколико снимака и видео како то раде други, искуснији уметници. Затим сам и ја некако успео да за сат времена урадим један портрет да бар личи на ту особу. Видео сам да ту треба више времена, па сам следеће радио по четири-пет сати и били су увек помало бољи.

С временом сам полако набављао сав материјал који ми је био неопходан да постигнем боље резултате. Тада сам добио и жељу да продајем слике, па сам цртао све и свашта. Полако сам добио и прве муштерије које су наручивале претежно портрете.

Кад сам видео да други сликари остављају и по 20, 30, па чак и 50 сати за једну слику, и да то доноси боље резултате, почео сам и ја, и видео сам да нисам погрешно. Сваки рад био је бољи од претходног.

Пробао сам више техника, на пример с акрилним и акварелним бојама, пастелами, графитним оловкама, спрејовима, па и на зидовима почео да радим мурале.

Добио сам прилику да урадим у једној дискотеци и кафићу своје прве мурале. Затим сам урадио и код себе у стану први 3Д мурал, димензија 2,6 м x 3,6 м. Следеће што желим да научим јесте да радим ер-брашем, и да тетовирам. А после, видећемо...

Уколико желите да поручите било какву слику, можете да ступите у везу са мном на следеће начине:

Фејсбук:

Драгомир Мајсторовић Арт

е-пошта:

dragomirmajstorovic@hotmail.com

тел:
+43660/ 1989242

На YOUTUBE-у можете да погледате неке моје снимке о цртању. Укуцајте само моје име и наћи ћете ме.

ЗАШТО

**Пише: Зоран Алексић, председник
Савеза Срба у Аустрији**

Постоје најмање две ствари које одбијам да прихватим када причам с неким грађанином Аустрије чији је матерњи језик немачки: да су му сви страни језици осим немачког исти и свеједни и да се Зоран изговара Цоран?! Вала се сувише добро знамо последњих 150-200 година да би сад тек тако било свеједно, а кад не могу другачије да им објасним да у ствари не желе да знају, поменем већини познату властиту именицу с мађарског поднебља Золтан, која је „по Вуку” – и чита се и пише исто – а њу без икаквих проблема могу да понове. Зашто смо толико непознаница у земљи која би реално требало да зна много о нама?

На нашу велику несрећу, чињеница је да смо у највећој мери сами

није се готово ништа променило. Ни тада, као ни сада, не знамо колико НАС има у овој земљи, и упркос томе што многи мисле да се то променило, велика већина још увек себе и своје порекло категоризује у класу некада чувеног аутомобила с мотором до 1.300 кубних центиметара под називом Yugo. Много пре успешног модела Yugo Америка, настале су варијације Југо Немачка, Аустрија, Швајцарска. Знајући каква је судбина задесила тај епохални склоп снаге, дизајна и удобности на четири точка, многи су и даље упорно одобравали оно што је неком лакше да схвати и улагали у додатну опрему, да испушен и готово нестали концепт, иако имагинаран, и даље постоји. Прихватањем туђег незнања или

упорности да докаже да му је свеједно, паметно смо пустили и тиме подстрекивали ширење беспримерне и ничим неизазване асимилације нашег народа у нешто што више – не постоји. С прага 21. века ваљано смо загазили у његово предсобље и после деценија „србовања” наших истакнутих радника по бечким салонима као у доба монархије (једном до два пута годишње), и много више викенда у подрумима, објектима у позадини и сличним здањима популарно названим „српски клубови”, постали смо грађани једне модерне и просперитетне државе, у којој су демократска права, дијалог и разумевање надокнаде руке сваком – ко их тражи. Срби, то јест они који се додуше јавно мало ређе тако изјашњавају, али у сваком случају осећају, нису нашли за сходно да се током већ 23 године постјугословенског отрежњења узму у памет и 70 година експеримента избришу са бар 700 славне борбе за очување језика, вере, традиције, идентитета. Док су удружења мењала имена

Да неко погрешно не схвати: млађи људи унесли би тако потребне промене и новине које би унапредиле заједничко деловање уопште. Крајњи циљ била би активација наших сународника да буду део једне добро организоване групе која може да оствари погодности и предности како у

земљи у којој живи тако и у оној из које је дошао.

Ко смо то ми?

Савез Срба у Аустрији је највећа кровна организација српских удружења у Аустрији и своје корене вуче још из 1979. године и Удружења југословенских клубова, које је било највеће координационо тело исељеничких удружења у Европи. Промене деведесетих донеле су превирања и проблеме који су како некада матичну државу тако и њене припаднике у иностранству погодиле у истој мери. Тек почетком 2000. уследило је преименовање у Савез Срба у Аустрији (Serbische Gemeinschaft in Österreich), и тиме покушало да се српство у Аустрији у смислу групе концентрише и макар кроз фолклор и делимично спорт одржи. Само име требало је да привуче све Србе и да једног дана постане централно тело које би координисало удружења и било сервис појединаца без обзира на интересе или делатност. Донедавно смо били сведоци да комуникације између многих удружења и нема, да иако се активно не ради на масовности, нови чланови долазе јер нас једноставно много има, као и да наши најпознатији сународници немају удела у очувању идентитета и јачању права свог сопственог народа. Јачање структура и реорганизација треба да доведе до тога да се сваки Србин, односно човек српског порекла, са овом организацијом идентификује, пронађе свој интерес и буде њен посредни или непосредни члан.

хероја НОБ-а и крилатица аграрне реформе старе нам „Федеративне” у оне од косовског циклуса закључно с балканским ратовима и традиционалним српским изразима, заборавили су да промене структуре које су модерна аустријска друштва мигрантског миљеа одавно усвојила, а неретко и јавно одбацили као непотребне. Фудбал је фудбал, фолклор је фолклор, југословенство је српство?! Некада је било једноставно „учити” људе братству и јединству, када су и професори и ученици били боље плаћени и „праћени”, а држава „уважена и њена права поштована”! Држава је поштована онолико колико се поштују њени грађани и територије. Сада, када умногоме имамо супротну ситуацију, не смемо више чекати да неко реши оно што је на нама да оставимо својој деци, јер очевима не можемо пребацити – они су дошли из неке друге државе, имали друга начела и доктрине и много шта им је било ускраћено. Очеви очева, па тек можда моја генерација касних седамдесетих, која је макар мало осетила ону чувену флоскулу „док је Бог ходао по (незванично безбожној) земљи”, али и најгрубље последице немара и равнодушности према свом изворном, исконском пореклу, нису заборавили шта је некад било и шта се више не сме догодити.

Поставило се питање: ако је матица тренутно у најтежим мирнодопским проблемима који се могу замислити, а нека друга држава или њен народ као и обично нема интереса да помогне неком другом, тј. нама, да спречимо

сопствено нестајање у смислу порекла, ко ће бити модерни савезници у које је српски народ вековима морао да гледа и у њих се нада, што су и они узвратили истом мером и скрштених руку? Част изузецима наводим, јер их, опет наводно, увек има. Код нас, сасвим сигурно, недовољно. Знате ону изреку: „Тешко нама без нас двоје”. То двоје смо ја и ви, који читате ове редове. Ако се слажете с мојим наводима, постаћемо МИ, који треба да се упознају, сагледају проблеме и договоре шта да учинимо да се ово бестежинско стање промени.

Ко сам ја?

Зоран Алексић, Аустријанац српског порекла, председник Савеза Срба у Аустрији.

Ко сте ви?

Већ дуже време говори се о проблематици која је наводно условила поменути развој догађаја: млади или мало старији, мало мање или мало више, високо и академски образовани Срби и Српкиње, не могу масовније да се идентификују са садржајима који нуде клубови, а клубови не могу да понуде ништа ново док се у њих не укључе разноврснији људи (самим тим и садржаји), те се сви махом чврсто држе провереног. Од деведесетих година наоვაмо, људи који су се исељавали имали су бољу стручну спрему, али је после свега било приметно и разочарање догађајима у матици, тако да су и разлози самосталног деловања били често навођени као последица недостатка поверења.

Шта су нам та незаинтересованост и отуђеност донеле?

Где нема поверења, нема ни контакта, те су самим тим удружења остала и опстала на томе што се није инсистирало на променама. Оно што су, с моје тачке гледишта, плодови таквог (не)рада, може се у основним цртама свести на следеће:

- немамо представнике ни у једном нивоу власти, тј. врло мали број у односу на реалну заступљеност, а да притом нико од наведених није декларативан или бар по делима наклоњен представник српске заједнице; – недостатак пресвегасаветодавних институционалних тела која би се старала о проблемима припадника наше заједнице без обзира на држављанство или боравни статус; – ривалство због мањка средстава и борба за њих доводе до све већег броја новооснованих клубова с мањком кадрова, а најмосовнија и најуспешнија друштва се осипају или самостално траже решења за опстанак излетима у делатности које немају везе са статутарним одредбама;
- понуђени садржаји су махом комерцијални уместо едукативни, и нису координисани тако да више људи/клубова може да их прати, а чланови доживе или се унапређују у оквиру уметничких колонија или семинара; – ајуспешнији и општепризнати грађани ове земље српског порекла немају начин да дају свој допринос укупној артикулацији наше

заједнице чак и када би то хтели, јер због јаза који се с временом створио између организација и потенцијалног чланства, нема поверења и потребне подршке онда када је то потребно да би се направили први кораци да се један или више ставова активно подржи; – иако смо после Немаца (који су у смислу интеграције нерелевантни) најбројнија етничка група у Аустрији, имамо најмањи удео у пројектима и акцијама за мигранте, а самим тим и далеко најнижа средства од надлежних аустријских институција; у односу на све европске земље, односно Србе и српска удружења која у њима делују, налазимо се на зачељу; – уместо епитета „српски“, врло често се вешто умећу „екс-Ју“, „балкански простори“, „БКС“, „Југоисточна Европа“ и сл., а да притом нико не реагује и не тражи објашњење чему замена појмова када смо ми углавном, ако не и по правилу, већински носиоци тема које су тим изразима обухваћене; – статистички подаци и даље обухватају „грађане Србије, Црне Горе и Косова“ у смислу броја и особености Срба (?!), док се појам натурализованих Аустријанаца српског порекла и уопште Срба који нису грађани Републике Србије/Српске готово увек и код наводно најкомпетентнијих статистичара води као „екс-Ју“ или „Балкан“;

- немамо ни изблиза довољан број дневних или недељних штампаних и електронских медија (изузимајући интернет), који би на

некомерцијалној бази извештавали о активностима српске заједнице, а све финансирано субвенцијама које бисмо могли да остваримо одговарајућим пројектима или чланарином (о привреди као начину финансирања да и не причамо), којом бисмо дали допринос непристрасном извештавању; – влада извесна конфузија у институцијама приликом комуникације – ко је ко, ко представља кога, ко с ким сарађује и ко на шта има право.

Шта нам је чинити?

Вођен тим питањем, морао сам да заједно са својим сарадницима најзад преломим зид ћутања и покушам да у дискусију укључим шири круг саговорника који би својим знањем и професионалним искуством стицаним током деценија проведених у Аустрији, али пре свега срцем и жељом да сагледамо укупну ситуацију и дамо предлоге за решења, започели дискусије широм Аустрије на ту тему. У Бечу је 16. 11. 2012. одржана Прва јавна дискусија Савеза Срба у Аустрији, за којом су следиле Друга у Салцбургу и недавно одржана Трећа у Инзбруку. После више од 50 говорника, стотинак учесника и 20 сати дискусија о допунској настави на српском језику и уопште образовању, привредној сарадњи и финансирању клубова, начину да бољом организацијом више помогнемо и самој матици, развоју спорта, односа и сарадње са Српском православном црквом, те укупним правима, односно заштити интереса којима треба да тежи око 300.000 Срба у Аустрији интензивнијом друштвено-политичком партиципацијом, куцнуо је час да се једном завршном конференцијом Срба у Аустрији, организације и угледни појединци из редова српске заједнице усагласе око нацрта Резолуције Срба у Аустрији, која ће нам служити као водила ка остварењу виталних циљева и која би требало да улепша будућност нас и наше деце у земљи за коју смо већ два века судбински везани. Учесници конференције заседаће у петак,

7. јуна ове године, између 14 и 21 час, у свечаној сали Више техничке школе Отакринг (HTL Ottakring), Thaliastraße 125, 1160 Wien, док ће пространи трг испред објекта бити искоришћен за представљање српских клубова из свих девет покрајина и поделу информативног материјала о Србима у Аустрији. На овај скуп биће позвани најугледнији Срби, односно Аустријанци српског порекла, из свих области привреде, медицине, економије, просвете,

спорта, јавног сервиса, институција, медија и др. који могу да до најситнијег детаља аргументују и дискутују о предложеном тексту Резолуције, али први пут од када постоје организована окупљања Срба у Аустрији, тема ће бити наша садашњост, односно будућност. Усвојен текст биће прослеђен свим релевантним министарствима и институцијама Аустрије, као јединствен приступ свим савезним и покрајинским инстанцама.

Ако имате предлог или жељу да будете део овог, без претеривања историјског чина, јавите се имејлом: office@sgoe.or.at

**НЕКА ГЕНЕРАЦИЈЕ КОЈЕ ДОЛАЗЕ
БУДУ СВЕДОЦИ СВЕГА ШТО (НИ)
СМО УРАДИЛИ!**

ДА СРПСКО ОПСТАНЕ!

ДОБА ХЕРОЈА

Пише: Душан Драгомировић, Средња школа „Младост” у Петровцу на Млави

другове није чекала иста судбина. Најбоље године провели су у рововима широм крвавог Балкана. Од почетка ослобађања од Турака па све до краја Првог светског рата, њихове очи гледале су бол, патњу и страдање сопственог народа, а неретко и саме гледале смрти у очи од Цера до Кајмакчалана, свуда где се војевало за Крст часни и Слободу златну. Воља за опстанком и љубав према вери и домовини одржале су српски народ у вековном турском ропству

самих. Нажалост, испоставља се да их данас нисмо достојни, земља коју су они чували и сачували за своје потомке, данас се немилице парча и комада уз нашу прећутну дозволу. Заједно с крвницима који су остали исти као и пре једног века, у уништавању своје домовине учествују и они којима задатак треба да буде да дедовину сачувају и унапреде за генерације које долазе. Нажалост, они немају очи да виде и срце да осете плач рањене отаџбине.

Познато је као најсветлији период савремене српске историје и траје од балканских ратова па све до краја Првог светског рата.

Не постоји кућа у Србији која у том периоду није дала отаџбини бар једног војника, многи од њих су својом крвљу и костима сачували слободу у којој и данас уживамо. У мојој породици и дан-данас се чува успомена на нашег хероја, ратног заставника српске војске Лалка Недељковића, који је делећи судбину свог народа прошао све недаће тог времена. Највећа част за сваку православну породицу у то доба било је слање сина у војску на одслужење војног рока, који се сматрао завршним испитом зрелости сваког младића. Након повратка кући родитељи би му пронашли неколико девојака сличног имовинског стања, од којих би он изабрао једну да с њом свије породично гнездо. Нажалост, њега и многе његове

и спасле га потурчивања и исламизовања. Сва та енергија нагомилавана столећима експлодирала је одједном и раширила се попут зракова сунца Европом, доносећи дух слободе и спасења свим поробљеним народима. Нажалост, наш народ је веома брзо, додуше не само својом кривицом, заборавио праве јунаке који су своје животе положили на олтар отаџбине. Верујем да свака кућа у Србији има свог „заборављеног хероја”, само их се мало ко сећа, заборавили смо да је свака стопа земље којом газимо натопљена литрима њихове крви, плаћена животима њихових сабораца и њих

КЛЕТВА ПРИРОДЕ

Пише: Викторија Концерт из Инсбрука, Аустрија

Овај текст је претходно објављен у оквиру пројекта „Ко си ти?“ интеграционе службе града Инсбрука – Урбанизам, развој града и интеграција у сарадњи са Градском библиотеком.

Цела земља је била прекривена белим прекривачем и свуда се осетило затишје пред буру. Ваздух је био толико чист и било је толико хладно да се видео дах људи када су дисали. У почетку, свако се радовао снежној зими. Пејсаж је био магичан и чаробан, као у бајци. Свако мало, сунце се појавило и претворило снежне пахуљице у дијаманте. Иако су временске прогнозе већ данима упозоравале на велике катастрофе, владајућа тишина била је моћнија од свега. Народ је био као хипнотисан и нико није схватио упозорења за озбиљно. Све се чинило као да је зачарано или, боље речено, чак и проклето. Једне ноћи, вејала је страшна снежна бура, која је доста тога уништила и многим људима одузела кров над главом. Јесте да се осећало са бескућним ближњацима, али се озбиљност ситуације још увек није схваћала. Међава је сваки дан вејала све горе и интензивније, па је долине одсекла од остатка света и људи се више нису могли снабдевати струјом и храном. Све више се осећало да је становништво све несигурније, па сам и ја сама већ постала по мало нервозна. Када се међава једне ноћи мало стишала и када сам ја хтела опет опуштено да легнем у кревет, изненада сам чула завијање сирена. Сада ми је било јасно да нас нешто чека што се више не може контролисати. Одмах сам обукла дебелу зимску јакну и истрчала на улицу – уколико се то још

могло назвати улицом, јер је асфалт нестао испод снега. Комшије су такође, збуњени и делимично успаничени, стајали напољу и, као ни ја, нису знали шта ће сада са нама да се деси. Кроз звучнике су се чуле поједине речи и речено је да свако треба да напусти стан и да што пре оде у склониште. Одмах сам отрчала до стана и покушала брзо али нежно да пробудим мог малог брата, који је имао тек 5 година и, како ми се чини, који је дубоко спавао, упркос озбиљне ситуације. Сав бунован, погледао ме је са својим плавим, дечијим очима и питао шта се дешава. Било је узнемиравајуће што му ни сама нисам могла дати одговор на то питање. Обукла сам му зимску одећу и спаковала оно најважније. Упркос умора, тај мали човјек ме је ухватио за руку и заједно са мном корачао напоље у дубоки снег, где је примећивало узбуђење људи. Након пола сата, коначно смо стигли у зграду општине, где се налазило велико склониште, у којем би највероватније требало неко време да се задржимо. Мој брат се осећао јако збринут због великог броја људи и почео је да се занима са осталом децом. Када сам видела како се они играју и чула како се смеју, било ми је лакше, јер су једино они још испољавали смиреност. Због брзе интервенције и доброг збрињавања војске, ситуација се смирила и људи су могли опет да се смеју. Ова лаганост се није држала дуго, пошто је изненада нестала струја. Владала је мртва тишина на моменат. Срце ми је лупало као лудо, али не само зато што је нестала струја, него и због тога што нисам тачно знала где ми је брат – све док изненада нисам осетила његову ручицу у крилу. Сва сам се тресла и

јако загрлила малишана и покушала сам да му уздем страх, колико год је то било могуће. После неколико минута, струја је коначно опет дошла. Вал наде је прошао кроз просторију и свако је мислио да је најгоре већ прошло. Упркос томе, страх се људима и даље оцртавао у очима. Ођедном смо чули потмулу грмљавину, која је прошла кроз кост и кожу и која ми је следила крв у венама. Склониште је почело да се тресе и избила је општа паника. Само сам још чула како жене вриште и деца плачу, а неки су чак почели да се моле Богу. Нисам смела да покажем страх, јер свом брату нисам хтела да покажем своју слабост. Приметила сам да се код мене осећао заштићен и да ни мало није био успаничен и тако је требало и да остане. Војници су упали у просторију и издерали се на нас да одмах морамо да напустимо склониште, јер више није могло да издржи притисак снежне масе. Као опседнути, сви су навалили на излаз, али је био сувише узак да би сви ођедном прошли. Након дугог гурања, успели смо да се извучемо напоље. Када сам опет удисала свеж зрак, нисам могла да верујем својим очима. Онда, где су пре неколико сати стајале куће и аутомобили, све је од моћне лавине уништено. Свако је трчао без оријентације, у било који правац, у нади да ће негде наћи уточиште. Али није било ничега. Када смо се неколико метара удаљили од склоништа, осетили смо благи земљотрес испод нас. Истог часа нам је било јасно да се склониште срушило. Узела сам брата на леђа и наредила му да покрије лице, јер су ситне снежне пахуљице летеле кроз ваздух и убадале у кожу као игле. Сваки корак ми је одузимао све више снаге, пошто сам сваки пут утонула у снег до

појаса. За малишана, овај необичан излет је био веома забаван и његов симпатични, дечји осмех ми је огрејао срце на овој хладноћи.

Давно сам већ изгубила осећај за време, а психички и физички била сам готово па исцрпљена. Пустила сам своје тело да падне и нисам се више могла суздржати да не плачем. Изненада, осетила сам меку, малу руку на мом лицу, која ми је нежно обрисала сузе. У том тренутку сам осетила толико снажну повезаност са братом, какву још никад нисам осећала. У мени се пробудила снага, коју још никад нисам имала и која ме гонила да наставим да се борим као лавица, јер сам то малишану била дужна.

Иако смо сву наду већ изгубили, видели смо како се први зраци сунца шире преко земље. Осећала сам

топлоту и унутрашњу снагу, која је расла у мени. Упркос неодрживом призору изласка сунца, душа ми је била прекривена тамном сенком. Не знајући како ћу тај дан преживети, била сам импресионирана дивним и магичним пејсажом. Поглед ми је још увек био везан за златно-црвено сијајуће сунчеве зраке, када ме је, ођедном, грудва снега погодила у лице. Одушевљена дечијом безбедношћу мог брата, и ја сам му бацила грудву снега. Неко време сам уживала у повраћеној радости животу. Док смо се тако забављали у снегу, опет смо чули потмули звук. Малишан се истог трена мени обесио око врата и почео је да плаче. Очајним погледом сам прегледала околину, али ми је изгледало као да је све у реду. Заправо, тај звук нам се све више приближавао. Приметила сам једну малу, црну тачку

на хоризонту и одмах сам схватила да је то војска, која је трагала за преживелим особама. Видела сам како су очи мог брата постале све веће и веће и како је од среће почео да скакуће по снегу. Ухватили смо се за руке и почели да скачемо као луди и да вичемо у помоћ са нашим последњим дахом. Пилот нас је, чини се, одмах приметио и хеликоптер је почео да се спушта. Пропелери су баш добро разносили снег, а снажан отпор зрака нас је присилио на дно. Коначно смо осетили заштитне руке људи, који су нас носили у хеликоптер. Тотално исцрпљени али пресрећни, летели смо ка непознатом циљу. Ова лавина ми је променила живот заувек – а овако нешто се дешава једном у сто година.

КУЛТУРА

РАЗЛИКЕ ИЗМЕЂУ ПАТРИОТИЗМА И НАЦИОНАЛИЗМА

Пише: проф др Волфганг Рорбах,
Беч/Београд

1. Данашња језичка употреба

У данашњем говору обично обично се разликује између патриотизма, национализма и шовинизма. Патриоте се идентификују са својом земљом и народом, а при томе не обезвређују имплицитно друге народе.

Другим речима, они воле своју земљу, али поштују и цене домовину других људи.¹

Бивши немачки савезни председник Јоханес Рау формулисао је у немачком народном говору опште распрострањену разлику између

1 Günter Birtsch (Hg.): Patriotismus. Verlag Meiner, Hamburg 1998, ISBN 3-7873-0978-0, S 9

патриотизма и национализма на следећи начин: „Патриота је онај који воли своју земљу. Националиста је неко ко презире домовине других.“²

Патриотизам се односи на емоционалну и често страствену, у грађанској етици укоренењу оданост надперсоналној државној целини, која се у таквом облику не доживљава само као правни и политички поредак већ и као заједница.

2 Jürgen Fleiß, Franz Höllinger, Helmut Kuzmics, Nationalstolz zwischen Patriotismus und Nationalismus? Empirisch-methodologische Analysen und Reflexionen am Beispiel des International Social Survey Programme 2003 „National Identity“. In: Berliner Journal für Soziologie 19 (3), 2009, S. 409–434

2. Историја овог термина

Значење и употреба термина патриота / патриотизма мењала се током векова. Речју „patriōtes“ на старогрчком језику искључиво су називани они који нису Грци (варвари), који су били повезани заједничким пореклом „patriá“ – „patér“ (отац) – и тако формирали клан или племе. Преко латинског (patriōta) реч је позајмљена романским језицима, док је преко француског (patriote) у 16. веку коначно нашла своје место и у немачком језику. Међутим, све до раног модерног периода изражавала је само идеју о заједничком пореклу, домовини или националности, бивајући еквивалент данашњем изразу

„земљак“. Веза између овог термина и посебног поноса на домовину или отаџбину успостављена је тек у јеку ратова за реформацију. У другој половини 16. века француски протестанти повремено су називали своју браћу „добрим патриотима“ (bon patriote). За промену значења кључна је, међутим, била холандска борба против шпанске доминације, током које су холандског гувернера Вилијама I од Ораније (1533–1584), названог оцем отаџбине, његове присталице виделе као „goede patriotten“.³

У моралном недељнику „Патриот“ свестрани писац Мајкл Ричи објаснио је 1724. године: „Патриота је човек који озбиљно жели добробит своје земље и који је спреман да искрено служи заједничком бићу.“ Јохан Мориц Герицке написао је 1782. године да је патриотизам „онај јак унутрашњи нагон који највише пажње посвећује добробити државе и који настоји да на сваки могући начин промовише њено благостање.“⁴

2.1. Од синонима до антипода

Патриотизам, као и тада још увек позитивно доживљаван национализам, постао је политички усидрен у маси становништва посебно од Француске револуције 1789–1799. Идеја патриотизма почела је најкасније током Наполеонових ратова да се шири у средњој класи других европских земаља. Питање у којој мери ова разлика заиста постоји и историјски делотворна и даље је контроверзна у многим земљама. У Средњој Европи патриотизам се развио из револуционарно схваћеног либерализма и национализма грађанства, које је било усмерено против феудализма и тежило демократски конституисаној националној држави. Та као снага потчињених схваћена владавина народа превладала је од америчке револуције 1776. и Француске револуције 1789. у већини европских земаља као устав и саморазумевање, након што је била само тема интелектуалних елита у почетку,

³ de.wikipedia.org/wiki/Patriotismus abgefragt am 1.4.2013

⁴ Max von Waldberg: Richey, Michael. In: Allgemeine Deutsche Biographie (ADB). Band 28, Duncker & Humblot, Leipzig 1889, S. 436–439

а затим изложена и вишеструким историјским застојима. Патриотизам је данас углавном позитиван термин у већини држава.

Од средине 19. века, појам патриотизма у Европи се све више везивао за национализам и шовинизам.

Узгред речено, ова последња реч изведена је из имена легендарног, претерано патриотског регрута Николаса Шаувина, који је служио у војсци Наполеона Бонапарте.⁵

Ексклузивни национализам или шовинизам представља претерано осећање разликовања од других народа који се не сматрају равноправним. Преувеличавање сопствене нације често је пропраћено искључивањем и дискриминацијом, а у крајности и протеривањем или истребљењем етничких и других мањина.

Док је у Немачкој до мартовске револуције био мотивисан жељом за национално јединство и превазилажење раздора на подручју немачке конфедерације, од Другог царства 1871. године патриотизам претендује на „националну ароганцију“ („кроз немачки карактер нека се Свет опоравља“). Посебно су се европски фашисти и нацисти позивали на патриотизам како би остварили опште одобрење за своје криминалне циљеве.⁶

После Другог светског рата у Савезној Републици Немачкој патриотизам се услед злочина националсоцијалиста разликује од негативних конотација национализма и пружа уточиште за јачи осећај домољубља, изазван протеривањем и губитком идентитета.⁷ Аустрија, где је релативно касно развијено независно национално осећање, у истраживањима на тему патриотизма редовно се налази у самом светском врху.

⁵ Arnold Ruge, Peter Wende “Der Patriotismus”, Insel Verlag, Frankfurt am Main 1968, S 28f

⁶ Hermann L. Gremliza: Krautland einig Vaterland (zehn Patriotismus-kritische Kolumnen aus der Zeitschrift konkret zwischen Januar 1989 und Februar 1990), Konkret Literatur Verlag, Hamburg 1990, ISBN 3-922144-83-7, S 23 und 46ff

⁷ Volker Kronberger: Patriotismus in Deutschland. Perspektiven für eine weltoffene Nation, VS Verlag, Wiesbaden 2006, ISBN 978-3-531-34491-1, S 31f

3. Међукултурна компетенција уместо национализма

„Међукултурна компетенција“ је способност да се с људима из других земаља и/или култура успешно и на обострано задовољство опходимо. Минимални услов за то јесте да се људи који су укључени међусобно признају као равноправни партнери. Европа поседује, због свог историјског развоја, разноврсне верске и етничке културе. Интеркултурално учење, што доводи до међусобног поштовања народа, у већини региона Европе због јаким мигрантских покрета представља заповест данашњице. Али, постоје и други разлози. Позитивне компоненте ере глобализације воде нас све више и више у глобално друштво. То је засновано на растућем глобалном ширењу одговарајуће комуникације. Из тога следи да модерно светско демократско друштво не проистиче из примораног мешања народа и култура, већ из глобализације медијске комуникације (нпр. преко интернета). Нације у контексту светског друштва нису ни више ни мање од регионалних друштава, конципиране су споља партикуларистично, а универзалистички ка унутра.⁸

Глобално друштво не значи никако, како националистички популисти желе нагавестити, „изградњу сиве измешане мегапсеудокултуре“, у којој се појединцима све лакше може манипулисати, јер губе национални идентитет, право на очување традиције и већине основних права, као и један број социјалних достигнућа. Супротно томе: преко интернета можемо „с радног стола“ да упознамо традиције и уметности других народа, па чак и да их заволимо.

Коју негативну улогу у таквом окружењу играју националистички екстремисти, открио је познати аустријски писац Карл Краус (1874–1936) 1922. године. Он је тада говорио о зачараној демагогији шовинистичких гробара који су изазвали Први светски рат, и истовремено предвидео да диктирани

⁸ Niklas Luhmann: Die Weltgesellschaft. In: Niklas Luhmann: Soziologische Aufklärung. Bd. 2, VS Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden 1975, ISBN 3-531-11281-3, S. 71 ff.

мир у комбинацији с промоцијом етнички чистих националних држава не доноси „више“ слободе, већ постаје база за почетак Другог светског рата. У његовом раду „Последњи дани човечанства“ (1922) постоји реченица: „Патриотизам је последње уточиште битанге“. (За разлику од данас, патриотизам је тада био идентичан с национализмом).

3.1. Отпор саветовању као основни проблем националиста

У ери глобализације, недостаци националистичког понашања разграничења показују се све јасније. То се нарочито може разумети у привреди. Националисти могу да науче више националних економских односа и уграде их у свој рад често боље од других. Међутим, када је у питању развој билатералних и мултилатералних односа, пажљиво се траже фактори раздвајања у стварним или фиктивним карактерним особинама, религији, историји, језику итд. То у првој фази доводи до развоја нових термина, који се затим у другој фази стилизују до посебних језика, док коначно не настане више локалних валута и бирократских препрека које су ноћна мора за сваког транзитног трговца и међународног произвођача. Онда се показује тачност слогана „што слабија националнија економија, то више бирократије“ (с поплавом прописа и дозвола).

Није ни чудо што млађи интелектуалци који раде у складу с интеркултурном компетенцијом, све више упадају у бескрајне сукобе с националистима, који опет парализују економију. Ови последњи не могу да се помире с променама у свету рада јер не виде и не желе да разумеју смисао и потребу за променом на основу сопственог искуства.

Чињеница, да међу „заосталим“ представницима националне линије постоји не мали број оних који су у свом послу достигли много, али од својих заслуга више не могу да профитирају, представља један од суштинских проблема. Уместо да промене начин размишљања, они и даље сматрају да постоји потреба да

заштите и потврде себе и своје заслуге будући да нове структуре прете да униште „све добро домаће“.

Европско друштво је подељено. Стручњак за национализам Ханс Улрих Велер дотакао је разлоге за постојање саветодавног отпора према прекограничној сарадњи у шовинистичким круговима следећим аргументима:

У сваком (ултра)националисти и даље живи „вера у позваност и мисију која је увек одговарала, и још увек одговара, с једне стране екстернализацији зла, а с друге стилизацији противника у (смртног) непријатеља“ Тако се, на пример, инвестиције или страна улагања тумаче као распродаја или експлоатација домовине.

Велер закључује: „Екстернализација зла“ ослобађа сопствено самопоштовање, самопоуздање и слику о себи. Доласком нових непријатеља, они се чувају од самокритике у погледу сопствених слабости.

Основни дефицит национализма и његове националне државе јесте његова немогућност да на задовољавајући начин реши проблеме домаћег друштвеног мира и политичког мира са суседима.

Још један проблем националиста јесте константно заобилажење или кршење принципа једнакости.

Показало се да су очигледно укључивање и искључивање основне

компоненте национализма. Док се с једне стране истиче политичка једнакост групе уједињене у нацији, с друге стране искључује се група којој се не признаје припадност. То може да досегне распон од комуникативне акцентуације наводне различитости искључених до њиховог физичког искључења („етничко чишћење“).

4. Закључак

Посебно у економском животу, који има важну функцију у транзицији из конзервативних национално-државних структура у светско или бар европско грађанство, истраживачи ће имати посебну улогу у проналажењу суштинских уједињујућих детаља између различитих народа. У наставним центрима и одељењима великих компанија или корпорација потребни су самокритични људи који признају своје недостатке и који су спремни да признају да има бољих решења за постојеће проблеме у другим државама. На тој основи мултилатерална кооперација може да послужи да се слабости једне стране изравнају снагом друге. Корисник је у сваком случају светски или европски грађанин.

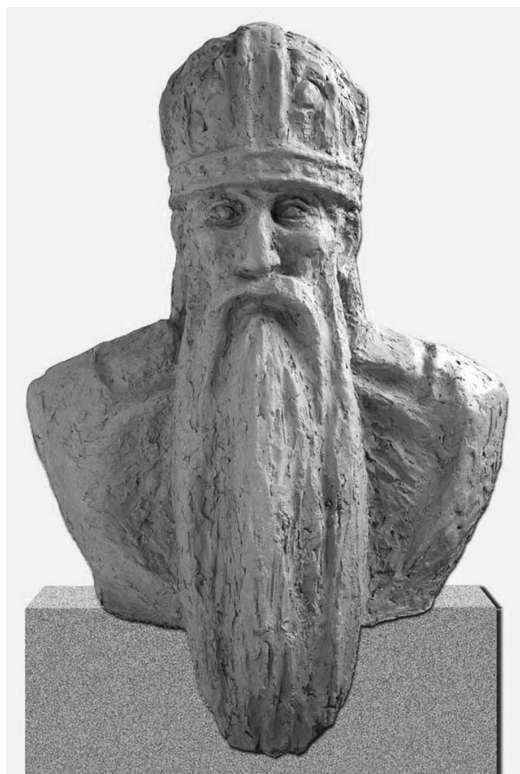
ПРОДАЈНА МЕСТА:

- Бутик Отаџбина - улица Драгослава Јовановића 13, Београд
- Бутик The Street - улица Десанке Максимовић 4, Београд
- Поруџбине за Србију - szsbeograd@gmail.com или 011/2139-608
- Поруџбине за Републику Српску - szsrepublikasrpska@gmail.com
- Поруџбине за Европу - szsbeograd@gmail.com
- Поруџбине за САД, Канаду, Аустралију,... - szsamerika@gmail.com

ЦЕНА: 1.200 динара, 12 €, \$ 20, 20 CHF + ПТТ трошкови

www.srbizasrbe.org

900 ГОДИНА ОД РОЂЕЊА УТЕМЕЉИВАЧА ЛОЗЕ НЕМАЊИЋА – СВЕТОГ СИМЕОНА МИРОТОЧИВОГ

Пише: Милан Кострешевић,
докторант Универзитета у Берну

Поред прославе 1.700 година од потписивања Миланског едикта, која свакако има општехришћански значај, 2013. биће и година још једног за српски православни народ важног јубилеја. Наиме, ове године обиљежава се девет вијекова од рођења утемељивача благородне лозе Немањића, Стефана Немање, тј. Светог Симеона Мироточивога. Овај велики подвижник био је велики владар српских земаља, али и њихов ујединитељ, остајући притом цијелога живота „човек велике вјере, велике љубави, велике молитвености, велике милостивости, велике еванђеоске ревности“ (Преподобни Јустин Поповић). О лику овог владара и Божјег угодника већ нас обавјештава Доментијан Хиландарац када

пишући житије наглашава да Немања „млад заволи да служи Богу светошћу и правдом пред Њим у све дане живота свога“. У покушају да бар донекле расвијетлимо значај Светог Симеона Мироточивога за српски народ и Српску православну цркву потребно је да се осврнемо на то шта његови животописци кажу о њему. Доментијаново житије Светог Симеона Мироточивога доноси читаоцима многобројне примјере из живота пожртвованог, светог човјека, спремног увијек и свагда да се избори за духовни и материјални напредак свог народа, не доводећи ниједног момента своје хришћанско призивање да буде свијетло примјер свим будућим покољењима. Набројивши сва чуда која је учинио и све слављења достојне животне прилике и неприлике у којима се овај светитељ налазио, Стефан Првовенчани поставља питање: ко ће избројати чудеса његова? Који ли ће језик изговорити тајне твоје, изврсни свети старче? Које ли ће се усне отворити на твоју похвалу, Преподобни? Који ли ће разум исказати твоја величија, знојеве и трудове твоје, и копнења тела твог, бдења и сузе твоје? Значај Стефана Немање, Светог Симеона Мироточивога,

родоначелника благородне династије Немањића, за целокупан православни народ је немјерљив. Овај светитељ је, као што наводе животописци, био апостол, „јер постаде апостол отачаству свом: извуче из дубине неверја народ свој, и показавши им ново крштење, обнови људе своје силом и делањем Светога Духа, те они, избављени од јеретичке обмане, славе у Тројици једнога Бога“. Он је засигурно и мученик због безбројних страдања које је „поднео разгарајући се љубављу Христовом, боривши се и убивши сасвим мучитеља ђавола, растргнувши потпуно његове замке и нападаје, исушивши тело своје уздржавањем, обливајући се сузама својим као крвљу мученичком, и разагнавши мрак тамних бесова који се боре са нама“. Није ли он и учитељ свога отачаства? Јер, он „превазиђе њих, и учења њихова исправи, и оно што они не довршише, (он) доврши, и на крају обнови им најразумније учење, просвећујући пребогато сву васељену“. Светог Симеона, родоначелника читавог нашег рода, засигурно можемо звати и силним војником јер је управо он градио Васељену крсним оружјем даним му од Господа. Управо је он српом вјере искорјенио и посјекао трње преваре, које је претило његовом благочестивом народу. Ко је, дакле, био овај свети човек? Шта знамо о њему и о његовом пожртвованом владарском и

подвижничком раду за наш народ и нашу Цркву? Свети Симеон Мироточиви (Стефан Немања) рођен је 1113. године у Рибници код Подгорице, а уснуо је у Господу 13. фебруара 1200. године у манастиру Хиландару. На почетку своје владавине био је у вазалном односу с Византијом и водио је борбу за самосталност свога народа. То му, након смрти цара Манојла I Комнина, полази за руком, те у савезу с Угрима напада области византијског царства. Државне власти одрекао се 1196. године, те као и његова супруга Ана одлази у манастир предајући се у потпуности подвижничком животу. Немања се замонашио у Студеници, гдје је добио име Симеон, а Ана одлази у манастир Свете Богородице у Расу, гдје постаје монахиња Анастасија. Симеон затим одлази у Хиландар, који је обновио са својим сином Светим Савом. Српски народ ће га вјечно памтити и као ктитора најважнијих српских светиња: Студенице, Ђурђевих ступова, Светог Николе код Куршумлије, Хиландара.

Свети Симеон је као и сваки други мудар владар знао да се држава темељи на народу, а да њену духовну снагу чини свештенство. Он се трудио да буде близак народу, помагао је свештенство, подизао цркве и манастире.

На државном сабору 25. марта 1196. године, Стефан Немања одрекао се престола у корист свог

сина Стефана. Сутрадан пак примио је монашки постриг добивши име Симеон. У Студеници је провео годину и по дана, а потом, у јесен 1197. године, одлази свом сину Сави на Свету гору, у манастир Ватопед. Са сином Савом и уз помоћ сина Стефана, као и српског народа, подиже манастир Хиландар, „за примање људи од српског народа који се одају монашком животу“. Преставио се 13. фебруара 1200. године. Његове мошти пренете су у Србију, у манастир Студеницу, 1208. или 1209. Над очевим моштима измирила су се браћа Стефан и Вукан. Као разлог што је пренео мошти Св. Симеона у Србију, Свети Сава наводи опасност од јеретика Латина који су нападали Свету гору, а тиме и манастир Хиландар, као и завет самог Немање да му тело почива у отачаству.

Св. Симеону посвећена су три житија: прво је написао његов најмлађи син Свети Сава (1208), друго његов средњи син Стефан Првовенчани (1216), треће хиландарски монах Доментијан (1236/40). Сава углавном излаже очев животопис, посебно као монаха и ктитора Студенице, као и његово престављење, а Стефан Првовенчани и Доментијан описују читав Немањин живот. Обојица говоре о точењу мира из његових моштију, као и о чудима која је чинио на земљи. Према Доментијану, прва Служба Светом Симеону Мироточивом, коју је написао

Свети Сава, одржана је у Хиландару 3. фебруара 1202. године, на дан Св. Симеона Богопримца. Теодосије је саставио нову Службу преподобном Симеону, по угледу на Савину. Св. Симеону посвећени су бројни храмови у земљи и иностранству, међу којима су и Патријаршијска капела и Саборна црква у Нишу.

Пред сваког православног Србина данашњице поставља се јасно питање: шта ми данас, девет вијекова послје Светог Симеона, можемо да учинимо да бисмо се назвали достојним Симеоновим потомцима? Да ли имамо имало осјећаја за наш народ и његову духовност колико је овај Божји угодник имао? Све што би од Светог Симеона требало да научимо може се сажети у молитви изреченој управо њему, а коју проналазимо у његовом житију: „И ми, богоносни и свети родоначелниче наш, несравњено грешнији од светог сина твог – Првовенчаног краља српског, сва осећања своја, све мисли своје, све душе своје, сва срца своја, све савести своје, покајнички простиремо пред свете ноге твоје, и ниневљански вапијемо: молећи се, моли се непрестано за нас, да нас светим молитвама твојим свеблаги Господ милостиво изведе из пакла наших самољубља и безакоња и уведе у рај Својих вечних божанских истина и лучезаријих светиња“.

СВЕТИ ЦАР КОНСТАНТИН И ЦАРИЦА ЈЕЛЕНА

Пише: Српска православна црква

Данас, 3. јуна по новом, а 21. маја по старом календару, наша Света Црква слави Свете цара Константина и царицу Јелену. Овим светитељима посвећен је велики број храмова у нашој Цркви. Поменућемо Вождовачку цркву у Београду, Цркву Светог цара Константина и царице Јелене у Великом Трновцу, која је пре две године уочи славе оскрнављена од стране албанских екстремиста, Цркву на Љубишу, на Сељашници код Пријепоља, у Коретишту код Ђилана, у Ивањици, у Стекеровцима код Гламоча, у Томини код Санског Моста... Према народном предању, које је записано у 17. веку, манастир Тврдош су подигли византијски цар Константин и његова мајка, Света царица Јелена, у четвртном веку. Данашњи празник се, као градска слава, посебно свечано прославља у Нишу, граду где је и рођен овај многозаслужни утемељивач хришћанства. Као еснафску славу овај празник прослављају кујунџије и железничари.

По Божјем промислу, као покровитељ Цркве Христове, појави се цар Константин Велики, рођен 274. године, у нехришћанској породици. Још за живота добио је назив: РАВНОАПОСТОЛНИ. Много пута му се јављао сам Господ и излазио му у сусрет у његовим молитвама. Пред борбу са Максенцијем, по старом предању, на небу му се указао сјајан крст као знак победе. Издао је едикт (закон) у Милану, 313. године, којим је престао дотадашњи прогон хришћана. Након победе над Византијом, саградио је диван престони град, назвавши га Константинопољ

(Цариград). И као што Божјем промислу би изабран за борца против незнабожачких и христорборних царева, тако исто би, ради свога кршења бачен у постељу, од опасне и неизлечиве губе. Трудише се многи да га излече, али без успеха, те напослетку му рекоше да једини спас и његово излечење лежи у томе да се окупа у крви мале деце.

Нареди цар Константин да се ухвате и покољу сва деца. Закукаше мајке, а он устукну и по цену сопственог живота, горко се покаја и пусти децу. То беше мило Богу који га је тиме само кушао, те му посла два апостола, Петра и Павла, да га упуте на прави пут спасења. Он нареди епископу Силвестеру да га крсти и тог часа ишчезну његова болест. Сматрајући се недостојним да оде на поклоњење Христовом гробу, уместо себе спреми и посла своју мајку, царицу Јелену. Оде она на поклоњење Христовом гробу, и са тог пута се врати са честицом Часног Крста, који понесе свом сину на дар. Света царица Јелена урадила је много тога што је корисно за хришћанску веру. У Јерусалиму је пронашла Часни Крст који су незнабожци бацили изван града и засули ђубретом; подигла је многе цркве, од којих треба поменути: Цркву над пећином Рождества Христова (на Гори Маслинској); Цркву на месту Вазнесења Христова у Гетсиманији; Цркву на месту Успења Пресвете Богородице и још 18 цркава. Пронашавши Часни Крст и ископавши га, света царица Јелена стави га на једног мртваца, јер управо тада пролазила је једна посмртна поворка, јер беше умро

неки човек из града, те он васкрсну наочиглед свих присутних. Од тог дана православна црква празнује тај догађај, 14. септембра, као Крстовдан. Многи незнабожци приђоше хришћанској вери, а Часни Крст би стављен у сребрни ковчег ради чувања и поклоњења. Ова света царица се упокојила 327. у 80. години живота. Свети цар Константин, благочестив и дарезљив, поживео је још 10 година од упокојења своје мајке, те се и он представи Богу 337. у 65. години живота. Његово свето тело пренето је у Цариград и сахрањено по његовом завештању у Цркви Светих апостола у Цариграду. И данас, после толико година, свети Равноапостолни цар, живи бесконачним животом у вечном Царству Христовом, помажући многима који ишту од њега и Јединога Бога помоћ и исцељење.

Тропар (глас 8):

Крста твојего образ на небеси видјев, и јакоже Павел званије не от человек пријем, во царјех апостол твој Господи, царствујушчиј град в руце твојеј положи: јегоже спасај всегда вмирје, молитвами Богородице, једине человекољубче.

МИЛАНСКИ ЕДИКТ 313. ГОДИНЕ

Извор: Светосавље – www.svetosavlje.org

„Хришћанима, али и свима осталима, без изузетка, даје се и потврђује слобода избора и следовања вере.” Из овог документа види се како је велики значај и важност пред римским државним законима имала уопште вера и религија као таква.

Оригинални документ који су цареви Константин Велики (+ 337) и Лициније (+ 324) издали у фебруару 313. године у Милану (Медиоланум), није сачуван. Црквени историчар Јевсевије Кесаријски (+ око 340) у своме делу **Црквена историја** доноси неколико докумената које је превео с латинског језика, а којима се регулише однос Државе и хришћанске Цркве. Оно што данас имамо као Милански едикт код Јевсевија Кесаријског и Ликтантија је, у ствари, Лицинијев рескрипт који је он обнародовао 13. јуна 313. године на Истоку, у Никомидији. У том рескрипту он се позива на претходни договор двојице царева који се догодио на Западу, у Милану. Из садржаја текста Миланског едикта види се, пре свега, да је и пре 313. године на државном нивоу разматрана могућност да хришћанство буде пред римским државним законима признато за слободну и дозвољену веру. Чак су у том погледу били и издати одређени законски прописи. Међутим, назире се чињеница да сви релевантни државни фактори нису били сагласни с тиме да хришћанство добије статус слободне и признате вере. И после доношења тих закона било је много случајева **„да су неки између њих (хришћана) били прогнани и спречавани да исповедају своју веру”**. С друге стране, из овог истог документа види се како је велики значај и важност пред римским државним законима имала вера и религија уопште као таква. Хришћанима, али и свима осталима, без изузетка, даје се и потврђује слобода избора и следовања

вере, јер је то, између осталог, корисно и за саму државу: **„(...) на тај начин нам Божанство (Бог) и небеска моћ могу помоћи, нама и свима онима који су под нашом влашћу”**. Што се пак тиче самих хришћана, законодавци у Милану својом одлуком истовремено увиђају да су хришћани до тада били неправедно прогоњени и материјално оштећени само зато што су исповедали, по државним прописима, недозвољену веру. Зато законодавац сада настоји да те грешке исправи. По Миланском едикту, хришћани су не само постали равноправни као и сви други верујући људи већ се према њима сада исправљају и раније учињене неправде. Наиме, конфисковану и одузету имовину, материјална добра у поседу хришћана и њихових заједница, по овом закону треба сада безусловно вратити. Пре свега овде се имају у виду **„њихова места, на којима су они (хришћани) имали обичај да се раније окупљају (на молитву)”**. Реч је о богослужбеним местима, храмовима, односно црквама и другим објектима и местима која су имала функцију храма или цркве, а која су била одузета, продата, поклоњена или пак на неки други начин отуђена. Сада се захтева од тренутних власника таквих места и имовине хришћана уопште, да бесплатно и без икакве надокнаде ту имовину и поседе врате хришћанима. Тренутним пак власницима сама ће државна власт преко месних судова (магистрата) надокнадити штету. Даље се јасно помиње хришћанска заједница као корпорација, односно уређена асоцијација, тело или сабор хришћана. Реч је, дакле, о постојању Цркве као организоване институције и заједнице која, сем богослужбених места црква, поседује у свом власништву у имовинско-правном погледу и друга материјална добра и некретнине, која

су им, по раније важећим законима, одузета, тј. без икакве надокнаде конфискована. Законодавац на крају инсистира да овај закон буде до краја испоштован и у дело спроведен, јер је, како се даље каже, од општег интереса: **„(...) да би наше наређење било што је брже могуће испуњено, да би у том послу нашом благонаклоношћу био постигнут општи и јавни мир”**.

ТЕКСТ МИЛАНСКОГ ЕДИКТА

„Разматрајући већ одавно да не треба одбацити слободу вере, већ да треба свакоме препустити да се, по моћи свога разума и воље, посвети божанским стварима према склоности свакога, обратили смо се и хришћанима да и они чувају своју веру и побожност. Али, пошто су очигледно многа и различита мишљења била додата том рескрипту, којим се тим истим хришћанима давала горенаведена могућност, догодило се да сунеки од њих (хришћана) били убрзо после тога лишени права на заштиту. Када смо ја, Константин Август, и ја, Лициније Август, срећно стигли у Милано, и када смо узели у разматрање све што је благополучно за напредак и тицало се друштва, међу осталим стварима које су нам изгледале да могу бити корисне за све у сваком погледу, ми смо одлучили, изнад свега и на првом месту, да издамо правила која осигуравају поштовање и уважавање Божанства. Одлучили смо, другим речима, да дозволимо и хришћанима и свима другима слободу избора и да следују вери коју би они желели, као и било којој божанској или небеској ствари, да би могли и ми и сви они који су под нашом влашћу добар и миран живот водити. Тако, дакле, здравим и правилним расуђивањем, одлучили смо да не треба апсолутно никоме

одбијати право (слободу) да следује и изабере побожност и веру хришћана, и да сваком буде дата могућност (слобода) да промишљено приступа оној вери коју он сам сматра да му је корисна, тако да би Божанство могло да нам испуни у свему своју заштиту и добротинство. Ово нам беше по вољи (одговарало нам је) да издамо овај рескрипт, да тако напишемо да би после потпуног укидања постојећих прописа у нашим претходним писмима посланим Твојој Оданости поводом хришћана, били укинута и они који би изгледали сасвим неправични и страни нашој благодати, и да сада слободно и једноставно, свако од оних који су се слободно определили да држе хришћанску побожност, да је држе без икаквог узнемиравања. Ево шта смо одлучили да објавимо у потпуности твојој брижности, да би ти знао да смо ми дали слободну могућност и без препрека малопре поменути хришћанима да практикују њихову веру. Пошто твоја оданост види да ми нудимо (хришћанима) ову слободу без икаквих ограничења, такође види да и другима, који исто желе, слободна је могућност да следе њихова убеђења и њихову веру, што очигледно одговара миру нашег времена: према томе, свако има могућност да изабере и практикује веру коју хоће. То је од нас

потекло, јер немамо намеру да икоме ограничимо (умањимо) нити култ нити побожност. И, између осталог, ево шта ми одлучујемо што се односи на хришћане: њихова места на којима су они имали обичај да се раније окупљају, а поводом којих је у једном раније посланом писму Твојој Оданости било установљено једно друго правило које је одговарало претходном времену да, или да су их (поменута места) купили, било од нас, било од неког другог, нека ова места буду уступљена поменути хришћанима бесплатно и без захтевања било какве надокнаде. А сваки нехат или двосмислица нека остану по страни. И ако су неки добили та места сада, нека их врате, што је брже могуће поменути хришћанима. Тако, ако су поседници таква њихова места купили или их поклоном добили у садашњости и жале се нашој доброту због нечега, нека се обрате суду месног магистрата, како би им нашој племенитошћу била дата надокнада. Сва добра морају бити враћена хришћанској заједници (телу хришћана) твојим старањем без икаквог закашњења и у потпуности. И пошто ови хришћани немају само она места у којима су имали обичај да се окупљају већ имају и друга места, што је познато, а која не припадају њима појединачно, него достојанству њихове заједнице, што ће рећи хришћанском

друштву, ти ћеш наредити да сва њихова добра по закону који смо претходно навели, буду апсолутно враћена, без икаквог оспоравања поменути хришћанима, то јест њиховом телу и (свакој) заједници (сабору). Горенаведене одредбе морају бити јавно поштоване, тако да они који их спроведу не добију накнаду, као што смо малопре рекли, а они могу да се надају накнади за себе према врлини наше доброту. У свему томе, ти мораш посветити горе поменутом телу хришћана највећу могућу ревност, да би наше наређење било што је брже могуће испуњено, да би у том послу нашој благонаклоношћу био постигнут општи и јавни мир.

Овом одредбом, како је напред речено, сигурно ће Божанско старање за нас, које смо ми већ у многим стварима искусили, остати чврсто за сва времена. И да би речи нашег изложеног закона и наше доброту могле бити стављене на знање свима, упутно је да оно што смо ми написали буде објављено твојим наређењем и да дате до знања свима, тако да се о овај закон наше доброту нико не може огрешити.”

Напомена: Јевсевије Кесаријски, Црквена историја, с руског превео владика Гаврило, Београд 171. књ. 10, глава 5, страна 252–256.

ПОД ОВИМ ЗНАКОМ
ЋЕШ ПОБЕДИТИ

IN HOC SIGNO
VINCES

VERNETZEN

SPO(J)I BEI DER 40. JUBILÄUMSFEIER VON „BRATSTVO“

Autor: Serbisch Orthodoxer
Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I

Hauptprogramms am nächsten Tag.

Am Samstag, dem 6. Oktober, als der wichtigste Teil der 40. Jubiläumsfeier von „Bratstvo“ am Marktplatz stattgefunden hat, gab es ein reiches Kulturprogramm an dem verschiedene Organisationen und Vereine teilnahmen. Die große Feier wurde besonders bereichert durch die Beteiligung des Kulturvereins „Mladost“ aus Krepoljin in Ostserbien, des KV „Brile“ aus Beočin in Nordserbien, sowie des Serbischen Bildungs- und Kulturvereins „Prosvjeta“

In Innsbruck fand zwischen 5. und 7. Oktober 2012 die 40. Jubiläumsfeier des Kulturvereins „Bratstvo“ statt, die sowohl in der Organisation als auch durch die aktive Teilnahme vom Serbisch Orthodoxen Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I unterstützt wurde.

Die Feierlichkeiten begannen am Freitag, dem 5. Oktober mit einer Ausstellung von Gemälden des lokalen Künstlers Zvonko Dimitrijević und einer literarischen Vorlesung von Zvezdanka Stojanović aus Berlin, wo auch Innsbrucks Vizebürgermeister, Christoph Kaufmann und Amtsführender Stadtrat der Landeshauptstadt Innsbruck, Gerhard Fritz teilgenommen haben. Herr Vizebürgermeister, Christoph Kaufmann eröffnete an diesem Abend auch die neuen Vereinsräumlichkeiten des Kulturvereins „Bratstvo“. Am ersten Abend der dreitägigen Jubiläumsfeier war auch Obmann und einer der neun Gründer des Jugendvereins SPO(J)I, Vladimir Vlajić während des ganzen Programms anwesend. Er war u.a. auch einer von vier ModeratorInnen des

aus Prnjavor in der Republika Srpska in Bosnien und Herzegowina, bereichert. An den Feierlichkeiten nahmen auch Gäste aus Österreich teil: der Kulturverein „Opanak“ aus Salzburg, „Barili“ aus Braunau, „Petar Kočić - Zmijanje“ aus Fügen, „Ostrog“ aus Innsbruck, der bosniakische Kulturverein „Zlatni ljljani“ aus Innsbruck, die Trachtengruppe „Schlernhexen“ aus Tirol, die Tanzschule „Polai“ und auch das Trompetenorchester „Etno art“ aus Valjevo in Serbien, sowie Schauspieler und andere Künstler aus der Heimat.

Die Mitglieder des Jugendvereins SPO(J)I waren vor Ort vor allem an ihrem humanitären Stand aktiv, wo sie während des gesamten Tages humanitäre Spenden gesammelt haben für serbische Familien auf dem Balkan, die in Armut leben. Dabei ist sehr positiv anzumerken, dass nicht nur SerblInnen gespendet haben, sondern auch viele ÖsterreicherInnen, aber auch Freunde aus der Dominikanischen Republik, KroatInnen und Menschen anderer Herkunft, mit deren Hilfe am Ende des Tages eine Gesamtsumme von 623,20 Euro zusammen kam. Die Mitglieder von SPO(J)I sind auch in die Rolle des Moderatoren und Fotografen geschlüpft und haben überall dort geholfen, wo Hilfe benötigt wurde, damit mit gemeinsamer Kraft die serbische Kultur und Tradition in positiver Weise vorgestellt werden konnte.

Das Hauptprogramm der Feierlichkeiten wurde im Zentrum unserer Landeshauptstadt Innsbruck, am Marktplatz, nur wenige Meter von der Altstadt und dem berühmtesten Wahrzeichen Innsbrucks, dem Goldenen Dachl, vorgestellt.

Einer der interessantesten Punkte des Programms war mit Sicherheit der feierliche Umzug, der am Nachmittag durch das Zentrum von Innsbruck zog und in dem so gut wie alle anwesenden Gäste und Vereine mitmachten. Man konnte dabei einen wunderschönen und bunten Umzug betrachten, der zuerst durch die Altstadt, vorbei am Goldenen Dachl und dann durch die Maria-Theresien-Straße, die bekannteste Fußgängerzone Tirols zog, wo sich auch das Geburtshaus der Innsbruckerin Diana Budisavljević (geborene Obexer) befindet. Sie rettete während dem Zweiten Weltkrieg ca. 12.000 serbische, jüdische und Roma Kinder aus den faschistischen Todeslagern Kroatiens. Nachdem die Maria-Theresien-Straße passiert wurde, zog man weiter zur Triumphpforte, von wo aus die bunte Menschenmasse in bester Stimmung wieder zurück zum Marktplatz marschierte.

An diesem Samstag konnten sich Innsbrucker, aber auch viele Touristen, mit der serbischen Mentalität, Kultur, Geschichte und Tradition etwas besser bekannt machen.

Das vielfältige Programm des zweiten Tages der Jubiläumsfeier wurde mit einem großen Fest beendet, in dem der Balkantanz „Kolo“ zu Trompetenklängen aus Serbien getanzt wurde. Am letzten Tag der Feierlichkeiten, am Sonntag, dem 7. Oktober, gab es ein Hallenfußballturnier.

An diesem Turnier nahmen natürlich die Spieler der Fußballsektion „FC Spoji!“ teil, die die neue Hobbysaison 2012/2013 in ihren neuen hellblauen Trikots eröffneten. Die sehr junge Mannschaft

des „FC Spoji!“ zeigte ihr Talent und ihren Kampfgeist, indem sie in der Gruppenphase die Fußballer von „Prosvjeta“ aus Prnjavor sowie die erste und zweite Mannschaft der „Young Boys Innsbruck“, die Sieger des „1. Integrations-Beachsoccer Turniers“ in Innsbruck, vorzeitig nach Hause schickte. Am Ende mussten sich die jungen Sportler des Serbisch Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck - SPO(J)I mit dem 4. Platz zufrieden geben, obwohl anmerken sollte, dass das eine der besten Platzierungen darstellt, seit die Fußballsektion im September 2011 ins Leben gerufen wurde. Unter den Spielern des „FC Spoji!“ war Stefan Jović „Zeka“ mit 3 erzielten Toren der effektivste am Feld.

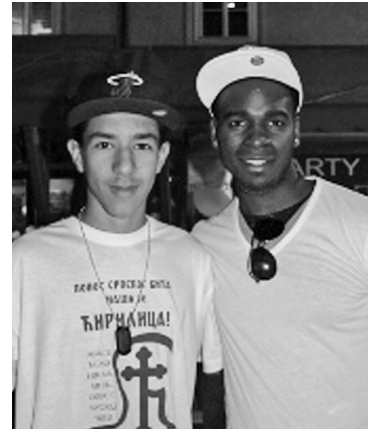

Bild: Stefan Andrić (li.), Aktivist von SPO(J)I sowie Basketballer des SVO Innsbruck und Yordany Melgares, kubanischer Basketballer der Turnerschaft Innsbruck, vor dem humanitären Stand des Jugendvereins SPO(J)I

Bild: Spieler von „FC Spoji!“ erreichen 4. Platz beim Jubiläumsturnier von „Bratstvo“

Der Serbisch Orthodoxe Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I nutzt diese Gelegenheit und bedankt sich noch einmal bei allen Freunden, UnterstützerInnen, SpenderInnen und allen Menschen die guten Willen gezeigt und mit ihren Spenden geholfen haben, für die serbischen Familien am Balkan humanitäre Mittel zu sammeln und uns so auch eine moralische Unterstützung für die Realisierung weiterer Projekte geboten haben. Besonders danken wollen wir den Organisatoren und Gastgebern der 40. Jubiläumsfeier von „Bratstvo“, die uns eingeladen haben und uns die Möglichkeit geboten haben, mitzuhelfen. In diesem Sinne gratulieren wir ihnen noch einmal zu einer erfolgreichen 40. Geburtstagsfeier, die allen in Innsbruck und Tirol in sehr schöner Erinnerung erhalten bleiben wird.

ZUSAMMEN SIND WIR STÄRKER,

SERBISCHE ENTITÄT IN BOSNIEN UND HERZEGOWINA - 20 JAHRE REPUBLIKA SRPSKA

Autor: Serbisch Orthodoxer Jugendverein Innsbruck - SPO(J)

Am Samstag, dem 17. November 2012 wurde in Innsbruck, in Organisation des Serbisch Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck - SPO(J), der letzte Vortrag in deutscher Sprache für das Jahr 2012 zum Thema „Serbische Entität in Bosnien und Herzegowina - 20 Jahre Republika Srpska“ gehalten.

Gehalten wurde der Vortrag von Marko Miloradović, Student der rechtswissenschaftlichen Fakultät der Universität Innsbruck und einem der ersten Mitglieder des Jugendvereins SPO(J), im bekannten Café Katzung in Innsbrucks Altstadt, nur ein paar Meter vom Goldenen Dachl entfernt.

Bild: Herr Stadtrat Mag. Gerhard Fritz begrüßt die Gäste

Der Vortrag wurde von einer erheblichen Anzahl an Gästen besucht, unter

denen vor allem ÖsterreicherInnen und SerblInnen waren. Als Stadtrat und Vertreter der Stadt Innsbruck, besuchte Herr Mag. Gerhard Fritz, u.a. zuständig für den Bereich Integration, den Vortrag. Ebenso anwesend waren Herr Gostimir Marić, Vertreter des Dachverbands der Serben Tirols und Herr Mag. Mladen Filipović, Leiter der regionalen Vertretung der Republika Srpska für Österreich, der für diese Gelegenheit speziell aus Wien angereist ist.

Zu Beginn des Vortrags über die serbische Entität in Bosnien und Herzegowina begrüßte Vladimir Vlajić, Obmann und einer der neun Gründer des Serbisch Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck - SPO(J), alle Gäste und erklärte wie das Thema für diesen Abend ausgewählt wurde. Er erklärte, dass in den vergangenen 20 Jahren viel Negatives über das serbische Volk verbreitet wurde und dass das serbische Volk als einziger Übeltäter des unglücklichen

Krieges im ehemaligen Jugoslawien dargestellt wurden. Da das aber nicht wahr sein kann, weil ein Konflikt zumindest zwei Seiten benötigt und die Wahrheit nicht so schwarz-weiß ist, wie sie in vielen Medien dargestellt wurde, beschloss der Jugendverein SPO(J), den letzten

Vortrag in deutscher Sprache, im Jahr 2012, der serbischen Entität in Bosnien und Herzegowina, der Republika Srpska, zu widmen. Diese feiert ihr 20-jähriges Bestehen. Anhand dieses Vortrags sollte die Situation am Balkan aus einer anderen Perspektive, nämlich aus dem Blickwinkel eines jungen Immigranten der neuesten Generation in Österreich, erklärt werden. Darüber hinaus gibt es viele Meinungsverschiedenheiten innerhalb der serbischen Bevölkerung, weil jene aus Serbien behaupten, dass die Serben in Bosnien und Herzegowina keine „wahren“ Serben sind, sondern ein anderes Volk. Deshalb war eines der Ziele dieses Vortrags auch dieses Thema anzusprechen und zu erklären, dass sowohl in Serbien als auch in der Republika Srpska Serben leben und dass sie sich nicht in verschiedene Gruppierungen aufteilen sollen, sondern Anhaltspunkte suchen sollten, die sie untereinander sowie mit anderen Völkern verbinden.

Es wurde allen Gästen erklärt, dass der Zweck dieses Vortrags darin besteht, gemeinsam Tabu-Themen in einer objektiven und ruhigen Atmosphäre

Bild: Vortragender Marko Miloradović

zu besprechen und dabei nicht zu viele Emotionen zu zeigen, damit die verschiedenen Perspektiven über die Situation am Balkan so gut es geht analysiert werden können und man gemeinsam zu einer Lösung kommt. Da die Zukunft der Jugend gehört, sollten

Bild: Vladimir Vlajić, Obmann des Jugendvereins SPO(J)I bedankt sich bei den Gästen

sich alle jungen Menschen, aller Völker des Balkans gemeinsam eine friedliche Zukunft und Zusammenarbeit aufbauen, beginnend in unserer neuen Heimat Tirol und Österreich, wo sie mit Menschen aus aller Welt zusammenleben.

Danach begrüßte Herr Stadtrat Mag. Gerhard Fritz alle Gäste in einer kurzen Ansprache und wies darauf hin, dass er das Wort Integration nicht so sehr mag, da es häufig mit Assimilation verwechselt wird und dass er sich deshalb mit seinen Mitarbeitern für die Vielfalt der Kulturen, Traditionen und Geschichten in Innsbruck einsetzt, da seiner Meinung nach nicht alle gleich sein müssen um sich zu verstehen. Er wünschte dem Jugendverein SPO(J)I auch alles Gute und viel Erfolg in der zukünftigen Arbeit und fügte noch hinzu, dass er Diskussionsabende wie diesen unterstütze, wobei Herr Mag. Fritz auch einige serbische Sprachkenntnisse vorweisen konnte.

Unmittelbar nach der Ansprache von Herrn Mag. Fritz, begann Marko Miloradović mit dem Vortrag, indem er allen Beteiligten die Landkarte von Bosnien und Herzegowina, mitsamt den einzelnen Entitäten, vorstellte. Er erklärte dabei, wie viele Einwohner heute in Bosnien und Herzegowina und in den einzelnen Entitäten leben. Marko Miloradović brachte dem Publikum auch nahe, was genau Bosnien und Herzegowina heute ist, wer auf diesem Gebiet lebt und wie das Zusammenleben in den zwei Entitäten funktioniert - in der Republika Srpska und in der Föderation. Damit gab er zu Beginn seines Vortrags allen Gästen, den etwas jüngeren, aber auch den älteren einen kurzen Überblick.

Dann zeigte er allen, wie die Bevölkerungszusammensetzung vor, während und nach dem Krieg aussah und

fügte hinzu, dass Serben heute die Mehrheit in der Republika Srpska darstellen, während in der Föderation Bosnien und Herzegowinas Kroaten und Bosniaken den Großteil der Bevölkerung ausmachen. Er erwähnte auch, dass es immer wieder zu zahlreichen politischen Blockaden von beiden Seiten kommt.

Daraufhin erklärte Marko, wie es zum Friedensabkommen von Dayton im Jahre 1995 gekommen ist und wie die jüngste Vergangenheit heute in Bosnien und Herzegowina aufgearbeitet wird. Bei diesem Punkt seines Vortrages wandte sich Marko der jüngsten Entscheidung des Internationalen Gerichtshofs in Den Haag zu und sagte, dass für ihn als Justizstudenten diese Entscheidung eine negative Überraschung darstelle, da sie der Gerechtigkeit einen schweren Schlag zufüge. Damit würden alle Bemühungen, eine stabile und friedliche Zukunft am Balkan aufzubauen, in Gefahr geraten und es könnte somit zu schwerwiegenden Folgen in der Beziehung zwischen den Völkern des ehemaligen Jugoslawien kommen, womit die Idee der Versöhnung ebenfalls bedroht wäre.

Als nächstes wurde die Zukunft Bosnien und Herzegowinas und des Balkan überhaupt thematisiert. Marko Miloradović stellte in diesem Zusammenhang drei mögliche Szenarien dar: den Anschluss der Republika Srpska an Serbien, die Unabhängigkeit der Republika Srpska und den Verbleib von Bosnien und Herzegowina in einer ähnlichen Lage wie sie auch heute ist. Gleichzeitig wurde eine offene, objektive und friedliche Diskussion zwischen dem Referenten und dem Publikum geführt, an der fast alle Gäste aktiv teilgenommen haben. Auf die Frage, wie Marko Miloradović die Situation in Bosnien und Herzegowina und überhaupt

am Balkan aus seiner persönlichen Sicht sieht, antwortete er, dass es sein Traum ist, dass Serbien sowie alle anderen Balkanländer zu den „langweiligsten“ Ländern Europas werden, ohne Kriege und Konflikte, dass sie zu den Ländern werden, in denen die Bevölkerung nicht mehr am Existenzminimum leben müsse, sondern jeder Mensch einen festen Job haben werde und nicht um die Zukunft seiner Kinder bangen müsse.

Im Anschluss an den Vortrag wurden freiwillige humanitäre Spenden für Željko Tomić aus der Republika Srpska gesammelt. Er ist an Leukämie erkrankt und benötigt nun finanzielle Unterstützung für die weitere Behandlung. An diesem Abend kam ein Betrag von genau 170,70 Euro zusammen. Die gesamte Veranstaltung wurde von Aleksandar Mihailović vom serbischen Radio- und Fernsehsender RTS mitverfolgt.

Bild (v. li. n. re.): Vladimir Vlajić und Gostimir Marić im Interview für den serbischen Radio- und Fernsehsender RTS mit Reporter Aleksandar Mihailović

Der Serbisch Orthodoxe Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I bedankt sich an dieser Stelle noch einmal bei allen Freunden, Unterstützern, Spendern und Gästen, sowie bei Herrn Stadtrat Mag. Gerhard Fritz, Herrn Mag. Mladen Filipović, Herrn Gostimir Marić und bei Herrn Aleksandar Mihailović, die alle gemeinsam unseren letzten deutschsprachigen Vortrag in diesem Jahr bereichert haben. Wir hoffen, dass wir uns auch bei einer zukünftigen Veranstaltung des Jugendvereins SPO(J)I aus Innsbruck wiedersehen werden.

ZUSAMMEN SIND WIR STÄRKER!

BESTE PLATZIERUNG DES „FC SPOJI!“

Autor: Serbisch Orthodoxer Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I

Am Sonntag, dem 25. November 2012, nahm die Fußballsektion des Serbisch Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck - SPO(J)I, der „FC Spoji!“, am Hobbyfußballturnier teil, das von unseren österreichischen Freunden aus dem „FC Saggenbar“ in Innsbruck organisiert wurde.

Am Turnier nahmen 16 Mannschaften teil, die in zwei Gruppen zu je 8 Teams eingeteilt waren. Die zwei bestplatzierten Mannschaften jeder Gruppe qualifizierten sich direkt für das Halbfinale, wobei an dieser Stelle erwähnenswert ist, dass der „FC Spoji!“ sein erstes Turnier genau ein Jahr zuvor bestritt, wo der „FC Saggenbar“ ebenfalls Organisator war.

Die jungen Fußballer des „FC Spoji!“ spielten in voller Besetzung und waren motiviert, in Richtung der besten Platzierung zu greifen. Das zeigte sich bereits im ersten Spiel, in dem sie die Mannschaft Namens „Bazinga“ mit

mussten. Nach diesem Spiel kam es auch schon zur ersten Niederlage mit 1:2 gegen die „Tiroler Versicherung“, obwohl der „FC Spoji!“ mit einem Traumtor von Dalibor Zdravković in der 10. Sekunde der Begegnung mit 1:0 in Führung ging. Das war das schnellste und wahrscheinlich auch das schönste Tor bei diesem Turnier. Es folgte die Ernüchterung unserer jungen Spieler und ein ernsterer Spielansatz musste her. Das klappte auch wunderbar und brachte eine Siegesserie mit 1:0 gegen das „Wolfsrudel“, mit 4:0 gegen das „Team bring it“, gegen das „Soccerteam“ mit 2:1 und gegen den „FC Kabelwurm“ mit 1:0.

So zogen die jungen Spieler des „FC Spoji!“ mit 16 verdienten Punkten, als Zweitplatzierte in der Gruppe, ins Halbfinale, wo sie auf die Mannschaft „Promillos“ trafen und sie in einem sehr spannenden Spiel mit 1:0 besiegten.

Im Finale begegnete der „FC Spoji!“

3:0 souverän besiegten.

Dann kam es zu einem kleinen Konzentrations einbruch, weshalb sie die Punkte mit der Mannschaft „HC westliches Mittelgebirge“ bei einem Unentschieden von 1:1 aufteilen

wieder der Mannschaft der „Tiroler Versicherung“, gegen die er die einzige Niederlage in der Gruppenphase hinnehmen musste. Gerade deshalb war das Finalspiel ein zusätzlicher Beweggrund zu gewinnen und brachte die Emotionen und die Motivation an ihren Höhepunkt. Leider verlor der „FC Spoji!“ im Finalspiel wieder gegen das Team der „Tiroler Versicherung“ und das sogar mit dem selben Ergebnis wie in der Gruppenphase, mit 1:2, wobei man auch sagen darf, dass der zu Gunsten der gegnerischen Mannschaft gegebene frühe Elfmeter und die mangelnde Erfahrung unserer Jungspunde entscheidend waren.

Die Spieler der Fußballsektion des Jugendvereins SPO(J)I verließen das Feld jedoch nicht gesenkten Hauptes, sondern glücklich wegen dem erreichten Gesamtergebnis. Dieses ist sehr vielversprechend, da der 2. Platz bei dem Turnier erreicht wurde, bei dem sie genau ein Jahr zuvor zum ersten Mal überhaupt zusammen bei einem Turnier auftraten. Dies stellt eine erhebliche Steigerung dar, die in diesem Zeitraum erzielt wurde - von dem Ausscheiden in der Gruppenphase 2011 bis hin zum 2. Platz 2012.

Die Torschützen des „FC Spoji!“ waren: Nikola Miladinović (4 Tore), Nikola Ikić (3), Dominik Pandurević (2), Dalibor Zdravković (2), Stefan Jović (2), Bogdan Jović und Marjan Jovanović.

Tordifferenz: 15:6 (+9)

Turnierplatzierung:

1. „Tiroler Versicherung“
2. „FC Spoji!“
3. „FC nette Runde“
4. „FC Promillos“

Spiele des „FC Spoji!“:

1. „FC Spoji!“ - „Bazinga“ 3:0 (Torschützen: Bogdan Jović, Nikola Miladinović, Marjan Jovanović)
2. „FC Spoji!“: „HCwestl. Mittelgebirge“ 1:1 (T.schütze: Dominik Pandurević)
3. „FC Spoji!“: „Tiroler Versicherung“ 1:2 (T.schütze: Dalibor Zdravković)

4. „FC Spoji!“: „Wolfsrudel“ 1:0 (T.schütze: Dominik Pandurević)
 5. „FC Spoji!“: „Team bring it“ 4:0 (T.schützen: 2 x Nikola Ikić, Nikola Miladinović, Stefan Jović)
 6. „FC Spoji!“: „Soccerteam“ 2:1 (T.schützen: Dalibor Zdravković, Nikola Miladinović)
 7. „FC Spoji!“: „FC Kabelwurm“ 1:0 (T.schütze: Nikola Ikić)
- Halbfinale: „FC Spoji!“: „FC Promillos“ 1:0 (T.schütze: Nikola Miladinović)
 Finale: „FC Spoji!“: „Tiroler Versicherung“ 1:2 (T.schütze: Stefan Jović)

ORGANISATION FÜR HUMANITÄRE HILFE STELLT WEITERE ZWEI TRAKTOREN BEREIT

Autor: Organisation für humanitäre
Hilfe – „Srbija za Srbe“

Um jedoch die komplette Befähigung der Familie zur landwirtschaftlichen Beschäftigung zu erreichen sind noch ein Mähwerk, Anhänger, Sprayer, Heupresse, Egge und anderer mechanischer Zubehör im Wert von über 10.000 Euro notwendig. Ein Teil dieser Komponenten im Wert von 1.600 Euro wurde bereits gekauft, der Rest wird allmählich folgen.

Unsere Organisation wird auf jeden Fall gemeinsam mit anderen Partnern versuchen dieses Projekt mit der Bereitstellung des kompletten mechanischen Zubehörs zu vervollständigen und einer weiteren Familie durch eine gezielte Investition im Bereich der Landwirtschaft zur Unabhängigkeit von Sozialhilfeprogrammen zu verhelfen.

Nachdem Anfang 2011 der erste von unserer Organisation gespendete Traktor - samt mechanischem Zubehör - das bosnische Dorf Prebilovci erreicht hat, wurden nun zwei weitere erfolgreiche Projekte dieser Art im Wert von über 8.000 Euro in Bosnien und Herzegowina und Serbien realisiert.

Fast ein Jahr nach dem ersten Besuch bei der Familie Vučković aus dem bosnischen Dorf Koprivna hat es unsere Organisation geschafft einen weiteren Traktor bereitzustellen. Die nötigen finanziellen Mittel wurden in vier Raten zwischen September und Dezember 2012 überwiesen und betragen insgesamt 5.500,25 KM – umgerechnet knapp 2.750,00 Euro.

Obwohl es sich um einen gebrauchten Traktor handelt versicherte uns der Familienvater Draško, dass er mit dieser Unterstützung es schaffen würde wieder auf eigenen Beinen zu stehen. Außerdem hat er mit uns seine Pläne hinsichtlich der Bewirtschaftung seines Landes sowie dem Aufbau einer kleinen Viehzucht geteilt.

Auch die Familie Mijatović aus dem Dorf Mačvanski Metkovići (Serbien) hat einen Traktor der Marke IMT 539 erhalten. Unsere Organisation hat in Zusammenarbeit mit der Fondation Save Displaced Serbs und Wohltätern aus Toronto den nötigen Betrag von 4.000 Euro bereitgestellt.

ORGANISATION FÜR HUMANITÄRE HILFE ERRICHTET ERSTE TREIBHÄUSER

Autor: Organisation für humanitäre
Hilfe – „Srbi za Srbe“

Ende 2012 haben Mitglieder der Organisation für humanitäre Hilfe – „Srbi za Srbe“ die Familie Stojanović aus dem Dorf Vinorača (Serbien) besucht und wie im Vorfeld geplant, ein Treibhaus im Wert von umgerechnet rund 3.600 Euro bereitgestellt. Das Gewächshaus (Länge: 30 m / Breite: 8 m) erfüllt die höchsten technischen Standards und dementsprechend sollte die Familie nun durch ihre Arbeit ein sicheres Einkommen erzielen können.

Darüber hinaus wurden bereits 800 Tomatenpflanzen bestellt, ein Zuchtbereich eingerichtet und eine Heizung installiert. Somit steht dem geplanten Tomatenanbau nichts mehr im Wege.

Die fleißige Familie gibt sich jedoch nicht damit zufrieden und plant mittelfristig eine Ausweitung ihrer landwirtschaftlichen Tätigkeit durch ein weiteres Treibhaus und den Kauf einer Ziegenscharr.

Da unsere Volontäre von Besuch zu Besuch einen Fortschritt in der Entwicklung dieser Familie sehen, werden wir sie auf ihrem Weg weiterhin begleiten und unterstützen und hoffen natürlich immer mehr derartige Erfolge in Zukunft erzielen zu können.

BEGEGNUNG MIT RODELNATIONALTEAM SERBIENS IN INNSBRUCK

Autor: Serbisch Orthodoxer
Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I

Am Donnerstag, dem 7. und Freitag, dem 8. Februar 2013 hießen Mitglieder des Serbisch Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck - SPO(J)I zusammen mit dem Obmann des Dachverbands der Serben in Tirol und dem Journalisten des serbischen Nationalfernsehens RTS das Rodelnationalteam Serbiens in Innsbruck willkommen.

Man kann getrost sagen, dass es eine historische Begegnung war, da es sich hier um die erste serbische Rodel Nationalmannschaft in der Geschichte des serbischen Sports handelt.

Dass unsere Rodler zum Jugend Weltcup nach Innsbruck kommen, hätten wir gar nicht gewusst, wenn sie sich nicht beim Jugendverein SPO(J)I gemeldet hätten. An dieser Stelle ist zu erwähnen, dass der Jugendverein SPO(J)I, seit seiner Gründung im Jahre 2009, jedes Jahr serbische Sportler verschiedener Sportarten willkommen heißt. Dabei wurden schon serbische Fußballer, Schifahrer, Taekwondo sowie Biathlon Sportler und jetzt auch Rodler begrüßt.

Während dieser Begegnung machte Branislav Jovanović, der Trainer der serbischen Rodel Nationalmannschaft, alle Anwesenden mit der jungen Rodelgeschichte Ser-

biens bekannt und wie es dazu kam, dass die junge Miljana Djurović (geb. 1998) aus Subotica, im nordserbischen Flachland, Serbien in der Weltszene des Rodelsports präsentiert.

Herr Jovanović erklärte den Mitgliedern von SPO(J)I, dass sich Miljana Djurović im November 2012 zum ersten Mal auf eine Sportrodel gesetzt hat und dass sie wegen ihres großen Talents und Fleißes schon einen Monat später zum ersten mal am Jugend Rodel Weltcup teilgenommen hat. Unter den Anwesenden waren Vladimir Vlajić, Obmann und einer der Gründer des Jugendvereins SPO(J)I, Aleksander Rogić, Koordinator der Fansektion von SPO(J)I - „Spoji orlove!“, und der junge Stefan Andrić, einer der ersten Mitglieder der zukünftigen Basketballsektion von SPO(J)I, sowie Gostimir Marić, Obmann des Dachverbands

der Serben in Tirol und Aleksandar Mihailović, Journalist des serbischen Radio- und Fernsehsenders RTS.

In der ersten Runde erreichte Miljana eine sehr gute Zeit, die einen historischen Erfolg bei der ersten gesamten Jugend Weltcup Teilnahme versprach, was bedeuten würde, dass sie sich unter die 20 besten Teilnehmer platzieren würde.

Leider fiel Miljana in der zweiten Runde unglücklich aus der Rodel, was sie am Ende eine gute Gesamtwertung kostete.

Unter den serbischen Fans, die gekommen waren um das Rodelnationalteam Serbiens zu unterstützen, waren Vertreter des Jugendvereins SPO(J)I und des Dachverbands der Serben in Tirol, sodass die sportliche Niederlage etwas besser verkraftet werden konnte.

Die junge serbische Rodlerin Miljana Djurović und ihr Trainer Branislav Jovanović waren sehr erfreut über den Besuch und die Unterstützung der serbischen Fans und gaben uns das Versprechen, dass sie noch mehr an sich arbeiten werden, wobei diese erste Jugend Weltcup Teilnahme nur der Beginn der Geschichte des serbischen Rodelsports ist.

Der Serbisch Orthodoxe Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I bedankt sich nochmals beim serbischen Rodel Nationalteam für die Einladung und betont, dass es eine Freude war, sie bei dieser ersten historischen Teilnahme mit allen uns zur Verfügung stehenden Mitteln zu unterstützen. Wir werden uns auch in Zukunft bemühen den serbischen Sportlern gute Gastgeber zu sein und sie zu unterstützen, damit sie sportliche Erfolge für Serbien erzielen können!

SPO(J)I BEIM FUTSAL-TURNIER ZUM GEDENKEN AN DIE OPFER DES SERBENPOGROMS

Autor: Serbisch Orthodoxer Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I

Am Sonntag, dem 17. März 2013, am 9. Jahrestag des Serbenpogroms in Kosovo und Metochien bei dem 19 Personen getötet, 4.012 vertrieben, sechs Städte und 9 Dörfer ethnisch gesäubert, 35 Kirchen verbrannt und 935 serbische Häuser zerstört, verbrannt oder schwer beschädigt wurden, organisierte der Serbische Kulturverein „Bratstvo“ aus Innsbruck ein Futsal-Turnier, an dem auch der Serbisch Orthodoxe Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I mit seiner Fußballsektion „FC Spoji!“ teilnahm.

Das Turnier begann, nach Vorschlag des Jugendvereins SPO(J)I, mit einer Gedenkminute. Die Mannschaft des Gastgebers „Bratstvo“ absolvierte das erste Spiel mit einem Trauerflor, im Zeichen der Erinnerung und des Gedenkens an alle umgekommenen Serben während des Serbenpogroms, während die Mannschaften „Miki Transport“ und „FC

Spoji!“ den Trauerflor das ganze Turnier über trugen.

An der Gedenkminute nahmen alle Gäste und Teilnehmer des Turniers teil – sowohl am Spielfeld, als auch auf der Tribüne. Die Leute standen in Ruhe und Schweigen, aus Respekt gegenüber den serbischen Opfern da, während die kroatische Mannschaft „NK Zrinjski“ als einzige ablehnte, aufzustehen.

Was den sportlichen Teil betrifft, nahm die sehr junge Mannschaft des „FC Spoji!“ mit einer geschwächten Aufstellung

an diesem Turnier teil, trotzdem durfte man sie aber nicht unterschätzen. Sie erreichte das Viertelfinale als Erstplatzierte Mannschaft in der Vorrundengruppe mit einer Ausbeute von 12 maximal zu erreichenden Punkten aus 4 Spielen.

Im Viertelfinale traf „FC Spoji!“ auf die kroatische Mannschaft „NK Zrinjski“

und dominierte während des gesamten Spiels. Während leider einige Chancen vergeben wurden, ein frühzeitiges Tor zu erzielen, kam die gegnerische Mannschaft fast gar nicht in die Nähe des Tores des „FC Spoji!“. So wurde das Viertelfinalspiel nach 12 gespielten Minuten mit 0:0 beendet und es kam zum Elfmeterschießen, bei dem kein einziger Spieler der beiden

Mannschaften treffen konnte. Die Torhüter hielten den Kasten hervorragend sauber, doch der Torhüter von „NK Zrinjski“ erzielte den entscheidenden Treffer für seine Mannschaft, sodass die etwas schwächere Mannschaft nach dieser Viertelfinal-Begegnung als Sieger vom Platz ging.

Die Mannschaft „FK Obilić“, die für diese Gelegenheit sogar aus Prnjavor (Republika Srpska) anreiste, gewann das Turnier schließlich und besiegte im Finale „NK Zrinjski“ mit 7:3!

Einen Tag vor dem Turnier, am III Kongress der Serbischen Gemeinschaft Österreichs, der in Innsbruck stattfand, wurden sowohl Bilder als auch der Dokumentarfilm „Kosovo - Code of silence“ vorgestellt. Der Film behandelt das Serbenpogrom in Kosovo und Metochien und wurde im Rahmen der Aktion der Kanzlei für die Diaspora der Regierung Serbiens präsentiert. Diese Aktion wurde unter anderem vom Serbisch Orthodoxen Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I, der Studentenorganisation „28. Jun“ aus Kanada, dem Serbischen Institut aus Washington, dem Kulturverein „Branko Radičević“ aus Wien, dem Dachverband

der serbischen Vereine Tirols und anderen NGOs unterstützt.

Der Serbisch Orthodoxe Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I bedankt sich noch einmal bei allen Mitgliedern, Freunden

und Unterstützern, die uns bei diesem Turnier angefeuert haben und erinnert daran, dass sich neue Spieler während der gesamten Saison anmelden können! Wenn auch du Teil eines neuen und erfolgreichen Sportprojekts sein willst, melde dich über folgende E-Mail bei uns an: fcspoji@gmail.com

In ewigem Gedenken an die serbischen Opfer des Serbenpogroms in Kosovo und Metochien!

Platzierung:

1. „FK Obilić“ Prnjavor
2. NK Zrinjski
3. Miki Transport
4. Mobile Lines

DAS LEIDEN DES SERBISCHEN VOLKES IM 20. UND 21. JAHRHUNDERT

Autor: Serbisch Orthodoxer Jugendverein Innsbruck - SPO(J)I

gefüllt haben und erklärte, dass dieses Vortragsthema bewusst gewählt wurde, da man bei uns in Tirol, Österreich und überhaupt in Westeuropa sehr wenig über die tragische Geschichte des serbischen Volkes hört. Dies gilt vor allem wenn die

Am Samstag, dem 13. April 2013 fand im Cafe Katzung in Innsbruck ein Vortrag des Serbisch Orthodoxen Jugendvereins Innsbruck - SPO(J)I zum Thema „Das Leiden des serbischen Volkes im 20. und 21. Jahrhundert“ statt.

Die Vortragenden waren Frau Mag. Jovanović-Ratković aus Zürich und Mirela Kisić, Vorstandsmitglied der serbischen Studentenorganisation in der Schweiz. Frau Mag. Jovanović-Ratković erzählte die Geschichte von Diana Budisavljević-Obexer, einer Innsbruckerin, die während

des Zweiten Weltkriegs 12.000 serbische Kinder aus den KZs der Ustascha rettete. Herr Kisić berichtete von seinen humanitären Reisen in den Kosovo und schilderte seine Eindrücke über die sehr schwere Situation der dort lebenden Serben.

Der Vortragsabend wurde von Vladimir Vlajić, Obmann und einer der Gründer des Jugendvereins SPO(J)I, eröffnet. Er bedankte sich bei allen Gästen, die trotz des sehr schönen Wetters, den Saal im Cafe Katzung bis zum letzten Platz

Bild: Geburtshaus von Diana Budisavljević (geb. Obexer) in der Maria-Theresien-Straße in Innsbruck

Bild: Das Haus in dem Diana Budisavljević (geb. Obexer) bis zu ihrem Tod im Jahre 1978 gelebt hat. Anichstraße 24 in Innsbruck.

Rede von den Serben am Kosovo, aber auch von der verschwiegenen Geschichte einer sehr großen Heldin Namens Diana Budisavljević-Obexer ist. Davon hörte man bis vor ein paar Jahren so gut wie gar nichts.

Danach hielten Stadtrat Mag. Gerhard Fritz sowie Gemeinderätin und Kulturratsmitglied der Stadt Innsbruck, Frau Sophia Reisecker Ansprachen, in denen sie ihre Freude über die Einladung zum Vortrag äußerten. Dabei betonten sie, dass Diana Budisavljević-Obexer von der Stadt Innsbruck sicher nicht vergessen wird und dass alles Mögliche getan wird, damit diese Heldin ein angemessenes Denkmal in ihrer Geburtsstadt Innsbruck bekommt.

Dann sprach Frau Mag. Mira Jovanović-Ratković im ersten Teil des Vortrags über Diana Budisavljević-Obexer, die am 15. Jänner 1891 in der bekannten Maria-Theresien-Straße in Innsbruck geboren wurde - ihr Geburtshaus mit der Aufschrift

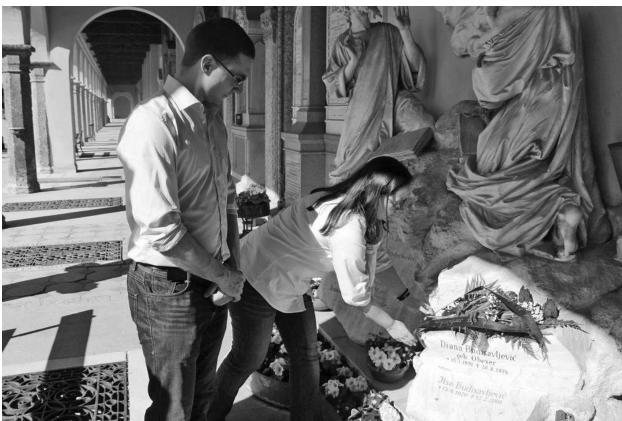

Bild: Frau Mag. Mira Jovanović-Ratković und Novica Vidić aus Zürich legen Blumen auf das Grab von Diana Budisavljević (geb. Obexer) am Innsbrucker Westfriedhof.

OBEXER-HAUS existiert auch heute noch. Frau Jovanović-Ratković erzählte, dass Diana Budisavljević-Obexer nach dem Volks- und Mittelschulabschluss auch die Ausbildung zur Krankenschwester im Allgemeinen Innsbrucker Krankenhaus absolvierte.

Während dieser Zeit lernte sie den Assistenzarzt und gebürtigen Serben Dr. Julije Budisavljević kennen, den sie 1917 heiratete. Sie zogen 1919 in das heutige Kroatien, nach Zagreb, wo Dr. Budisavljević an der Medizinischen Universität tätig war. Sie hatten zwei Töchter, Jelka und Ilse. Während des Zweiten Weltkriegs rettete

Bild: Familiengrab der Familie Obexer wo auch Diana Budisavljević (geb. Obexer) und ihre Tochter Ilse begraben sind.

Diana Budisavljević-Obexer zwischen 1941 und 1945 mehr als 12.000 serbische Kinder aus den KZs des faschistischen Ustascha-Regimes im damaligen

Unabhängigen Staat Kroatien (NDH).

Im Jahre 2003 wurde das Tagebuch von Diana Budisavljević-Obexer auf Kroatisch veröffentlicht, wobei das Original auf Deutsch in Zagreb, im Besitz ihrer Enkelin Silvia Szabo ist.

Sie zog 1972 mit ihrem Mann wieder nach Innsbruck, wo sie bis zu ihrem Tod, 1978, im Gebäude mit der

Anschrift Anichstraße 24 lebte. Sie ist am Innsbrucker Westfriedhof, unter der Arkade 48, begraben.

Diana Budisavljević-Obexer wurde zwischen 2010 und 2012 posthum von der serbisch-orthodoxen Kirche, vom Präsidenten Serbiens sowie von ihrer Heimatstadt Innsbruck ausgezeichnet. Es wurden in diesem Zeitraum in Zagreb (Kroatien), Kozarska Dubica (Bosnien und Herzegowina) und Belgrad (Serbien) Straßen nach ihr benannt und in Banja Luka (Bosnien und Herzegowina) werden Unterschriften für eine Straßenbenennung gesammelt.

Zum Schluss ihres Vortrags betonte Frau Mag. Mira Jovanović-Ratković, dass sie hofft, dass bald auch in Innsbruck ein Platz oder eine Straße nach Diana Budisavljević-Obexer benannt wird.

Den zweiten Teil des Vortragsabends übernahm Mirel Kisić aus Zürich, der über seine humanitären Reisen in den Kosovo berichtete und seine Eindrücke über die sehr schwere Situation der dort lebenden Serben schilderte. Er erklärte, dass er schon neun Mal aus Eigeninitiative im Kosovo gewesen ist um den serbischen Leuten zu helfen. Er gründete auch eine Facebook-Seite Namens „Slika srpskog naroda na Kosovu i Metohiji“, damit er die schwierige Lebenslage des serbischen Volkes im Kosovo, vor allem mittels seiner Bilder von den Reisen, mit anderen Leuten teilen kann. Herr Kisić gab auch bekannt, dass die NGO „Majka devet Jugovica“ im Jahr 2000 im Kosovo mit dem Ziel gegründet wurde, den dort verbliebenen Serben das Leben durch Suppenküchen so gut es geht sicherzustellen, wobei auch einige albanische Familien ihre Mahlzeiten dort suchen.

Die serbischen Familien dort sind isoliert, sie könnten, auch wenn sie Geld hätten, nicht einkaufen gehen, weil es für sie zu gefährlich wäre. Deshalb sind sie auf die Suppenküchen angewiesen, die täglich über 2000 Menschen ernähren.

Herr Kisić war 2011 zum ersten Mal im Kosovo. Im März 2012 war er auch in Priština, wo er nur auf Deutsch oder Englisch gesprochen hat, aus Angst vor Angriffen der albanischen Mehrheit und weil es einfacher und sicherer ist, wenn man seine serbische Identität dort verschweigt.

Er zeigte während seines Vortrags sehr viele Bilder von seinen Reisen in den Kosovo, u.a. auch Bilder einer serbischen

Bäckerei in Novo Brdo, die täglich 800 Laib Brot produziert, oder Bilder des Ziegenhirten Vlado, der alleine im Kosovo geblieben ist, weil er seine Heimat nicht verlassen wollte, während seine Familie nach dem Kosovokrieg 1999 nach Zentralserbien flüchtete. Vlado, der seit 11 Jahren ohne Strom lebt, hat nur einen Ofen und seine Ziegen. Als Mirel Kisić bei ihm war, wollte er Schweizer Böller haben, um nachts Wölfe zu verjagen, die seine Ziegen angreifen.

Herr Kisić arbeitete außerdem vier Tage lang in einer Suppenküche in Prekovce, Gemeinde Novo Brdo und brachte alle gesammelten Spenden persönlich in den Kosovo zu den serbischen Familien und in die Suppenküchen. Er erzählte auch von seinem Besuch im Kloster Gračanica, einem Durchfahrtsort, in dem es früher sehr gefährlich war, da sogar aus vorbeifahrenden Autos auf Serben geschossen wurde.

Die Besucher des Vortrags konnten auch Bilder von Oma Ratka sehen, die die südliche serbische Provinz Kosovo ebenfalls nicht verlassen will, obwohl sie zwei Söhne und ihren Ehemann im Kosovokrieg verloren hat. Auch Bilder aus Gnjilane waren zu sehen, eine Stadt, in der es früher 15.000 Serben gab, während es heute nur noch 17 sind. Herr Kisić sagte, dass er sich auf seinen Reisen durch den Kosovo niemals als ein Tourist fühlen könnte, sondern nur als ein Serbe.

Er zeigte auch ein Foto eines Klassenzimmers in Cernica, wo vor dem Serbenpogrom der Albaner, im März 2004, 100 serbische Kinder

die Schule besuchten – heute sind es nur noch acht. Er stellte auch die kleine Milica aus Prizren vor. Sie ist das einzige serbische Kind in dieser Stadt, um das sich ein Albaner Namens Adam kümmert, der zum serbisch-orthodoxen Glauben konvertiert ist.

Es kommt im Kosovo sehr oft zu Viehdiebstahl oder zum Anzünden serbischer Grundstücke. Nach diesen Delikten melden sich Serben bei der Kosovo-Polizei, können aber weder mit ihrer Unterstützung noch mit einer Anzeige rechnen.

Im November 2012 war Mirel Kisić ebenfalls im Kosovo, nachdem er bei verschiedenen Folkloreveranstaltungen in der Schweiz 12.400 Schweizer Franken sammeln konnte. Er spendete diesen Betrag einem neuen Projekt, das eine Ziegenfarm aufbauen soll. Es wurden bereits 65 kleine Ziegen gekauft, damit

eine Farm entstehen kann, die einen nachhaltigen Nutzen für die verbliebenen Serben haben soll.

Er kündigte auch die letzte humanitäre Party für das Jahr 2013 an, die am 26. April in Zürich stattfinden soll und lud auch alle Anwesenden herzlich ein zu kommen, damit wir alle zusammen etwas Gutes für die serbische Minderheit im Kosovo unternehmen. Im Anschluss kam es noch zu einer sehr interessanten Diskussion zwischen den Vortragenden und den Gästen, die zahlreiche Fragen zu den erläuterten Themen stellten.

Der Serbisch Orthodoxe Jugendverein Innsbruck - SPO(J) bedankt sich nochmals bei allen Freunden, Unterstützern und Gästen, die diesen emotionalen Vortragsabend mit ihrem Kommen bereichert haben und gemeinsam dazu beigetragen haben, dass nach dem Vortrag ein Betrag in der Höhe von 182 Euro an freiwilligen Spenden für serbische Familien am Kosovo gesammelt wurde. Wir hoffen, dass die Gäste Gefallen am Vortrag gefunden haben und dass wir es geschafft haben zumindest einen kleinen Lichtstrahl ins Dunkel des Schweigens zu diesen Themen zu bringen!

Wider das Vergessen!

ORGANISATION FÜR HUMANITÄRE HILFE STARTET NEUES PROJEKT IN SERBIEN

Autor: Organisation für
humanitäre Hilfe - Srbi za Srbe

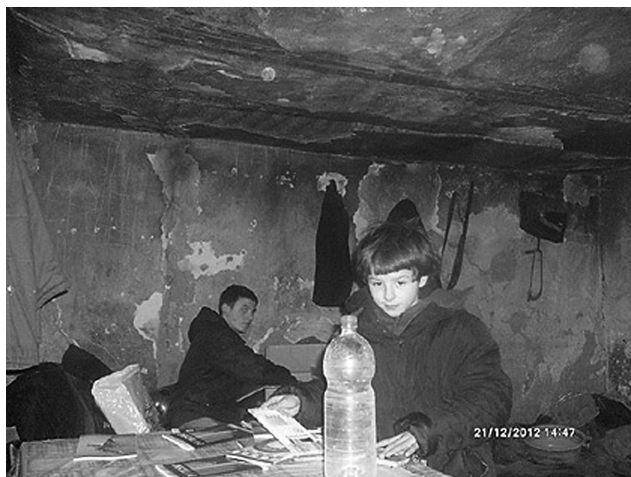
Im Zuge eines neuen Hilfseinsatzes der Organisation für humanitäre Hilfe – „Srbi za Srbe“ wurde Mitte Februar die Familie Antić aus dem Dorf Drenovac (Serbien) besucht. Dabei wurde Soforthilfe in Form von Betten und Nahrungsmittelpaketen bereitgestellt und beschlossen ein Hilfsprojekt zu starten, welches u.a. ein neues bewohnbares Haus für die Familie gewährleisten soll.

Das Dorf Drenovac befindet sich rund 15 km von der südserbischen Stadt Vranje entfernt und ist äußerst unzugänglich. Vertreter unserer Organisation mussten einen Geländewagen anmieten um überhaupt die Familie erreichen zu können.

Obwohl unsere Volontäre in den vergangenen Jahren unzählige Hilfseinsätze im Raum des westlichen Balkan durchgeführt haben, waren sie von den Lebensumständen dieser Familie besonders erschüttert.

Die Eltern können für ihre Kinder nicht sorgen. Der Vater hat ein Alkoholproblem. Die Mutter ist kaum ansprechbar. Außer Sozialhilfe in Höhe von knapp 90 Euro hat die Familie keine Einnahmen. Die Führung des Haushaltes obliegt den noch immer minderjährigen Miljana (15) und Aleksandar (14).

Die vier Kinder leben in einem Abbruchhaus in dem nur ein 15 m² Raum benützbar ist und sogar diesem droht akute Einsturzgefahr! Vor unserem Besuch haben die Kinder in zwei fast unbenutzbaren Betten abwechselnd geschlafen - und das ohne Decken! Deswegen

wurde der Fokus beim ersten Besuch auf die Bereitstellung von Betten, Decken und Nahrungsmitteln gelegt.

Abgesehen von einem alten Holzofen haben sie keine Möglichkeit zu heizen. Ein Wasseranschluss ist ebenfalls nicht vorhanden und somit auch kein Badezimmer. Deswegen müssen die ältesten Kinder jeden Tag Wasser von einer 500 m entfernten Quelle holen.

Obwohl unser Vorschlag war die Familie aus der entlegenen Gegend zu übersiedeln, bestehen die Familienmitglieder auf dem Verbleib im Dorf Drenovac, da sie dort über land- und forstwirtschaftlich nutzbaren Besitz verfügen. Es fehlt ihnen lediglich an der Technik. Unsere Organisation startet nun ein Hilfsprojekt welches u.a. ein neues bewohnbares Haus für

die Familie gewährleisten und eventuell die Beschäftigung mit Land- und Forstwirtschaft ermöglichen soll. Über die weitere Entwicklung der Lage in Drenovac können Sie sich über unsere Website informieren.

Spenden können ebenfalls über unsere Website www.humanitaerehilfe.at oder unsere Spendenkonten in der Schweiz und Österreich getätigt werden:

Organisation für humanitäre Hilfe,
in Serbisch „Srbi za Srbe“

Österreich:

Kontonummer: 10364339

BLZ: 32000

Schweiz:

Kontonummer: 854196256

BLZ: 9000

INTERESSANT!

DRAGOMIR MAJSTOROVIĆ AUS LEOBEN STELLT UNS SEINE ARBEIT VOR ...

Autor: Dragomir Majstorović aus Leoben, Österreich

Ich bin in Banja Luka, in der Republika Srpska, Bosnien und Herzegowina, geboren. Mit 2 Jahren kam ich nach Novi Sad (Serbien), wo ich später die Volksschule besuchte. Die ersten Anzeichen eines Talents fürs Zeichnen zeigten sich schon im Kindergarten, als wir einmal zeichnen mussten, wovon wir Angst hatten. Ich kann mich noch gut daran erinnern, dass meine Kindergartentante mein Bild als schönstes bezeichnete.

Aber, bis zum Abschluss der Volksschule geschah nichts Besonderes mit meinen Zeichnungen, bis ich mit meinen Eltern nach Österreich zog.

In der Schule haben wir alles Mögliche gezeichnet, aber das war nichts von Bedeutung. Aus Langeweile habe ich angefangen Fußballer, Comics und das Weltall zu zeichnen.

Am Ende jeden Schuljahres fand ein Zeichenwettbewerb statt, wo ich zweimal den 1. Platz und einmal den 2. Platz ergattern konnte. Ich war stolz auf meinen

Erfolg. Einige Zeit später, in der dritten Klasse Hauptschule, hatte ich begonnen mit Acrylfarben auf Leinwänden zu malen, dabei waren meine ersten Werke religiöse Bilder. Erst von da an hatte ich einen noch größeren Wunsch mich mit der Malerei zu beschäftigen.

Bis zum Abschluss der Hauptschule habe ich fünf Bilder fertig gestellt, danach folgte eine ungeplante Pause.

Nach dem Umzug nach Innsbruck im Jahr 2007, wo ich meine schulische Ausbildung zu Ende brachte, habe ich neue Leute kennen gelernt, was viel Zeit in Anspruch genommen hat, weshalb die Malerei und meine Zeichenkünste auf der Strecke blieben.

Diese Pause dauerte ungefähr bis Ende März 2012. Erst da habe ich den Pinsel wieder in die Hand genommen und einige Werke vollendet. Bis dorthin habe ich geglaubt, dass Porträts zeichnen unmöglich für mich war. Doch ich habe Hilfe im Internet gesucht und einige Videos von anderen Künstlern die schon jahrelange Erfahrung hatten, angesehen. Danach war ich allmählich in der Lage, ein Porträt

in einer Stunde zu zeichnen, so dass man es ein Porträt nennen könnte. Da eine Stunde zu wenig Zeit war, habe ich mir für die nächsten Porträts 4-5 Stunden Zeit genommen und wurde Schritt für Schritt besser.

Im Laufe der Zeit habe ich alle notwendigen Materialien zusammen bekommen, die mir bessere Ergebnisse bringen sollten. Als mich der Wunsch überkam, meine Bilder zu verkaufen, fing ich an, alles Mögliche zu zeichnen.

Die ersten Kunden ließen nicht lange auf sich warten und bestellen meistens Porträts.

Als ich sah, dass andere Maler bis zu 20, 30 oder sogar 50 Stunden für ein Bild brauchten und damit bessere Ergebnisse erzielten, versuchte ich es auch und merkte sehr schnell, dass es die richtige Entscheidung war. Jedes Bild war besser als das Vorhergehende.

Ich habe versucht, eine Reihe von Techniken und Materialien, wie Acryl, Aquarell, Pastelle, Bleistifte und Spraydosen, zu verwenden und sogar an Wände zu malen. Das erste Mural durfte ich auf die Wände einer Diskothek bringen. Ein 3D-Wandbild (2,60m x 3,60m) habe ich ebenfalls gemalt.

Das nächste, was ich lernen will, ist das Arbeiten mit Airbrushpistolen und das Tätowieren.

Wenn Sie ein Bild bestellen möchten, können Sie mich auf folgende Weise kontaktieren:

Facebook:

Dragomir Majstorovic Art

E-Mail:

dragomirmajstorovic@hotmail.com

Tel.:

+43660/1989242

Auf Youtube können Sie sich ansehen, wie ich einige Bilder gezeichnet habe.

Youtube: Dragomir Majstorovic

WARUM?

Autor: Zoran Aleksić, Vorsitzender der Serbischen Gemeinschaft in Österreich

Es gibt zumindest zwei Dinge, die ich nicht akzeptieren will, wenn ich mit einem Bürger Österreichs spreche, dessen Muttersprache Deutsch ist: dass für diese Person, abgesehen vom Deutschen, alle anderen Sprachen gleich sind und

dass man den Namen Zoran [Z weich gesprochen] wie Coran ausspricht?! Wir haben uns nun doch schon gut genug kennengelernt in den letzten 150-200 Jahren, dass es jetzt auf einmal egal wäre. Wenn ich ihnen nicht anders beweisen

kann, dass es sie in Wirklichkeit nicht interessiert, dann erwähne ich das, den meisten bekannte, Wort „Zoltan“ aus dem Ungarischen. Dieses können sie sehr wohl und ohne jegliche Probleme wiederholen. Warum sind wir so fremd, in einem Land, das eigentlich viel über uns wissen sollte? Zu unserem großen Übel ist es eine Tatsache, dass wir zum größten Teil selbst dafür verantwortlich sind. Von der Massimmigration der Serben in diese Gebiete Ende der 60-er und Anfang der 70-er Jahre hat sich bis heute kaum etwas geändert. Wir haben weder damals gewusst, noch wissen wir heute, wie viele von uns in diesem Land leben. Ungeachtet dessen, dass viele glauben, dass sich das geändert hat, steckt eine große Mehrheit sich und ihre Herkunft kategorisch in den gleichen Topf mit dem einst berühmten Auto (mit einem Motor von bis zu 1300 cm³) mit dem Namen Yugo. Schon lange vor dem erfolgreichen Modell Yugo Amerika gab es die Variationen Yugo

Deutschland, Österreich und Schweiz. Wissend, welches Schicksal diesem epochalen Gefüge aus Stärke, Design und Komfort auf 4 Rädern zugestoßen ist, haben viele weiterhin hartnäckig das zugelassen, was für manche leichter zu verstehen ist (und haben in eine zusätzliche Ausstattung investiert) und zwar, dass das fast verschwundene Konzept, wenn auch imaginär, weiterhin existiert. Durch das Akzeptieren des fremden Unwissens oder den hartnäckigen Versuch zu beweisen, dass es ihnen egal ist, haben wir klug nachgegeben und somit die Verbreitung einer beispiellosen und durch nichts ausgelösten Assimilation unseres Volkes an etwas, das nicht mehr besteht, angeregt. Von der Türschwelle des 21. Jahrhunderts haben wir artig sein Vorzimmer betreten und sind Bürger eines modernen und prosperierenden Staates geworden, in dem demokratische Rechte, Dialog und Verständnis für jeden zum Greifen nahe sind – für jene, die danach fragen. All dies nach Jahrzenten des „Serbe Seins“ unserer vornehmen Arbeiter im Wiener Salon – wie zu Zeiten der Monarchie (ein- bis zweimal im Jahr) – und noch mehr verbrachten Wochenenden in Kellern, abgelegenen Gebäuden und ähnlichen Objekten, die gerne „serbische Klubs“ genannt werden. Die Serben, d.h. diejenigen, die sich öffentlich immer seltener als solche bekennen (sich aber auf jeden Fall als solche fühlen) haben es nicht als ratsam empfunden, dass während der nun schon 23 Jahre der post-jugoslawischen Ernüchterung auch die 70 Jahre des Experimentierens mit zumindest 700 ruhmvollen Kämpfen um die Bewahrung

der Sprache, des Glaubens, der Tradition und der Identität ausgelöscht werden. Während Vereine die alten Namen der Helden des Volksbefreiungskampfs und die kommunistischen Bezeichnungen der ehemaligen SFRJ (Sozialistische Föderative Republik Jugoslawien) in neue, patriotische Bezeichnungen geändert haben, haben sie vergessen, die Strukturen in den Vereinen mit zu ändern. Die modernen Migranten haben diese Strukturen schon längst angenommen, häufig aber auch als für unnötig empfunden und verworfen. Fußball ist Fußball, Folklore ist Folklore, „Jugoslawentum“ ist „Serbentum“?! Früher war es einfach, den Menschen Brüderlichkeit und Einheit zu lehren, als Lehrer noch besser bezahlt und Schüler besser überwacht wurden und der Staat Ansehen genossen hat und seine Gesetze respektiert wurden. Ein Staat wird in dem Maße respektiert, in dem auch seine Bewohner und seine geografischen Gebiete respektiert werden. Jetzt, wenn vermehrt das Gegenteil vorherrscht, dürfen wir nicht länger darauf warten, dass jemand anderes das erledigt, was wir unseren Kindern zurücklassen sollten. Unseren Vätern können wir nichts vorwerfen, da sie aus einem anderen Land gekommen sind und sie nach anderen Grundsätzen und Doktrinen gelebt haben und ihnen Vieles entzogen und untersagt wurde. Die Väter unserer Väter, damals, und dann vielleicht erst meine Generation der späten 70-er Jahre, wir haben wenigstens ein bisschen die berühmte Floskel „als Gott noch über die (inoffiziell gottlose) Erde wandelte“ gespürt, aber auch die rauen Konsequenzen der Gleichgültigkeit

(und Gelassenheit) gegenüber seiner ursprünglichen Herkunft, und haben nicht vergessen, was einst war und nie wieder geschehen darf.

Es stellte sich die Frage: Wenn Serbien zurzeit mit den schwersten Friedensproblemen zu kämpfen hat, die man sich vorstellen kann, und kein anders Land oder sein Volk, wie sonst auch, Interesse daran hat uns zu helfen, wer werden die modernen Verbündeten sein, auf die das serbische Volk schon jahrhundertlang schauen musste und auf die es hofft, um das eigene Aussterben im Hinblick auf die eigene Herkunft zu verhindern? Wieso hat niemand reagiert und etwas unternommen? Alle Achtung den Ausnahmen, die es, angeblich, immer noch gibt – bei uns gibt es sie aber, mit Sicherheit, zu wenig. Sie kennen den Spruch vielleicht: „Ohne das Wir haben's beide schwer“.

Diese Beiden sind Sie, die diese Zeilen lesen, und ich. Wenn Sie meinen Ausführungen zustimmen, dann werden wir zum „Wir“, die sich kennenlernen, die Probleme erfassen und sich darüber absprechen, was getan werden muss, damit sich dieser Zustand der Schwerelosigkeit ändert.

Wer bin ich?

Zoran Aleksić, Österreicher serbischer Herkunft, Vorsitzender der Serbischen Gemeinschaft in Österreich.

Wer sind „Sie“?

Schon seit längerem wird über die Problematik gesprochen, die angeblich

für die bereits erwähnte Entwicklung der Ereignisse verantwortlich ist: Junge und etwas ältere, mehr oder weniger akademisch bzw. hochschulgebildete Serbinnen und Serben können sich mit den gebotenen Inhalten der Vereine nicht näher identifizieren. Die Vereine, wiederum, können nichts Neues anbieten, bis sich ihnen nicht neue, andersartige Menschen anschließen (womit auch die Inhalte vielseitiger wären). Und so halten alle meistens am Alten fest. Von den 90-er Jahren an hatten die Menschen, die ausgewandert sind, eine bessere Fachausbildung. Schlussendlich konnte man aber die Ernüchterung im Bezug auf die Ereignisse in der Heimat spüren, was zum Verlust des Vertrauens führte. Dies wurde auch häufig als Grund für eigenständiges Handeln genannt. Nur damit es nicht jemand falsch versteht: Jüngere Menschen würden die notwendigen Veränderungen und Neuerungen mit sich bringen, die das gemeinsame Handeln allgemein fördern würden. Das endgültige Ziel wäre die Miteinbeziehung unserer Mitbürger in eine gut organisierte Gruppe, die fähig ist, Vorteile und Privilegien zu beschaffen, sowohl im Land, in dem sie leben, als auch im Land, aus dem sie kommen.

Wer sind „wir“ eigentlich? Die Serbische Gemeinschaft in Österreich ist der größte Dachverband serbischer Vereine in Österreich und hat seine Wurzeln im Jahr 1979 und im Verband jugoslawischer Klubs, der das größte Koordinationsorgan aller Auswanderervereine und -verbände in Europa darstellte. Die Veränderungen in den 90-er Jahren brachten Probleme mit sich, die die einstige Heimat und ihre Angehörigen im Ausland gleichermaßen getroffen haben. Erst Anfang 2000 kam es zur Umbenennung in „Serbische Gemeinschaft in Österreich“ (Orig. „Savez Srba u Austriji“), womit versucht wurde, das „Serbentum“ in Österreich zu koordinieren und es wenigstens durch die Folkloretradition und teilweise durch den Sport zu erhalten. Der Name allein diene dazu, alle Serben anzuziehen und eines Tages die zentrale Einheit zu werden, die alle Vereine koordinieren würde und für Einzelpersonen zur Verfügung stehen würde – ungeachtet ihrer Interessen oder Tätigkeiten. Bis vor kurzem waren wir Zeugen dessen, dass zwischen vielen Vereinen nicht kommuniziert wird, dass, auch wenn man nicht versucht, so viele

Mitglieder wie möglich zusammen zu bekommen, sich trotzdem neue Mitglieder anschließen, weil es einfach viele von uns gibt. Weiters wissen wir, dass die bekanntesten unserer Mitbürger keinen Anteil am Erhalt der Identität und am Stärken der Rechte ihres eigenen Volkes haben. Die Stärkung der Strukturen und eine Reorganisation sollten dazu führen, dass jede/r Serbe/Serbin bzw. jede Person mit serbischer Herkunft sich mit dieser Organisation identifiziert, seinen/ihren Nutzen daraus zieht und direktes oder indirektes Mitglied dieser Organisation wird.

Was haben uns Desinteresse und Entfremdung gebracht?

Wo es kein Vertrauen gibt, gibt es auch keinen Kontakt, weshalb die Vereine auch weiterhin nicht auf Veränderungen beharrt und somit überlebt haben. Die Früchte dieser Arbeit/Nicht-Arbeit lassen sich, meiner Meinung nach, auf folgende Punkte zurückführen:

- Wir haben keine Vertreter, auf keiner der politischen Ebenen bzw. nur eine äußerst geringe Anzahl im Verhältnis zur Gesamtvertreterzahl. Gleichzeitig deklariert sich keiner der vorhandenen Vertreter als Serbe/Serbin oder sieht sich auch nur im Geringsten als Vertreter der serbischen Gemeinschaft.
- Es fehlt, vor allem, an institutionellen Beratungsstellen, die sich um die Probleme der Mitglieder unserer Gemeinschaft kümmern würden; ungeachtet dessen, welche Staatsbürgerschaft oder welchen Aufenthaltstitel jemand hat.
- Rivalität wegen einem Mangel an Mitteln und der Kampf um dieselben führen zu einer steigenden Anzahl an neugegründeten Vereinen mit einem Mangel an Entscheidungsträgern. Gleichzeitig lösen sich die erfolgreichsten Vereine, mit den größten Mitgliederzahlen auf oder versuchen selbst eine Lösung zu finden um zu überleben, indem sie in Tätigkeiten flüchten, die nicht im Geringsten mit ihren Statuten zu tun haben.
- Die angebotenen Inhalte sind Großteils kommerziell und nicht bildenden Charakters; sie sind auch nicht so gestaltet, dass mehr

Menschen/Vereine sich damit identifizieren und die Mitglieder sie verstehen oder sich im Rahmen von Künstlergemeinschaften oder Seminaren weiterbilden könnten.

- Die erfolgreichsten und allgemein anerkannten Bürger mit serbischer Herkunft in diesem Land haben keine Möglichkeit ihren Beitrag zu leisten, um das Gesamtbild unserer Gemeinschaft nach außen positiv zu beeinflussen, auch wenn sie das wollten. Der Grund dafür ist die Kluft, die sich im Laufe der Zeit zwischen den Vereinen und den potenziellen Mitgliedern entwickelt hat. Diese hat dazu geführt, dass es weder Vertrauen, noch die nötige Unterstützung gibt, wenn sie gebraucht werden, damit die ersten Schritte unternommen werden könnten, um einen oder mehr Ansätze aktiv zu unterstützen.
- Auch wenn wir nach den Deutschen (die im Sinne der Integration eigentlich irrelevant sind) die zahlreichste ethnische Gruppe in Österreich darstellen, haben wir die geringste Anteilnahme an Projekten und Veranstaltungen für MigrantInnen. Somit stehen uns gleichzeitig auch die weitaus geringsten Mittel von den zuständigen österreichischen Institutionen zur Verfügung. Im Bezug auf alle europäischen Länder bzw. die SerbInnen und die serbischen Vereine, die sich dort befinden, bilden wir in Österreich das Schlusslicht.
- Anstatt des Beiworts „serbisch“, werden sehr häufig, auf eine geschickte Art und Weise, Begriffe wie „Ex-Yu“, „Balkanraum“, „BKS“, „Südosteuropa“ oder Ähnliches verwendet. Leider reagiert niemand darauf und verlangt auch nicht nach einer Erklärung, warum denn diese Begriffe verwendet werden, wenn doch hauptsächlich wir diejenigen sind, die zu einer gewissen Mehrheit mit diesen Begriffen gemeint sind.
- Statistische Angaben umfassen immer noch „Bürger Serbiens, Montenegros und des Kosovo“, im Sinne von Anzahl und Besonderheit der SerbInnen. Für angepasste ÖsterreicherInnen serbischer Herkunft und SerbInnen allgemein, die weder (Staats-)Bürger Serbiens, noch der Republika Srpska (in Bosnien und Herzegowina) sind,

werden fast ausschließlich, sogar bei den angeblich kompetentesten Statistikern, die Begriffe „Ex-Yu“ oder „Balkan“ verwendet.

- Wir haben eine nicht einmal annähernd ausreichende Anzahl an täglich oder wöchentlich und elektronisch erscheinenden Medien (das Internet ausgenommen), die auf einer unkommerziellen Basis über die Aktivitäten der serbischen Gemeinschaft berichten würden. Diese wären über Subventionen zu finanzieren, die wir über entsprechende Projekte oder Mitgliedsbeiträge einholen könnten (um von der Wirtschaft als Finanzierungsquelle gar nicht zu sprechen). Auf diese Art könnten wir einen Beitrag zum objektiven Journalismus leisten.
- Es herrscht eine gewisse Verwirrung in den Institutionen beim Kommunizieren – wer ist wer, wer vertritt wen, wer arbeitet mit wem zusammen und wer hat ein Recht worauf?

Was müssen wir tun?

Geleitet durch diese Frage, habe ich schließlich die Mauer des Schweigens zusammen mit meinen Kollegen/Mitarbeitern einreißen müssen und habe versucht, weitere Befürworter in die Diskussion einzubringen. Diese würden mit ihrer professionellen Erfahrung und ihrem Wissen, die sie sich während des Jahrzehnte langen Aufenthalts in Österreich angeeignet haben, aber vor allem mit ihrem Herzen und dem Wunsch, die Gesamtsituation zu ändern, eine b u n d e s w e i t e Diskussion zu diesem Thema entfachen. Am 16.11.2012 wurde die erste öffentliche Diskussion der S e r b i s c h e n G e m e i n s c h a f t in Österreich in Wien abgehalten.

Darauf folgte die zweite in Salzburg und, vor kurzem, die dritte in Innsbruck. Nach mehr als 50 Rednern, ca. 100 Teilnehmern und 20 Stunden Diskussion ist es nun an der Zeit, dass sich Vereine und angesehene Einzelpersonen aus den Reihen der serbischen Gemeinschaft, im Hinblick auf die Resolution der Serben in Österreich einigen. Folgende Themen kamen bei den Diskussionen zur Sprache: der muttersprachliche Unterricht auf Serbisch und Bildung allgemein; die wirtschaftliche Zusammenarbeit und die Finanzierung der Vereine; die Gelegenheit, der Heimat selbst mit einer besseren Organisation zu helfen; die Entwicklung des Sports; die Beziehung zur und die Zusammenarbeit mit der Serbisch-Orthodoxen Kirche; die gesamten Rechte bzw. der Interessenschutz, den rund 300.000 SerbInnen in Österreich durch eine intensivere gesellschafts-politische Teilnahme anstreben sollten. Die genannte Resolution soll als Leitfaden zur Erreichung vitaler Ziele dienen und sollte unsere Zukunft und die unserer Kinder in diesem Land verbessern. Die Sitzung der Konferenzteilnehmer fand am Freitag, dem 7. Juni diesen Jahres, zwischen 14 und 21 Uhr, im Festsall der HTL Ottakring, im 16. Wiener Gemeindebezirk, statt. Der Bereich am Eingang wurde dazu genützt, serbische Vereine der restlichen Bundesländer vorzustellen, wobei Infomaterial über die Serben in Österreich verteilt wurde. Zu dieser Versammlung waren die angesehensten SerbInnen bzw.

ÖsterreicherInnen serbischer Herkunft aus den Bereichen der Medizin, Wirtschaft, Volkswirtschaft, des Unterrichtswesens, des Sports, des öffentlichen Sektors, unterschiedlicher Institutionen, der Medien usw. eingeladen. Diese konnten den vorgeschlagenen Text zur Resolution bis zum kleinsten Detail argumentieren und darüber diskutieren. Außerdem sollten zum ersten Mal, seit es organisierte Versammlungen von SerbInnen in Österreich gibt, unsere Gegenwart bzw. Zukunft thematisiert werden. Der angenommene Text wird nun als einziger Zugang an alle relevanten Ministerien und Institutionen Österreichs, sowie an alle Landes- und Bundesinstanzen weitergeleitet. Falls Sie Interesse daran haben, Teil dieses, ohne Übertreibung, historischen Ereignisses zu sein, schicken Sie uns ein E-Mail an: office@sgoe.or.at.

**MÖGEN DIE GENERATIONEN, DIE NACH UNS KOMMEN, ZEUGEN DESSEN SEIN, WAS WIR (NICHT) ERREICHT HABEN!
MÖGE DAS SERBISCHE ERHALTEN BLEIBEN!**

ZEITALTER DER HELDEN

Autor: Dušan Dragomirović, Oberstufengymnasium „Mladost“ in Petrovac an der Mlava, Serbien

Es ist bekannt als der schimmerndste Abschnitt der zeitgenössischen serbischen Geschichte und dauerte von den Balkankriegen bis hin zum Ende des ersten Weltkriegs.

Es existiert kein einziges Haus in Serbien, das zu der Zeit nicht zumindest einen Mann als Soldaten losschickte. Viele von diesen Soldaten haben Leib und Seele geopfert, um die Freiheit zu schützen, in der wir heute noch leben. In meiner Familie gedenkt man heute noch unserem Helden, dem Kriegsunteroffizier der serbischen Armee, Lalko Nedeljković, der das Schicksal seiner Mitbürger teilte und die Leiden dieser Zeit überstehen musste. Der größte Stolz einer jeden orthodoxen

jugen Mannes gesehen wurde. Nach seiner Rückkehr suchten ihm seine Eltern einige junge Frauen, die aus ähnlichen Verhältnissen kamen, von denen er sich dann eine aussuchte, um mit ihr eine Familie zu gründen. Leider erwartete ihn, so wie viele seiner Freunde, nicht dieses Schicksal. Die besten Jahre ihres Lebens verbrachten sie in den Kriegsgräben des blutigen Balkan. Von Beginn der Befreiung von den Türken, bis hin zum Ende des ersten Weltkriegs, haben ihre Augen nur Schmerz, Leid und Sterben ihres eigenen Volkes gesehen. Sie haben nicht selten selbst dem Tod in die Augen gesehen – vom Zer (Berg in Serbien) bis zum Kajmakčalan (Berg in Griechenland)

für die Heimat geopfert haben, daran sind sie aber nicht selbst schuld. Ich bin davon überzeugt, dass jede Familie in Serbien ihren „vergessenen Helden“ hat, an den sich nur wenige erinnern. Wir haben vergessen, dass jeder Zentimeter unseres Landes in ihrem Blut getränkt ist und mit dem Leben ihrer Kameraden und ihren eigenen bezahlt wurde. Leider stellt sich heraus, dass wir ihnen heute nicht mehr würdig sind. Das Land, das sie für ihre Nachfahren gehütet und behütet haben, wird heute mit unserer stummen Genehmigung erbarmungslos zerstückelt und geteilt. Zusammen mit den Peinigern, die sich seit einem Jahrhundert nicht verändert haben, nahen auch diejenigen an der Vernichtung der Heimat teil, deren Aufgabe es sein sollte, die Heimat zu beschützen und sie für zukünftige Generationen voranzubringen. Leider haben sie keine Augen und kein Herz, um die Tränen der verwundeten Heimat zu sehen und zu spüren.

überall dort, wo für das heilige Kreuz und die goldene Freiheit gekämpft wurde. Der Wille fürs Überleben und die Liebe zum Glauben und zur Heimat haben das serbische Volk in der jahrhundertelangen, türkischen Unterdrückung am Leben gehalten und es vor der Islamisierung bewahrt. All diese Energie, die jahrhundertlang angehäuft wurde, brach auf einmal aus und verbreitete sich wie Sonnenstrahlen über Europa und brachte allen unterdrückten Völkern den Geist der Freiheit und Erlösung mit sich. Leider hat unser Volk die wahren Helden sehr schnell vergessen, die ihre Leben

INTEGRATION

FLUCH DER NATUR

Dieser Text wurde vorher im Rahmen des Projektes „Wer bist Du?“ der Integrationsstelle der Stadt Innsbruck / Stadtplanung, Stadtentwicklung und Integration in Kooperation mit der Stadtbücherei veröffentlicht.

**Autor: Viktoria Konzert
aus Innsbruck**

Das ganze Land war bedeckt mit der weißen Pracht und überall spürte man die Stille vor dem Sturm. Die Luft war glasklar und man konnte in der Kälte den Atem der Menschen sehen. Anfangs war jeder sehr erfreut über den, mit reichlich Schnee gesegneten, Winter. Das Landschaftsbild war so magisch und zauberhaft wie im Märchenbuch. Immer wieder kam die Sonne hervor und die Schneekristalle funkelten wie Diamanten. Obwohl schon seit einigen Tagen die Wetterprognosen vor schlimmen Katastrophen warnten, war die herrschende Ruhe mächtiger als alles andere. Die Menschen waren wie hypnotisiert und niemand nahm die Warnungen ernst. Es schien alles so verzaubert oder besser gesagt schon verflucht. Eines Nachts gab es einen schlimmen Schneesturm, der einiges zerstörte und schon vielen Menschen ihr zu Hause nahm. Man fühlte mit den obdachlosen Mitmenschen zwar mit, jedoch nahm man den Ernst der Lage immer noch nicht wahr. Der Sturm wütete jeden Tag intensiver bis die Täler schon von der Außenwelt abgekapselt waren und man die Menschen dort nicht mehr mit Strom beziehungsweise Lebensmittel versorgen konnte. Immer mehr spürte man die zunehmende Unsicherheit der Bevölkerung und auch ich selbst wurde bereits etwas nervös. Als sich der Sturm eines Abends etwas legte und ich mich wieder sehr entspannt ins Bett legen wollte, hörte ich plötzlich das prägnante Jaulen der Sirenen. Nun war mir klar, dass etwas auf uns zu kam, das nicht mehr kontrollierbar ist. Sofort legte ich meine dicke Winterjacke an und lief auf die Straße, soweit man das noch Straße nennen konnte, denn Asphalt war keiner mehr zu erkennen. Auch die

Nachbarn standen verwirrt und schon teilweise panisch im Freien und wussten nicht was nun mit uns geschehen wird. Durch Lautsprecher, die noch sehr weit von uns entfernt waren, konnte man einzelne Worte auffassen, dass jeder seine Wohnung verlassen muss und sich schnellstens in den Evakuierungskeller begeben soll. Sofort lief ich zurück in meine Wohnung und versuchte schnell aber sanft meinen kleinen Bruder, der erst 5 Jahre alt war und wie es scheint, trotz der ersten Lage, tief und fest schlief, aufzuwecken. Ganz verschlafen sah er mich mit seinen blauen Kinderaugen an

und fragte was los sei. Das beunruhigende dabei war, dass ich ihm selbst keine Antwort auf diese Frage geben konnte. Ich zog ihm seine Wintersachen an und packte das wichtigste ein. Trotz Müdigkeit stapfte der kleine Mann an meiner Hand in den tiefen Schnee hinaus und bemerkte langsam die Aufregung der Menschen. Nach einer halben Stunde kamen wir endlich im Gemeindezentrum an, in dem sich der große Keller befand, in dem wir vermutlich für einige Zeit bleiben mussten. Mein Bruder fühlte sich durch die Anwesenheit der vielen Menschen

sehr geborgen und fing an sich mit den anderen Kindern zu beschäftigen. Als ich die spielenden Kinder sah und ihr Lachen hörte war ich sehr erleichtert, da diese als einzige noch Ruhe ausstrahlten. Durch die gute Betreuung des Militärs entspannte sich die Situation und die Menschen konnten wieder lachen. Diese Leichtigkeit hielt allerdings nicht lange an da plötzlich das Licht ausging. Einen Moment lang herrschte Totenstille. Mein Herz raste wie verrückt, jedoch nicht nur wegen des Stromausfalles sondern weil ich nicht genau wusste wo mein Bruder ist bis ich plötzlich das kleine Händchen auf meinem

Oberschenkel spürte. Ich zitterte am ganzen Körper und drückte den kleinen Mann ganz fest an mich und versuchte ihm so gut es ging die Angst zu nehmen. Nach ein paar Minuten ging das Licht endlich wieder an. Eine Welle der Hoffnung strömte durch den Saal und jeder glaubte das Schlimmste überstanden zu haben. Trotzdem sah man immer noch die Angst in den Augen der Menschen. Plötzlich hörten wir ein dumpfes Grollen, das durch Mark und Bein ging und das mein Blut in den Adern gefrieren lies. Die Halle fing an zu beben und eine Massenpanik

brach aus. Ich hörte nur mehr schreiende Frauen und weinende Kinder und manche begannen sogar schon zu beten. Ich konnte meine Angst nicht zeigen, denn ich wollte meinem Bruder meine Schwäche nicht offenbaren. Ich spürte, dass er sich bei mir beschützt fühlte und keinerlei Panik empfand und so sollte es auch bleiben. Die Soldaten stürmten herein und schrien uns an, dass wir sofort den Keller verlassen müssen, da er dem Druck der Schneemassen nicht mehr standhalten konnte. Wie besessen stürmten alle zum Ausgang, der allerdings viel zu eng war.

Nach langem Gedränge konnten wir endlich durch das Schlupfloch in das Freie gelangen. Als ich wieder frische Luft schnappen konnte, traute ich meinen Augen nicht. Dort, wo vor einigen Stunden noch Häuser und Autos standen, wurde alles von der mächtigen Lawine eliminiert. Jeder lief orientierungslos in irgendeine Richtung in der Hoffnung Unterschlupf zu finden. Doch es gab nichts. Als wir einige Meter von der Halle entfernt waren, spürten wir ein leichtes Beben unter unseren Füßen. Sofort war uns klar, dass dies der Einsturz der Halle war. Ich nahm meinen Bruder auf den Rücken und befahl ihm sein Gesicht zu verdecken, da die feinen Schneekristalle durch die Luft flogen und sich wie Nadeln auf der Haut anfühlten. Jeder Schritt war für mich sehr

kräfteraubend, da ich jedes Mal bis zu den Hüften versank. Der Kleine fand diese, für ihn außergewöhnliche Wanderung, sehr amüsant und das schnuckelige Kinderlachen erwärmte mein Herz in der frierenden Kälte. Mein Zeitgefühl hat mich schon längst verlassen und meine Kräfte, sowohl körperlich als auch psychisch, gingen dem Ende zu. Ich ließ meinen Körper fallen und ich konnte die Tränen nicht mehr zurückhalten. Plötzlich spürte ich eine weiche, kleine Hand in meinem Gesicht, die mir die Tränen sanft entfernte. In diesem Moment spürte ich eine so starke Verbundenheit zu meinem Bruder, welche ich noch nie so intensiv empfunden habe. In mir entwickelten sich noch nie da gewesene Kräfte, welche mich antrieben wie eine Löwin weiter zu kämpfen, denn das war ich dem Kleinen schuldig. Obwohl die ganze Hoffnung schon längst aufgegeben war, sahen wir die ersten Sonnenstrahlen über das Land ziehen. Ich spürte die Wärme und die innere Kraft, die in mir aufstieg. Trotz des überwältigenden Anblicks des Sonnenaufganges war meine Seele von einem dunklen Schatten überzogen. Nicht wissend, wie ich diesen Tag überleben sollte, war ich beeindruckt von dem prächtigen und magischen Landschaftsbild. Mein Blick war immer noch von den gold-rot schimmernden Sonnenstrahlen gefesselt, als ich plötzlich einen dicken Schneeball in meinem

Gesicht spürte. Mitgerissen von der kindlichen Leichtigkeit meines Bruders, warf auch ich ihm eine Schneekugel entgegen. Für einige Zeit genoss ich die zurückgekehrte Freude an meinem Leben. Während wir im Schnee tobten, hörten wir wieder ein dumpfes Geräusch. Der Kleine klammerte sich sofort an meinen Hals und fing an zu weinen. Mein verzweifelter Blick streifte die Umgebung ab doch alles schien für mich in Ordnung zu sein. Das Geräusch kam allerdings immer näher. Ich bemerkte einen kleinen schwarzen Punkt am Horizont und erkannte sofort, dass dies die Militärtruppe war, die nach Überlebenden suchte. Ich sah wie die Augen meines Bruders immer größer wurden und er vor Freude im Schnee heruntollte. Wir nahmen uns bei der Hand, sprangen wild um her und schrien mit unserem letzten Atemzug um Hilfe. Der Pilot scheint uns sofort erkannt zu haben und wir bemerkten wie der Helikopter immer tiefer sank. Durch die Rotorblätter wirbelte der Schnee stark umher und der intensive Luftwiderstand zwang uns auf den Boden. Endlich spürten wir die schützenden Hände der Männer, die uns in den Hubschrauber trugen. Völlig erschöpft aber übergücklich flogen wir beide in das fremde Unbekannte. Diese Jahrhundertlawine veränderte für immer mein Leben.

**КОМПЛЕТАН ПРИХОД ОД ПРОДАТИХ
МАЈИЦА "НЕМА ПРЕДАЈЕ" И "ЈОШ РАЂАЈУ
МАЈКЕ ОБИЛИЋЕ" БИЋЕ ИСКОРИШЋЕН ЗА
ПОМОЋ СРБИМА НА ПРОСТОРУ КОСОВА И
МЕТОХИЈЕ!!!**

www.srbizasrbe.org

Цена: 1200 динара + поштарина, Србија
12 евра + поштарина, Европа
20 франака (поштарина урачуната), Швајцарска

Продајна места:
Бутик Бункер - Драгослава Јовановића 13, Београд
Бутик The Street - Десанке Максимовић 4, Београд
Бутик Делије - Љутице Богдана 1а, Београд
Република Српска - szsrepublicasrpska@gmail.com
Србија, Европа, САД, Канада...: c3c.org@gmail.com

DER UNTERSCHIED ZWISCHEN PATRIOTISMUS UND NATIONALISMUS

Autor: Univ. Prof. DDr. Wolfgang Rohrbach

1. Der heutige Sprachgebrauch

Im heutigen Sprachgebrauch wird zumeist zwischen Patriotismus und Nationalismus beziehungsweise Chauvinismus unterschieden. Patrioten identifizieren sich mit dem eigenen Land und Volk, ohne dieses über andere zu stellen und andere Völker implizit abzuwerten.

Mit anderen Worten lieben sie ihr Heimatland, achten und schätzen aber auch die Heimat anderer Menschen.¹

Der ehemalige deutsche Bundespräsident Johannes Rau hat den in der deutschen Umgangssprache allgemein verbreiteten Unterschied zwischen Patriotismus und Nationalismus folgendermaßen formuliert: „Ein Patriot ist jemand, der sein Vaterland liebt. Ein Nationalist ist jemand, der die Vaterländer der anderen verachtet.“²

Der Patriotismus bezieht sich auf die im staatsbürgerlichen Ethos wurzelnde, zugleich gefühlsbetonte, oft leidenschaftlich gesteigerte Hingabe an das überpersönliche staatliche Ganze, das in dieser Form nicht nur als rechtliche und politische Ordnung, sondern als die den einzelnen tragende Gemeinschaft empfunden wird.

2. Aus der Begriffsgeschichte

Die Bedeutung und Verwendung der

1 Günter Birtsch (Hg.): Patriotismus. Verlag Meiner, Hamburg 1998, ISBN 3-7873-0978-0, S 9

2 Jürgen Fleiß, Franz Höllinger, Helmut Kuzmics, Nationalstolz zwischen Patriotismus und Nationalismus? Empirisch-methodologische Analysen und Reflexionen am Beispiel des International Social Survey Programme 2003 „National Identity“. In: Berliner Journal für Soziologie 19 (3), 2009, S. 409–434

Begriffe Patriot/Patriotismus änderte sich im Wandel der Jahrhunderte. Als „patriotes“ wurden im Altgriechischen ausschließlich Nichtgriechen (Barbaren) bezeichnet, die durch eine gemeinsame Abstammung „patriá“, zu „patér“ (=Vater) verbunden waren und so einen Klan oder Stamm bildeten. Über das Lateinische (patriōta) wurde das Wort in die romanischen Sprachen entlehnt und fand über das Französische (patriote) im 16. Jahrhundert schließlich auch Eingang in die deutsche Sprache. Bis in die frühe Neuzeit drückte es jedoch ausschließlich die Vorstellung einer gemeinsamen Herkunft, Heimat, Abstammung oder Ethnizität aus, entsprach also dem heutigen Ausdruck „Landsmann.“ Die Verbindung des Begriffes mit einem besonderen Stolz auf die Heimat oder das „Vaterland“ kam erst im Zuge der europäischen Reformationskriege auf. In den 1560er-Jahren bezeichneten französische Hugenotten ihre Glaubensbrüder gelegentlich als „gute Patrioten“ (bon patriote). Entscheidend für den Bedeutungswandel war der niederländischen Kampf gegen spanische Fremdherrschaft, in dessen Verlauf sich die Anhänger des niederländischen Statthalters Wilhelm I von Oranien (1533-1584), Vater des Vaterlands genannt, als „goede patriotten“ sahen.³

In der moralischen Wochenschrift „Der Patriot“ erklärte 1724 der vielseitige Schriftsteller Michael Richey: ein Patriot sei ein Mensch, dem es um das Beste seines Vaterlandes ein rechter Ernst ist, einer, der dem gemeinen Wesen redlich zu dienen geflissen ist. Johann Moritz Gericke schrieb 1782, dass Patriotismus „derjenige starke innere Trieb [sei], der

3 de.wikipedia.org/wiki/Patriotismus abgefragt am 1.4.2013

das Beste des Staates zum Augenmerk hat, und seine Wohlfahrt auf alle mögliche Art zu befördern sucht.“⁴

2.1. Von Synonymen zu Antipoden

Politisch in der Masse der Bevölkerung verankert wurden der Patriotismus und der damals ebenfalls noch positiv verstandene Nationalismus vor allem durch die französische Revolution von 1789 bis 1799. Spätestens in den napoleonischen Kriegen wurde die Idee des Patriotismus auch in den bürgerlichen Schichten anderer europäischer Länder verbreitet.

Inwieweit dieser Unterschied tatsächlich besteht und historisch wirksam wurde, ist in vielen Ländern umstritten. In Mitteleuropa hat sich der Patriotismus aus dem revolutionär verstandenen Liberalismus und Nationalismus des Bürgertums entwickelt, das gegen den Feudalismus einen demokratisch verfassten Nationalstaat anstrebte. Diese als Macht von unten aufgefasste Volksherrschaft hat sich seit der amerikanischen Revolution von 1776 und der Französischen Revolution von 1789 langfristig in den meisten europäischen Staaten als Verfassung und Selbstverständnis durchgesetzt, nachdem sie zunächst nur ein Thema intellektueller Eliten war und dann vielfachen historischen Rückschlägen unterlag. Heute ist Patriotismus als überwiegend positiv verstandener Begriff in der Bevölkerung der meisten Staaten verankert.

4 Max von Waldberg: Richey, Michael. In: Allgemeine Deutsche Biographie (ADB). Band 28, Duncker & Humblot, Leipzig 1889, S. 436–439

Seit der Mitte des 19. Jahrhunderts wurde der Begriff des Patriotismus europaweit zunehmend verbunden mit Nationalismus und Chauvinismus. Das letztgenannte Wort leitet sich übrigens vom Namen des legendären, übertrieben patriotischen Rekruten Nicolas Chauvin her, der in der Armee von Napoléon Bonaparte gedient haben soll.⁵

Exklusiver Nationalismus oder Chauvinismus wird ein übersteigertes Wertgefühl bezeichnet, das auf die Abgrenzung von anderen Nationen zielt, die als nicht gleichwertig angesehen werden. Die Überhöhung der eigenen Nation geht oft einher mit der Ausgrenzung und Diskriminierung, im Extrem bis zu Vertreibung oder Vernichtung ethnischer und anderer Minderheiten,

War der Patriotismus in Deutschland bis zur Märzrevolution noch getragen von dem Wunsch nach nationaler Einheit und der Überwindung alles Trennenden auf dem Gebiet des Deutschen Bundes, so tendierte der Patriotismus im zweiten Kaiserreich von 1871 eher zu „nationaler Überheblichkeit“ („am deutschen Wesen soll die Welt genesen“). Besonders die Faschisten bzw. Nationalsozialisten Europas beriefen sich auf den Patriotismus, um allgemeine Zustimmung für ihre verbrecherischen Ziele zu bekommen.⁶

In der Bundesrepublik Deutschland wurde Patriotismus nach dem Zweiten Weltkrieg infolge der Verbrechen des Nationalsozialismus vom negativ konnotierten Nationalismus unterschieden und bot eine Zuflucht für das gestiegene Heimatgefühl, das Vertreibung und Identitätsverlust hervorgerufen hatten.⁷

Österreich, in dem sich verhältnismäßig spät ein eigenständiges Nationalgefühl entwickelte, liegt bei Untersuchungen zum Thema Patriotismus regelmäßig im weltweiten Spitzenfeld.

⁵ Arnold Ruge, Peter Wende „Der Patriotismus“, Insel Verlag, Frankfurt am Main 1968, S 28f

⁶ Hermann L. Gremliza: Krautland einig Vaterland (zehn Patriotismus-kritische Kolumnen aus der Zeitschrift konkret zwischen Januar 1989 und Februar 1990), Konkret Literatur Verlag, Hamburg 1990, ISBN 3-922144-83-7, S 23 und 46ff

⁷ Volker Kronberger: Patriotismus in Deutschland. Perspektiven für eine weltoffene Nation, VS Verlag, Wiesbaden ²2006, ISBN 978-3-531-34491-1, S 31f

3. Interkulturelle Kompetenz statt Nationalismus

„Interkulturelle Kompetenz“ ist die Fähigkeit, mit Personen aus anderen Ländern und/oder Kulturkreisen erfolgreich und zur gegenseitigen Zufriedenheit umgehen zu können. Die Mindestvoraussetzung dafür ist, dass die handelnden Personen einander als gleichberechtigte Partner gegenüber treten wollen. Europa besitzt -bedingt durch seine historische Entwicklung- eine Vielfalt an unterschiedlichen religiösen und ethnischen Kulturen. Interkulturelles Lernen, das zu einer wechselseitigen Achtung der Völker führt, ist in den meisten Regionen Europas wegen starker Migrantebewegungen ein Gebot der Stunde. Aber es gibt noch andere Gründe. Die positiven Komponenten des Globalisierungszeitalters lenken uns immer stärker zu einer Weltgesellschaft. Diese basiert auf einer wachsenden globalen Verbreitung von entsprechender Kommunikation. Daraus folgt, dass sich eine moderne demokratische Weltgesellschaft nicht durch erzwungene Vermischung von Nationen und Kulturen ergibt, sondern durch die Globalisierung von Medienkommunikation (z.B. über das Internet).

Nationen sind im Kontext der Weltgesellschaft nicht mehr und nicht weniger als Regionalgesellschaften, die nach außen partikularistisch und nach innen universalistisch konzipiert sind.⁸ Keineswegs bedeutet Weltgesellschaft - wie das nationalistische Populisten gern unterstellen- „den Aufbau einer grauen, zu einem Einheitsbrei vermischten Mega-Pseudokultur“, in welcher der Einzelne immer leichter manipulierbar wird, weil er seine nationale Identität, das Recht zur Traditionspflege und die meisten seiner nationalen Grundrechte sowie eine Reihe sozialer Errungenschaften verliert. Das Gegenteil ist der Fall: Wir können „vom Schreibtisch aus“ über das Internet die Traditionen und Künste anderer Nationen kennen und sogar lieben lernen. Welch negative Rolle in einem solchen Umfeld nationalistische Extremisten spielen, hat der bekannte österreichische

⁸ Niklas Luhmann: Die Weltgesellschaft. In: Niklas Luhmann: Soziologische Aufklärung. Bd. 2, VS Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden 1975, ISBN 3-531-11281-3, S. 71 ff.

Schriftsteller Karl Kraus (1874-1936) schon 1922 offengelegt. Er sprach damals von einer hinterhältigen Demagogie jener chauvinistischen Totengräber, die den Ersten Weltkrieg verursachten, und prognostizierte gleichzeitig, dass mit den Friedensdiktaten in Kombination mit der Forcierung ethnisch reiner Nationalstaaten kein „Mehr“ an Freiheit, sondern die Basis zu einem zweiten Weltkrieg gelegt werde. In seinem 1922 fertiggestellten Werk „Die letzten Tage der Menschheit“ gibt es den Satz: „Des Halunken letzte Zuflucht ist der Patriotismus!“ (Im Unterschied zu heute war damals Patriotismus ident mit Nationalismus).

3.1. Beratungsresistenz als Kernproblem der Nationalisten

Im Globalisierungszeitalter zeigen sich die Nachteile nationalistischen Abgrenzungsverhaltens mit wachsender Deutlichkeit. Besonders gut lässt sich dies im Wirtschaftsleben nachvollziehen.

Nationalisten können eine Reihe nationalökonomischer Zusammenhänge oft besser als andere erlernen und in ihre Arbeit einbauen. Wenn es jedoch um den Aufbau von bi- oder multilateralen Beziehungen geht, werden stets akribisch die trennenden Faktoren in echten oder erfundenen Charaktereigenschaften, Religion, Geschichte, Sprache etc. gesucht. Das führt in der ersten Stufe zur Entwicklung neuer Terminologien, die dann in der zweiten Stufe zu eigenen Sprachen hochstilisiert werden, bis dann schließlich eine Fülle neuer Lokalwährungen und. bürokratischer Hürden entstehen, die der Albtraum jedes Transithändlers und international tätigen Produzenten, Dienstleisters etc. sind. Es zeigt sich dann bald die Richtigkeit des Slogans „Je schwächer = nationaler die Wirtschaft ist, desto stärker wird die Bürokratie“ (mit ihrer Flut an Bestimmungen und Genehmigungen).

Kein Wunder, dass jüngere, nach den Konditionen der Interkulturellen Kompetenz arbeitende Intellektuelle mit den Nationalisten in endlose die Wirtschaft weiter lähmende Konflikte geraten. Die letzteren können mit den Veränderungen der Arbeitswelt einfach nicht mehr klarkommen, weil sie Sinn und Notwendigkeit von Veränderungen aufgrund ihrer Erfahrung nicht einsehen, nicht nachvollziehen können und wollen.

Eines der Kernprobleme ist, dass sich unter den „nicht mehr zeitgemäßen“ Repräsentanten der nationalen Linie nicht wenige befinden, die in ihrem Beruf viel erreicht hatten, von dem Erarbeiteten aber jetzt nicht mehr profitieren können. Statt ein Umdenken einzuleiten, glauben sie immer wieder, sich und ihre Leistung verteidigen zu müssen und behaupteten, dass die neuen Strukturen „das gute, alte Hausgemachte“, das sie repräsentieren, zu zerstören drohen.

Europas Gesellschaft ist gespalten. Warum in chauvinistischen Kreisen eine so stark ausgeprägte Beratungsresistenz gegen grenzüberschreitende Kooperationen existiert, hat der Nationalismus-Experte Hans-Ulrich Wehler mit folgenden Argumenten umrissen:

Den in jedem (Ultra)Nationalisten „fortlebenden Auserwähltheits- und Sendungsglauben entspricht seit jeher - und noch immer - zum einen die Externalisierung des Bösen, zum anderen die Stilisierung des Gegners zum (Tod) Feind.“ So werden z.B. Investitionen oder Firmenbeteiligungen von Ausländern als Ausverkauf und Ausbeutung der Heimat interpretiert.

Daraus folgert Wehler: „Es entlastet die Externalisierung des Bösen das eigene

Selbstwertgefühl, Selbstverständnis und Selbstbewusstsein. Indem immer neue Erzfeinde ausgemacht werden, bewahrt sie vor Selbstkritik an den eigenen Schwächen.

Das fundamentale Defizit des Nationalismus und seines Nationalstaats ist ihre Unfähigkeit, Probleme des innergesellschaftlichen und außerpolitischen Friedens befriedigend lösen zu können.“⁹

Ein weiteres Problem der Nationalisten ist die ständige Umgehung oder Verletzung des Gleichheitsgrundsatzes.

Es zeigt sich, dass Inklusion und Exklusion offenbar elementare Bestandteile des Nationalismus sind. Während einerseits die politische Gleichheit der in einer Nation vereinten Gruppe betont wird, erfolgt andererseits der Ausschluss der als nicht zugehörig klassifizierten Gruppen. Dies kann von einer kommunikativen Betonung einer angeblichen Andersartigkeit dieser Ausgeschlossenen bis zu ihrem physischen Ausschluss („ethnische Säuberung“) reichen.

⁹ Hans-Ulrich Wehler: Nationalismus, Geschichte, Formen, Folgen. 2. Auflage. C.H.Beck, München 2001, ISBN 3-406-44769-4, S 44-58

4. Schlussfolgerung

Gerade im Wirtschaftsleben, das eine wichtige Funktion im Übergang von den konservativen nationalstaatlichen Strukturen zu einem Welt- oder zumindest Europabürgertum einnimmt, werden Forscher benötigt, die alle wesentlichen Details des Gleichartigen, des Verbindenden zwischen unterschiedlichen Völkern herausfinden. In den Lehrstätten und Abteilungen der Großunternehmen bzw. Konzerne werden selbstkritische Menschen benötigt, die ihre eigenen Unzulänglichkeiten erkennen und bereit sind zuzugeben, dass es in anderen Staaten bessere Lösungen für anstehende Probleme gibt als im eigenen. Auf einer solchen Basis kann dann eine multilaterale Kooperation dazu dienen, die Schwächen des einen durch die Stärken des anderen auszugleichen. Nutznießer ist in jedem Fall der Welt- oder Europabürger.

INNS' BRUCK

STEFAN NEMANJA bzw. HEILIGER SIMEON

Diesen Text veröffentlichen wir anlässlich des Geburtstages von Stefan Nemanja bzw. des Heiligen Simeon der in diesem Jahr zum 900. Mal jährt.

Stefan Nemanja (* ca. ab 1113 in Duklja, Dioklitien, heutiges Ribnica bei Podgorica; † 13. Februar 1200 in Hilandar) war ein serbischer Großžupan. Er war der zweitgeborene Sohn des Zavida und ein Bruder Tihomirs. Er regierte 1167 bis 1196 als serbischer Großžupan über Raszien, Zeta und die Küstenländer.

Stefan Nemanja, ursprünglich nur Nemanja, war der Begründer der Dynastie der Nemanjić bzw. Nemanjiden. Den Namen Stefan legte er sich als Fürst als Ehrennamen zu und sollte zum Ehrennamen aller Könige aus dem Hause der Nemanjiden werden. Ungewiss ist, ob Nemanja sein Geburtsname war oder ob er sich den Namen, welcher bedeutet wie der Nichtshabende, ebenfalls zugelegt hat. Einer Überlieferung zufolge habe ihn sein Vater Zavida während dessen Verbannung auf diesen Namen getauft. Andererseits galt Nemanja zeit seines Lebens als sehr fromm, so dass der Gedanke entstand,

Nemanja habesich diesen Namen möglicherweise irgendwann selber gegeben.

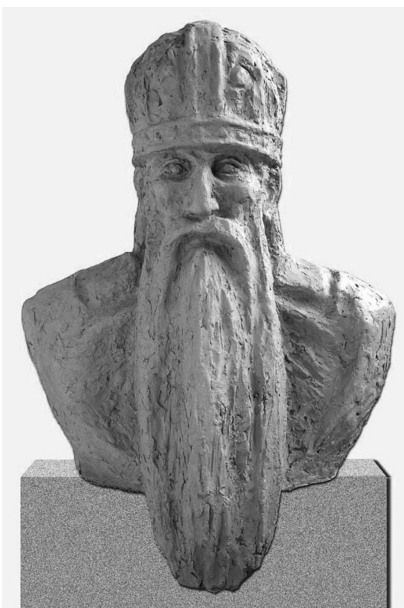
Bereits in der Jugend zeigte sich Nemanja ambitioniert und machtbewusst, und erregte wegen seines eigenwilligen und eigenmächtigen Verhaltens den Zorn seiner Brüder. Nach dem Sturz seines älteren Bruders Tihomir wurde er zum Großžupan Rasziens. Er hatte mit seiner Frau Ana drei Söhne: Vukan, Stefan und Rastko bzw. Sava von Serbien. Nemanja war als römisch-katholischer Christ getauft worden, wann genau er zur orthodoxen Kirche konvertierte ist umstritten. Mit Nemanja begann auch die Tradition der Nemanjiden als Klosterstifter, die bedeutendste Klosterstiftung Nemanjas war das Kloster Studenica.

Nemanja hielt Byzanz zunächst die Treue, wagte aber von 1183 bis 1190 einen Aufstand und eroberte mit Hilfe Ungarns Ostrasien, Dioklitien einschließlich der Stadt Shkodra, die Stadt Kotor und die gleichnamige Bucht von Kotor, Teile Bulgariens und Mazedoniens. Nur Dubrovnik konnte seinen Angriffen widerstehen. In Niš traf Nemanja 1189 Kaiser Friedrich Barbarossa, der auf dem Dritten Kreuzzug über Niš entlang der Via Militaris nach Kleinasien zog. Dabei eroberten die Heere Sofia. Weiter sagte Nemanja Barbarossa volle Unterstützung gegen Byzanz zu, und vertiefte so seinen Konflikt mit dem byzantinischen Kaiser Isaak II. Nach dem Friedensschluss

zwischen Isaak und Barbarossa am 14. Februar 1190 in Hadrianopolis griff Isaaks Armee die mit Barbarossa verbündeten Serben und Bulgaren an. Nemanja wurde 1190 in der Schlacht an der Morava besiegt, doch bot Isaak milde Friedensbedingungen und duldet weiterhin die serbische Autonomie. Nemanja musste Sofia, Skopje, Prizren und Niš an Byzanz zurückgeben, die Duldung der Autonomie bedeutete de facto die Anerkennung der Unabhängigkeit Serbiens.

Stefan Nemanja zog sich 1197 als Mönch Simeon auf den Berg Athos zurück und ließ dort 1198 bis 1199 mit seinem Sohn Sava das verlassene griechische Kloster Hilandar erneuern, in dem er 1200 starb. Nach seinem Tod wurden die Gebeine in das Kloster Studenica, das er zu Lebzeiten als Ruhestätte ausgewählt hatte, überführt, und an der Südmauer bestattet. Die orthodoxe Kirche erklärte ihn zum Heiligen. Stefan Nemanja folgte sein zweitgeborener Sohn Stefan, genannt Nemanjić bzw. der Erstgekrönte.

ORTHODOXIE

KONSTANTIN DER GROSSE UND KAISERIN HELENA

Quelle: Serbisch Orthodoxe Kirche

Am 3. Juni laut gregorianischem und am 21. Mai laut julianischem Kalender, feiert unsere heilige Kirche den Heiligen Kaiser Konstantin und die Kaiserin Helena. Diesen Heiligen ist eine große Anzahl von Kirchen gewidmet. Um einige zu erwähnen – die Kirche im Belgrader Bezirk Voždovac, die Kirche des Heiligen Kaiser Konstantin und der Kaiserin Helena im Dorf Veliki Trnovac, die vor zwei Jahren von albanischen Extremisten geschändet wurde, aber auch die Kirche zu Ljubiša, die Seljašnica in Prijepolje, Koretište in der Nähe von Gnjilane, sowie Kirchen in Ivanjica, Stekerovci, Glamoč, Sanski Most u.v.m. Einer Überlieferung aus dem 17. Jahrhundert zufolge wurde das Kloster Tvrdoš vom byzantinischen Kaiser Konstantin und seiner Mutter - der heiligen Kaiserin Helena - im vierten Jahrhundert gebaut. Der genannte Feiertag wird besonders in Niš (Serbien) offiziell gefeiert - der Stadt, wo Konstantin der Große geboren wurde. Außerdem feiern Silberschmiede und Eisenbahner Konstantin als ihren Schutzpatron.

Durch Gottes Vorsehung, erscheint Kaiser Konstantin der Große - geboren im Jahr 274 in einer nicht-christlichen Familie - als Patron der Kirche Christi. Schon zu Lebzeiten wurde er als der Aposteln gleich bezeichnet. Mehrmals hörte er vom Herrn selbst, der ihm in seinen Gebeten entgegentrat. In der Schlacht mit Maxentius, erschien ihm laut alten Überlieferungen das Kreuz als Siegeszeichen am Himmel. Er erließ ein Edikt (Gesetz) in Mailand, das 313 n. Chr., die Christenverfolgung stoppte. Nach dem Sieg über das byzantinische Reich, baute er eine schöne Hauptstadt und nannte sie Konstantinopel. Und durch Gottes Vorsehung wurde er zum Kämpfer gegen die heidnischen und antichristlichen

Kaiser gewählt. Auch wurde er aufgrund seiner verwerflichen Taten von einer gefährlichen und unheilbaren Lepraerkrankung ans Bett gefesselt. Viele versuchten ausgiebig ihn zu heilen, aber ohne Erfolg. Und schließlich sagte man ihm, dass seine einzige Hoffnung und Heilung ist, im Blut von kleinen Kindern zu baden. Konstantin befahl die Erfassung und Schlachtung aller Kinder. Die Mütter schreiten auf, er erschreckte und entschied zum Preis seines eigenen Lebens die Kinder gehen zu lassen und seine Untaten bitter zu bereuen. Gott wollte ihn prüfen und ihm gefiel Konstantins Handeln, und er schickte zwei Apostel: Peter und Paul, die ihn auf den rechten Weg des Heils zu führen vermochten. Er befahl Bischof Sylvester, ihn zu taufen und in diesem Moment verschwand seine Krankheit. Er sah sich als unwürdig auf eine Pilgerfahrt zum Grab Christi zu gehen und stattdessen schickte er seine Mutter - Kaiserin Helena. Sie ging zum Grab Jesu und nahm ein Teilchen des Heiligen Kreuzes mit um es ihrem Sohn zu schenken. Kaiserin Helena hat viel nützliches für den christlichen Glauben getan. In Jerusalem fand sie das Heilige Kreuz, das Heiden außerhalb der Stadt weggeworfen und mit Müll zugeschüttet haben; sie errichtete viele Kirchen, von denen folgende besonders erwähnenswert sind: die Kirche der Geburt Jesu (auf dem Ölberg); Kirche der Himmelfahrt Christi in Gethsemane und 18 weitere Kirche. Als sie das Heilige Kreuz fand und ausgrub, legte Kaiserin Helena es

auf einen Toten, denn ein Trauerzug fuhr gerade vorbei, und der Tote ist vor den Augen aller Anwesenden auferstehen. Seit diesem Tag feiert die orthodoxe Kirche diesen Tag, den 14. September, als Tag des Heiligen Kreuzes. Viele Heiden näherten sich dem christlichen Glauben und das Heilige Kreuz wurde in eine silberne Truhe zum Schutz und zur Verbeugung gelegt. Die heilige Kaiserin starb im Jahr 327 im Alter von 80 Jahren. Konstantin der Große, fromm und großzügig wie er war, lebte noch 10 Jahre nach dem Tod seiner Mutter, und zeigte sich vor Gottes Antlitz im Jahre 337 im Alter von 65 Jahren. Sein heiliger Leib wurde nach Konstantinopel genommen und gemäß seines Vermächtnisses in der Kirche der Heiligen Apostel in Konstantinopel bestattet. Auch heute noch, nach so vielen Jahren, lebt der Heilige Kaiser ein endloses Leben im ewigen Reich Christi, hilft vielen die ihn und den einen Gott nach Hilfe und Heilung erbitten.

EDIKT VON MAILAND - JAHR 313

Quelle: www.svetosavlje.org

Christen, aber auch allen anderen, wird ohne Ausnahme die Freiheit der Wahl und Ausübung des Glaubens gegeben und bestätigt... Aus diesem Dokument sieht man wie groß die Bedeutung von Glauben und Religion als solche in der römischen Gesetzgebung im Allgemeinen war.

Das Originaldokument, das Kaiser Konstantin der Große (+ 337) und Licinius (+ 324) im Februar 313 in Mailand (Mediolanum) ausgestellt haben, ist nicht erhalten geblieben. Kirchenhistoriker Eusebius von Caesarea (ca. + 340) zeigt in seinem Buch *Die Geschichte der Kirche* einige aus dem Lateinischen übersetzte Dokumente welche die Beziehungen zwischen dem Staat und der christlichen Kirche regelten. Was wir heute als das Edikt von Mailand bei Eusebius von Caesarea haben, ist eigentlich das Reskript von Licinius, das er seinen Untertanen am 13. Juni 313 im Osten, in Nicomedia, verkündete. In diesem Reskript beruft er sich auf die vorherige Vereinbarung von zwei Kaisern, die im Westen (in Mailand) getroffen wurde.

Aus dem Text des Edikts von Mailand geht hervor, dass noch vor dem Jahr 313 auf staatlicher Ebene die Möglichkeit in Betracht gezogen wurde, das Christentum vor den römischen Gesetzen als einen freien und legitimen Glauben anzuerkennen. In diesem Zusammenhang wurden sogar einige Gesetze verabschiedet. Allerdings ist es auch eine Tatsache, dass die meisten relevanten nationalen Akteure nicht einverstanden waren dem Christentum den Status einer freien und anerkannten Religion einzuräumen. Nach der Verabschiedung dieser Gesetze gab es viele Fälle in denen „einige von ihnen (Christen) vertrieben und in der Ausübung ihres Glaubens gehindert wurden“. Auf der anderen Seite sieht man aus diesem Dokument wie groß die Bedeutung von Glauben und Religion als solche in der römischen Gesetzgebung im Allgemeinen war. Christen, aber auch

allen anderen, wird ohne Ausnahme die Freiheit der Wahl und Ausübung des Glaubens gegeben und bestätigt, weil das unter anderem auch vorteilhaft für den Staat ist: „... so kann uns die Gottheit (Gott) und die himmlische Macht helfen, uns und denjenigen, die unter unserer Macht stehen.“

Gleichzeitig erkennen die Gesetzgeber in Mailand mit ihrer Entscheidung an, dass die Christen bisher zu Unrecht verfolgt und Sachschäden erleiden mussten. Gemäß dem Edikt von Mailand, sind die Christen nunmehr nicht nur allen anderen gläubigen Menschen gleichgestellt, sie bekommen auch Entschädigungen. Das beschlagnahmte Eigentum der Christen und ihrer Gemeinschaften wird gemäß dem Gesetz jetzt bedingungslos zurückgegeben. Vor allem wird der Augenmerk auf „ihre Stätten, wo sie (die Christen) den Brauch hatten sich zu versammeln (zum Gebet)“ gerichtet. Es handelte sich also um liturgische Orte, Dome und Kirchen und andere Gebäude und Plätze, die als Dom oder Kirche gedient haben, die aber entweder beschlagnahmt, verkauft, verschenkt oder anderweitig umgewidmet wurden. Jetzt wird von den aktuellen Besitzern solcher Vermögenswerte und christlichen Besitz im Allgemeinen gefordert, dass diese ohne jede Aufschiebung zurückgegeben werden. Die aktuellen Besitzer werden jedoch über Amtsgerichte (Magistrate) entschädigt.

Weiteres wird die christliche Gemeinde explizit als Körperschaft oder Gesellschaft beschrieben. Es ist daher von der Existenz der Kirche als organisierte Institution und einer Gemeinschaft die Rede, die außer

den liturgischen Kirchen auch andere materielle Güter und Eigentum in ihrem Besitz hatte, welcher zuvor ohne Entschädigung beschlagnahmt oder umgewidmet wurde. Der Gesetzgeber betont schließlich, dass das Gesetz in vollem Umfang respektiert und in die Praxis umgesetzt werden muss, weil, wie es weiter heißt, die Umsetzung dem Allgemeinwohl dient „... damit unser Befehl so schnell wie möglich erfüllt wird, damit in dieser Angelegenheit durch unser Wohlwollen allgemeiner und öffentlicher Frieden erreicht wird.“

Der Text des Mailänder Edikts lautet: „Nachdem wir, sowohl ich *Konstantinus Augustus*, als auch ich *Licinius Augustus* glücklich zu Mailand uns eingefunden hatten und alle Angelegenheiten der öffentlichen Wohlfahrt und Sicherheit in Beratung nahmen, so glaubten wir unter den übrigen Anordnungen, von denen wir uns Nutzen für die Gesamtheit versprochen, vor allem die Dinge ordnen zu müssen, auf denen die Verehrung der Gottheit beruht, und zwar in der Art, dass wir sowohl den Christen wie auch allen übrigen freie Befugnis gewährten, der Religion sich anzuschließen, die jeder sich wählen würde, auf dass alles, was von göttlicher Wesenheit auf himmlischem Sitze thront, uns und allen, die unter unserer Herrschaft stehen, gnädig und gewogen sein möge. Und so glaubten wir in heilsamer und vernünftiger Erwägung den Entschluss fassen zu müssen, durchaus keinem die Erlaubnis zu versagen, der entweder der Religionsübung der Christen oder jener Religion sich zuwenden wollte, die er für sich als die geeignetste erachtete, auf dass die höchste Gottheit, deren Verehrung

wir aus freiem Herzen ergeben sind, uns in allem die gewohnte Huld und Gnade erweisen könne. Es mag daher deine Ergebenheit wissen, dass es uns gefallen hat, die Bestimmungen, die in den früheren Erlassen an deine Dienstbeflissenheit über den Namen der Christen enthalten waren und die als durchaus ungünstig und unserer Milde widersprechend erschienen, alle ohne Ausnahme aufzuheben, so dass jetzt frei und unbehindert jeder, der die Religion der Christen zu beobachten geneigt ist, ohne alle Beunruhigung und Belästigung dieser Beobachtung obliegen mag. Und dies glauben wir deiner Besorgtheit ausführlichst zur Kenntnis bringen zu sollen, damit du wissest, dass wir freie und unbeschränkte Ausübung ihrer Religion den nämlichen Christen gewährt haben. Und indem du deutlich ersiehst, dass wir dieses den Christen gestattet haben, so erkennt deine Ergebenheit, dass wir auch den übrigen eine ähnlich offene und uneingeschränkte Ermächtigung zur Ausübung ihrer Religion im Interesse der Ruhe unserer Zeit eingeräumt haben, so dass jeder in der Verehrung dessen, was er sich erwählt hat, ungehinderte Freiheit hat. Und dies ist von uns geschehen, damit keine Art von Gottesverehrung und keine Religion durch uns irgendwelchen Abbruch erfahre. Und überdies haben wir bezüglich der Gesamtheit der Christen folgendes zu bestimmen für gut be-

funden: Wer etwa solche Stätten, an denen die Christen früher zusammenzukommen pflegten — über welche auch in den früheren Schreiben an deine Dienstbeflissenheit besondere Anweisungen enthalten waren — in früherer Zeit von unserem Schatze oder sonst von irgendjemand käuflich erworben hat, der muss dieselben ohne Kaufpreis und ohne irgendwelche Entschädigung mit Ausschluss aller Hintanhaltung und Umständlichkeit zurückerstatten. Und wer solche Stätten zum Geschenke erhalten hat, muss sie ebenfalls den nämlichen Christen in kürzester Bälde zurückgeben; und sowohl Käufer als Beschenkte mögen sich, wenn sie etwas von unserer Wohlgeneigtheit erhoffen, an unseren Stellvertreter wenden, damit auch für sie durch unsere Milde gesorgt werde. Und dies alles muss der Körperschaft der Christen durch deine Vermittlung unverweilt und unverzüglich übergeben werden. Und nachdem die nämlichen Christen nicht bloß die Stätten, an denen sie sich zum Gottesdienst zu versammeln pflegten, sondern auch noch anderes zum Eigentum hatten, das zum Recht ihrer Körperschaft, das heißt der Kirchen, nicht einzelner Menschen, gehörte, so wirst du all dieses nach dem Gesetz, das wir oben dargelegt haben, ohne jegliche Ausflucht und Widerrede denselben Christen, das heißt der Körperschaft und den Versammlungsstätten der Christen

zurückgeben lassen unter Einhaltung der vorher erwähnten Rücksichtnahme, dass jene, welche dieselben ohne Entgelt zurückerstatten, Schadloshaltung von unserem Wohlwollen erwarten dürfen. In all diesen Dingen wirst du der erwähnten Körperschaft der Christen deine wirksamste Vermittlung angedeihen lassen, damit unsere Vorschrift je eher desto lieber zur Ausführung komme, auf dass auch hierin durch unsere Milde für die öffentliche Ruhe gesorgt werde. Auf diese Art wird es geschehen, dass, wie wir bereits oben angeführt haben, die göttliche Hulderweisung gegen uns, die wir in Dingen von höchster Wichtigkeit erfahren haben, für alle Zeit glücklich bei unseren Unternehmungen zur allgemeinen Glückseligkeit verbleibe. Damit aber der Wortlaut dieser unserer gnädigen Verordnung allen zur Kenntnis gelangen kann, so wirst du dieses Schreiben durch öffentlichen Anschlag überall bekannt machen und zur Wissenschaft aller gelangen lassen, damit die Anordnung unseres Wohlwollens niemand unbekannt bleiben kann.“

Hinweis: Eusebius von Caesarea, Kirchengeschichte, aus dem Russischen übersetzt von Bischof Gabriel. Belgrad 171 Buch. 10, Kapitel 5, Seiten 252-256.

GASTHAUS & PIZZERIA „NEUWIRT ZOKY“

Besitzer: Zoran Cvijanović

Tel.: + 43 5332 81072

Handy: +43 676 64 44 587

Bahnhofweg 2, 6336 Langkampfen / Unterlangkampfen, Austria

E-mail: neuwirt.zoran@aon.at

www.neuwirt-langkampfen.at

- * Traditionelle Tiroler Küche & Pizzen*
- * Spanferkel und Lamm auf Bestellung*
- * Zwei Gaststuben mit bis zu 80 Sitzplätzen für ihre besonderen Anlässe*
- * Firmen- und Familienanlässe aller Art*
- * Nur am Montag ist Ruhetag*

KOMMEN SIE ZU ZOKY NACH LANGKAMPFEN!

ОЧУВАЊЕ СРПСКЕ ТРАДИЦИЈЕ И КУЛТУРЕ

ТРАДИЦИЈА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ И СРПСКИХ ЗЕМАЉА – ШТА ЋЕМО ОСТАВИТИ У НАСЛЕЂЕ БУДУЋИМ ГЕНЕРАЦИЈАМА?!

Пише: Милош Маринковић
из Трстеника, координатор
Удружења Краљевина Србија

„...На Кошутњаку, у Београду, чувени немачки војсковођа, фелдмаршал Макензен, чији су топови у јесен 1915.

године разорили српску престоницу, подигао је споменик браниоцима Београда и у тај белег уклексао вечну поруку: „Борили смо се с јунацима из бајке!“

Ако говоримо о традицији и културној баштини Србије и српских земаља, тј. српских крајева који су ван граница Републике Србије, прво морам да кажем да је то једна од најлепших тема о којима се може писати и тема којој нема краја. Што се тиче културне баштине српског народа, једна од првих ствари које треба споменути свакако су наши стари манастири од Вардара до Српске Крајине, који говоре о нашем идентитету и вери, о нашој историји и српском идентитету одређених области. Али то је уједно и тема која захтева опширно писање и посебан текст. У том случају писаћу о другим важним стварима које се односе на први део наслова, на пример о карактеру, тј. менталитету српског народа.

Када странац дође у Србију, лако стекне пријатеље. Срби су народ који воли да се дружи. Ако сте странац и посетите кућу просечног Србина, после добродошлице обично следи слатко и вода, кафа, ракија и углавном позив да останете на ручку. Ако сте гост просечног Србина, он ће се трудити да вам покаже оно најлепше из његовог краја, а ако вас одведе уједно од Србима најмилијих места, кафану, тешко да ће вам дозволити да нешто платите. Често сам у свом дому имао госте из иностранства и познајем много људи који су, такође, гостили странце. Свим нашим пријатељима странцима било је тешко да оставе Србију и своје српске пријатеље. Из њихових речи закључује

се да су они открили један народ мераклија на Балкану који воли да чини добро, да се дружи, да игра и пева, народ коме је „брат мио ма које вере био“, народ ватреног темперамента, народ који слабо зарађује, а који прави највеселије свадбе и весеља, народ коме је Бог подарио прелепу земљу, народ који у себи има нешто посебно и по чему се много разликује од њихових народа. Срби су народ који воли слободу и коме је пре много векова усађена православна вера у срце (иако има и велики број Срба исламске и римокатоличке вероисповести). То је народ који је своју слободу увек скупо плаћао, који је пет стотина година робовао и који је успео да се сам ослободи и уздрма једну од највећих империја на свету! Да би се најбоље видело ко су Срби, треба видети шта су странци, пријатељи и непријатељи, говорили о српском народу, у различитим историјским периодима. Због тога морам да цитирам неколико личности.

После невиђеног пораза, из бечких највиших кругова препоручено је Оскару Поћореку да би најбоље било да изврши самоубиство. На то је он овако узвратио: „Хоћу, убићу се, али ћу се убити тек онда када неки други аустријски генерал победи српску војску!“

Француски министар Анри Бријан је у време Првог светског рата, када је српска војска прелазила преко Албаније, рекао: „Ако један једини

српски војник преживи ову голготу, Француска се мора сматрати обавезном да му пошаље своју целокупну флоту да би га спасла! Српски народ је, са својим врлинама, украс човечанства!“

На Кошутњаку, у Београду, чувени немачки војсковођа, фелдмаршал Макензен, чији су топови у јесен 1915. године разорили српску престоницу, подигао је споменик браниоцима Београда и у тај белег уклексао вечну поруку: „Борили смо се с јунацима из бајке!“

Р. Г. Д. Лафан (Енглеска), 1917: „Ако је уопште могуће да једна нација купује своје јединство и своју слободу крвљу и сузама, Срби су ту цену платили. Они се петсто година нису помирили с ропством, већ су се опирали, непрестано према светлости.“

Италијански вајар и скулптор Енрико Паци (аутор споменика Кнезу Михаилу, 1882): „Ганутим срцем полазим из ове мале вароши, из овог красног средишта младе али витешке краљевине, посестриме моје отаџбине. Италијан сам душом и осећањем, а срцем одушевљени Србин.“

Норвешки пуковник Карстен Ангел, 1915: „Дошли смо са мало поштовања за њих, а враћамо се пуни дивљења. Видели смо народ миран, самопоуздан, родољубив. Нашли смо најбоље војнике на свету, храбре, послушне, трезвене, издржљиве, вољне да жртвују живот за земљу и националну идеју.“

Џавид-паша, турски заповедник Битоља, у телеграму упућеном у

Цариград каже: „Српски војник је непобедив. Не можемо ништа против Срба. Српски сељак је без порока, нежан и великодушан. Српски војник стално односи победу зато што је финији и интелигентнији, дисциплинован и високог морала.”

Ханс Фогел, немачки војни лекар: „У сваком рату и свакој војсци има забушаната, али у част српске војске морам рећи да у њој кукавичлук и дезертирање на фронту, пред непријатељем, беху потпуно непознати.”

О српском витешком духу, у својој опроштајној беседи говорио је један евангелистички пастор из немачког Евенсбурга, села крај Оснабрика. Пастор Фридрих Гризендорф био је образован човек, полиглот, учествовао је као духовник у Бурском рату и био потом дворски свештеник. У својој опроштајној беседи, пред одлазак у пензију, у евенсбуршкој цркви, у чијој се парохији за време Другог светског рата налазио логор српских заробљеника, пред својом немачком паством он је Србима посветио ове речи:

„Наша отаџбина изгубила је рат. Победили су Енглези, Американци и Руси. Можда су имали много бољи материјал, више војске, боље вођство. То је, у ствари, изразито материјална победа. Ту победу су они однели. Али сада међу нама има један народ који је код нас извојевао другу и много лепшу победу, победу душе, победу срца и поштења, победу мира и хришћанске љубави: ТО СУ СРБИ. Ми смо их раније познавали, неко мало, а неко ни толико. Али смо знали шта смо чинили у њиховој отаџбини. Убијали смо стотину Срба који су бранили земљу за једног војника нашег који је представљао власт окупатора – насилника. Па не само да смо то чинили ми, него смо благонаклоно гледали како су на Србе пуцали са свих страна: Хрвати и Италијани, и Арнаути и Бугари, и Мађари. А знали смо да се овде међу нама, у заробљеничком логору, налази 5.000 официра Срба који су некада били друштвена елита, а сада су личили на живе костуре, малаксале и изнемогле од глади. И ми смо се заиста плашили освете ових српских мученика. Бојали смо се да ће они по нашој капитулацији радити оно што смо ми њима чинили. Замишљали смо ту трагедију и

видели нашу децу како мртва пливају каналима, или се пеку у градској пекари. Замишљали смо убијање људи, пљачку, силовања, рушења и разарања наших домова. Међутим, како је било? Када су пукле заробљеничке жице и кад се 5.000 живих српских костура нашло слободно у нашој средини, ти костури су миловали нашу децу. Сад тек разумем зашто је и наш највећи песник Гете учио српски језик. Сад тек схватамо зашто је Бизмарку последња реч на самртној постељи била – СРБИЈА. Та победа је већа и узвишенија од материјалне победе. Такву победу, чини ми се, могли су извојевати и добити само Срби, однеговани на њиховом Светосављу и јуначким песмама које је наш Гете толико волео. Ова победа ће вековима живети у душама Немаца. Тој победи и Србима који су је однели, желео сам да посветим своју последњу свештеничку проповед.”

Овако су говорили странци, пријатељи и непријатељи, о српском народу, а како нас данас приказују неки светски медији? Морам да напишем и речи једне српске мајке која је своје синове испратила у рат да бране Србију. Оне најбоље говоре о традиционалном српском васпитању и о томе какав су однос Срби имали у рату према заробљеном непријатељу. Те речи говоре о части Србина који је морао да остави кућни праг, да узме пушку и да заустави зло. Златија Гределевић, неписмена сељанка из Биоске, села под планином Таром, испраћа четири сина у рат и овако им говори: „Моји синови, моји соколови, ви идете у рат да браните Отаџбину. Слушајте своје старешине, али не заборавите мајчин савет: туђе не дирајте, с мртвог ништа не узимајте, рањенима ма чије војске помозите да преболе ране, кући се не враћајте покуњена чела.”

После оваквих речи једне српске мајке која Србији даје оно највредније што има буди се понос у сваком савесном Србину.

О баштини делова српске земље који нису у оквиру матице писаћу у наставку. Сада се поставља једно важно и застрашујуће питање: шта ћемо оставити у наслеђе будућим генерацијама?!

Да сте ово питали, на пример, Србина из времена краља Петра Првог Карађорђевића или витешког

краља мученика Александра Првог Карађорђевића, он, сигуран сам, не би имао проблем да одговори. Данас, после дугих деценија комунистичке диктатуре, погрешног (злонамерног) васпитања, прогона Цркве, убијања српске традиције, уништавања породице и низа других фактора, поремећен је систем вредности у Србији.

Момо Капор је рекао: „Патриотизам није идеологија, то је ствар кућног васпитања. То те научи баба.” Лако се

може закључити да је патриотизам осећање које је својствено људима у којима није замрла савест, што даље имплицира да такав сој људи мора бити испуњен љубављу. Љубав је корен сваке искрено добре делатности. Она човеку даје снагу и надахнуће, открива оно добро у људском бићу, односно њу саму. Она човеку даје снагу да превазиђе себе и да победи себе самог. Из љубави према Вери, Отаџбини и Народу, рађају се хероји и мученици, знани и незнани великани. Херојска и мученичка историја српског народа, препуна блиставих примера племенитости, несебичности и пожртвовања, говори о томе да смо били народ пун љубави, народ коме патриотизам није недостајао. Речи нашег великог књижевника и сликара Момчила – Моме Капора говоре о томе како је патриотизам нешто што је потицало из дома. То даље говори о томе да је ово дивно осећање неговано у складу с традиционалним

вредностима нашег народа, чије су стубове представљали породица и вера, из којих су проистицале и остале позитивне особине. Очигледно је да је данас патриотизам нешто што, међу забрињавајуће великим бројем младих, „није у моди“, најблаже речено. С обзиром на све што патриотизам представља, то је огромна трагедија. То показује колико је наш народ духовно посрнуо, на колико се ниској моралној лествици налази и у којој су мери праве вредности уступиле место пороцима и злоби. Много њих зна шта се дешава у кући „Великог брата“, а ретко ко зна у каквим условима живе деца у косовским енклавама или старци повратници у Српској Крајини. Ретко ко зна (а камоли разуме) националну химну, а много њих пада у транс када чује нови хит неке силиконске певачице у покушају која се на телевизији појављује полугола и има

статус звезде. Сви су спремни за журке, а ко је спреман на пожртвовање? Сви могу да траже за себе, а колико њих хоће да да неки допринос? Страшно је видети колико младих за узор има неке криминалне личности, осведочене злотворе, а колико њих, с друге стране, узима за узор Живојина Мишића, Милунку Савић, Надежду Петровић, Михајла Пупина, краља Петра, патријарха Павла и друге великане који су нас нечим задужили! Подједнако је страшно и питање колико младих у Србији, уопште, зна нешто о оваквим личностима. Стихови епске народне песме кажу: „Иако су погинули ждрали, остали су птићи ждраловићи, племе наше погинути неће.“ Чини се

да су многи данашњи ждраловићи заборавили на свој дуг према својој земљи и народу. Разумљиво је зашто је толико младих неинформисано и необликовано у патриотском духу. О уништеном систему вредности и разлозима духовног пада може се дуго и озбиљно писати. Нажалост, изгледа да када не би било наших спортиста, ко зна када би млади навијали за Србију. Да би се овај проблем решио (боље речено да би се спречила катастрофа), потребно је много труда и времена. Да би се пробудиле и обновили духовне вредности (међу њима и патриотизам), треба променити много ствари у медијима, у школама неговати патриотски дух на најбољи начин и још много шта. У том процесу обнове свако од нас има задатак да да свој допринос колико може. Ако не будемо знали ко смо и чували оно што је нормалном човеку најсветије, ризикујемо да будемо асимиловани и да нам се догоде неки нови Јасеновац, „Олуја“, „Рација“... Срећан сам што постоји једна организација као што је СПО(Ј) И из Инсбрука и то кажем као члан и функционер (координатор за Расински округ) Удружења Краљевина Србија, које се бори за обнову монархије под патронатом престолонаследника Александра Карађорђевића. Али то, на првом месту, кажем као Србин. Знаш да организације као што су наше представљају наду за православно Српство и срећан сам што учествујем у њиховом раду.

Оно што морам да споменем јесте разбијање српског националног корпуса од 1945. године. Када су срушили монархију, комунисти су разбили и српски народ, стварајући нове, вештачке нације од Срба: Црногорце, Македонце, Горанце, Муслимане (верска припадност једног дела српског народа којој је почетно мало слово претворено у велико и која је проглашена посебним народом, који је касније узео име Бошњаци). Један од највећих непријатеља српског народа је заборав! Мислим да не постоји ниједан цивилизован народ на свету који је дозволио себи да заборави најважније делове своје и своје земље. Када неко каже: „Ја нисам Србин, ја сам Црногорац“, то је исто као када бих ја рекао: „Ја нисам Србин, ја сам Чарапан.“ Црна Гора имала је епитет

„српска Спарта“, а једно време краљ Никола Петровић био је виђен као највероватнији ујединитељ Српства. Петар Петровић Његош је писао:

**„Име ми је Верољуб,
Презиме ми Србољуб,
Црну Гору, родну груду, камен паше
одасвуд,
Српски пишем и зборим, сваком
громко говорим:
Народност ми србинска, ум и душа
славјанска!“**

Ко сумња (а не постоји разлог да сумња) у Српство Црне Горе, само треба да прочита „Горски вијенац“, који Његош није посветио онима што руше Српство у Црној Гори, већ Карађорђу („Праху оца Србије“), или „Огледало српско“ или песме краља Николе Петровића итд. Стихови који лепо описују „српску Спарту“ гласе:

**„Ој јунаштва свијетла зоро,
Мајко наша Црна Горо!
На твојим се врлетима разби сила
душманима!
Једина си, за Слободу, ти остала
српском роду!
Дат ће Бог и Света Мати да се,
једном, све поврати!“**

Исконски српски крајеви, препуни српског народног наслеђа, у којима свако парче земље одише Српством, а у којима је Српство највише убијено, највише угашено, јесте територија Старе Србије и (дела праве) Македоније, тј. територија данашње Републике Македоније и дела северне Грчке (дела Егејског региона, односно део Македоније). Тема српског југа захтева опширно писање, али због ограничења написаћу само неколико интересантних и битних ствари. Ускоро би требало да почне продаја моје књиге о српском идентитету данашње македонске нације, па вам унапред препоручујем да је прочитате. До пре неких 60 година термин Стара Србија веома се користио у српском народу. Стара Србија дели се на кошарски и прекошарски део. Кошарски део Старе Србије обухвата Рашку област, Метохију и Косово. Прекошарски део Старе Србије (према турској административној подели на казе) обухватао је кумановску, скопску, тетовску, кривопаланачку и гостиварску казу. Дакле, ти крајеви сигурно не спадају у област Македоније

(не мислимо на територију државе Бивше Југословенске Републике Македоније). Испод прекошарског дела Старе Србије настављају се српски крајеви. Пошто они обухватају део Македоније, обједињавајући назив за цео Вардарски регион јесте Јужна (Вардарска) Србија. Израз Вардарска Србија употребљавао је познати српски научник Јован Цвијић. Питам се како је највећи део српског народа могао да заборави на престоницу Душанове царске Србије Скопље, које је за време краља Александра Карађорђевића, после ослобођења од турског ропства, од обичне касабе постало модеран европски град? Како смо могли да заборавимо да до 1945. године македонска нација (као ни остале горепоменуте) није постојала, већ су то и званично били Срби, који и данас славе кућне славе и говоре јужним српским дијалектом, стандардизованим као македонски језик, и којима су комунисти променили завршетке презимена из ИЂ у СИ и ОВ? Како смо заборавили на Прилеп, престоницу српског краља Марка Мрњавчевића (Краљевића Марка)? Знамо ли нешто о српству Карпоша, вође великог устанка против турске империје? Знамо ли да су неки од највећих војвода и јунака Првог српског устанка (и Другог такође) били баш из ових јужних крајева, на пример војвода Јанко Поповић, родом из Охрида, или Станоје Главаш, пореклом из околине Дебра, или Јанићије Ђурић, Карађорђевић лични пратилац из Македоније? Да ли сте чули за Кумановски устанак, за време Другог српско-турског рата (када је српска војска ослободила Ниш, Врање и све до Буштрања), из 1878,

који су водили српски свештеници, српски народни прваци и четничке војводе из кумановске области? Да ли сте чули да су тада народни прваци из скоро свих већих места од струмичког краја, битолског краја, скопског и кумановског итд., послали молбу кнезу Милану уочи Берлинског конгреса да их не предају Бугарима, како су неке велике силе планирале, већ да се обједине с Кнежевином Србијом зато што су, како они сами кажу, „чисти и прави Срби“? Да ли сте прочитали нешто о Демирхисарској буни, коју су водиле српске војводе Мицко Крстић, Стефан Петревић, Ристо Костадиновић и други? Знате ли колико има песама из ових крајева које су посвећене Карађорђу, Милошу Обреновићу, кнезу Лазару и Милошу Обилићу, Српству уопште? Знате ли за бугарско Друштво за убијање Срба, коме је циљ био да „огњем и мачем искорени Србе из Македоније“, како су бугарске новине писале у време оснивања те организације? Знате ли за област Пореч, тј. Порече (у Републици Македонији), која је била бастион Српства, коју бугараша никада нису успели да бугаризују и коју и данас зову „мала Шумадија“? Знате ли за злочине бугарске организације ВМРО као што је Кокошињски масакр или за злочине бугарског окупатора код Дервишке њиве, односно код поречког манастира, и то на Бадње вече 1916, за време Првог светског рата? Да ли знате оригиналну верзију (на јужном српском дијалекту) песме „Спрем’те се, спрем’те четници“, која је посвећена победи српских комита (четника) војводе Јована Стојковића Бабунског (из села Мартолци, код Велеса;

надимак Бабунски добио је по планини Бабуну) и војводе Василија Трбића (Васил Велешки) над бугарашком четом (четом побугарених македонских Срба) у велешком селу Дренову? Знате ли колико је српских школа, српских конзулата, колико српског свештенства и монаштва било у тим јужним крајевима за време турског ропства? Знате ли кога је војска Краљевине Србије ослобађала, бранила и где је све гинула у Првом балканском, Другом балканском и Првом светском рату? Знате ли за Вардарски четнички корпус генерала Драгољуба – Драже Михаиловића? Камо среће да наш народ зна мало више о овим стварима. Само што не заплачу српски јунаци с Кајмакчалана, Битоља, Куманова, Прилепа, Доброг поља због нашег заборава. Мушко лично име Србин, током турске владавине до 1912. године, и касније до завршетка Другог светског рата, било је раширено у западним крајевима данашње Бивше Југословенске Републике Македоније. Ти крајеви су: околина Гостивара и Тетова (или област Полог), околина Кичева, Брода (или област Порече), околина Дебра, Струге, Охрида, Велеса (област Бабуне), Битољско-прилепска котлина, област Железник или Демирхисар итд. То су истовремено и крајеви средњовековних словенских племена Брсјака и Мијака. Можда је и тада постојало лично име Србин? Ево делова неких песама из јужних српских крајева. Прва песма посвећена је српском војводи Мицку Крстићу, који је убио зулумћара Џемаил-агу.

**„Не седи Џемо, слободен Џемо
На таја нива орница,
Под таја крушка водница
Каури глава кренале, Мицко војвода
излегол
Сече ли сабја србинска, пука ли пушка
комитска.“**

Ево како гласи клетва кнеза Лазара из кумановског краја. Велики српски научник Јован Хаџи-Васиљевић:

**„Кој н’ искочи у бојно Косово
што год оре д’ му се не роди,
што год крми да му се не плоди,
мушко чедо у двор да не плаче,
нити пет’л д’ му кукурика.“**

Важно је поменути да свесне Србе у Републици Македонији већина, као и многи из Бугарске, често карактеришу као тзв. србомане. То је само део онога што би морао да зна свако коме је Србија у срцу. Ако не знамо своју историју, ако не познајемо себе, ко смо и шта смо, ризикујемо да нас више не буде на Балкану, већ само у дијаспори. Ризикујемо да нас асимилију, разделе и претопе у неке друге народе и да нам деца не носе српска имена, да не знају за Бога и кућну славу и да се са три прста крсте. Окренимо се једни другима, омекшајмо своја срца, опростимо једни другима, чувајмо оно што је наше и поштујмо туђе. Да се сложимо, обожимо и умножимо!

СРПСКО КОЛО

Пише: Бошко Обрадовић

Овај текст је претходно објављен у Новинама српске патријаршије "ПРАВОСЛАВЉЕ".

„Коло је национална игра у коју се сабирају и гости и домаћи, представници различитих српских крајева и земаља. Коло је и породична игра у којој деда и баба играју до сина, снаје и своје унучади. Коло је и љубавна игра у којој се момак хвата до девојке или девојке загледају момке.“

Културни идентитет народа чине сви изрази његовог националног духа, у које спадају: вера, језик, обичаји, ношња, књижевност, уметност, архитектура, друштвено уређење... Сваки народ има своје особености по којима се разликује од других и које га чине оригиналним. Слепо копирање и претапање у туђе културне обрасце води губитку идентитета једног народа и због тога је стална брига о чувању свих елемената националне културе један од основних задатака сваке озбиљне националне елите. У том погледу музичка традиција представља једну од најважнијих компоненти тог духовног лика једног народа. Поред Песме, и Игра представља изузетно значајну националну карактеристику сваког народа. У њима се крије она матерња мелодија по којој је један

народ препознатљив. Националне песме и игре посебно су везане за свенародна и породична славља, дакле, веселе и лепе тренутке, чиме на најбољи начин осликавају живот и душу једног народа.

Сваки народ има своју националну игру. Кроз њу он демонстрира свој дух, своје идеале, своју философију живота. Истовремено, национална игра представља народ и његове вредности. Она је његова слика пред светом. Ако желите да сазнате нешто више о једном народу, најбоље је да погледате његову националну игру.

Српска национална игра је коло. Коло је савршена аудиовизуелна слика некада основног српског погледа на свет, који подразумева саборност, заједницу, једнодушност. У колу су сви повезани у један ланац, сви чине

једну целину, све носи исти ритам. У колу сви гледају једни у друге, упућени су на ближње до себе, без којих коло не постоји.

Коло значи саборну игру, потчињавање заједничарском духу, али не и поништавање индивидуалног, како то бива у колективној игри једног комунистичког или нацистичког слета, где су појединци само шрафови једне машинерије. Коло није ни виртуелна забава милиона у којој се лично не учествује, већ коло тражи играча и његово учешће.

С друге стране, саборност кола је у супротности индивидуалним играма других народа које истичу самосталне играче или плесне парове. Коло одбацује самодовољност појединца или пара и хрли широј заједници.

Коло је свенародна игра и управо жели да истакне јединство духа.

У колу има места за сваког ко је кадар у коло се ухватити. У колу играју сви: од деце до старца, и добри и мање добри играчи, и лепотом најистакнутији и мање маркантни појединци, и женско и мушко, и богати и сиромашни. У колу нема вештачких, већ само природних разлика међу људима.

Коло је национална игра у коју се сабирају и гости и домаћи, представници различитих српских крајева и земаља. Коло је и породична игра у којој деда и баба играју до сина, снаје и своје унучади. Коло је и љубавна игра у којој се момак хвата до девојке или девојке загледају момке.

У српском колу, ма колико оно било јединствена целина, свако игра својим стилем. Свако покушава да својој игри да неку оригиналну црту која би показала његову индивидуалност, а да при том остаје нераздвојни део једног истог кола.

Музички ритмови кола су различити према српским крајевима, као и начин игре, али је за све једнак култ заједништва.

Коло уме и да посебно истакне заслужне појединце: било играњем на челу или крају кола. Коловође постају они који то заслужују као најбољи играчи или им то следује као обавеза према неком од народних обичаја. Јер, коло је зачин многим српским обичајима, посебно весељима.

Коло се некада играло и код цркве, и на ратишту, и на свадбама и другим народним радовањима. Свуда је оно симболисало свијеност народа око заједничког идеала, исте жеље и опште среће.

Његошевски посматрано, српску нацију бисмо могли дефинисати као „коло око Цркве“. Јер, Црква је творац српске нације и читав друштвени живот српског народа био је инспирисан јединственим погледом на свет. У свакодневним

поздравима међу људима („Помаже Бог!“ и „Збогом“), здравицама („Здрав си! - Од Бога ти здравља!“) и многобројним народним умотворинама („Без невоље нема богомоље“), можемо лако увидети исти тај духовни утицај.

Некада је било срамота не знати играти коло. Данас је, све чешће, срамота знати га играти. Коло се од тада до данас није променило, а шта се са нама десило питање је које бисмо себи свакако требало да поставимо.

За крај подсетимо се чувених стихова Бранка Радичевића из „Ђачког растанка“:

*„Коло, коло,
Наоколо,
Виловито,
Плаховито,
Наплетено,
Навезено,
Окићено,
Зачињено*

*Брже, браћо, амо, амо,
Да се скупа поиграмо!
(...)*

*Хватите се кола тога,
Од вишњега је оно Бога!“*

СРПСКА НАРОДНА НОШЊА

Међу творевинама традиционалне културе српског народа – по улози у свакодневном животу и значењу етничког идентитета, као и по ликовним и естетским вредностима – једно од најзначајнијих места припада народним ношњама. Познате су махом на основу сачуваних одевних целина из 19. и првих деценија 20. века, које се одликују великом разноврсношћу облика и украса.

Извор: Магазин,
национални портал

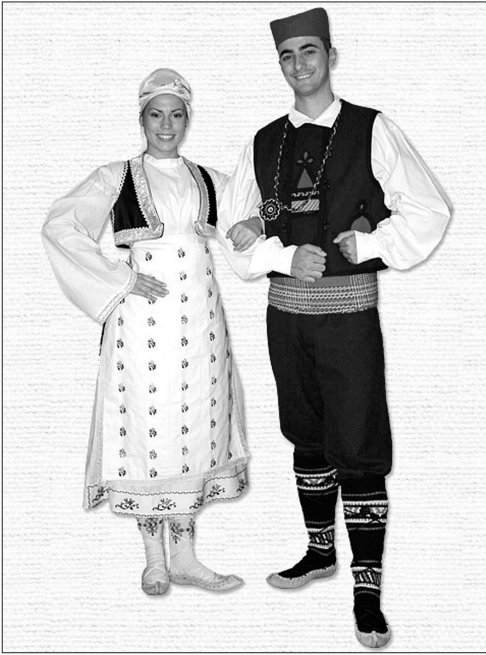
Та разноврсност и богатство заступљени су и у женским и у мушким ношњама. Сваку област карактерисала је посебна ношња. По начину одевања препознавало се не само одакле је ко него, нарочито у мешовитим етничким срединама, и којој етничкој односно националној заједници припада. У свом историјском развоју разноврсне народне ношње, као самосвојне

творевине, с многоструким значењима у животу народа, биле су изложене и многим утицајима. Стога су у њима, осим обележја времена у коме су рукотворене и ношене, садржани и други одевни елементи из протеклих времена.

Најчешћи делови народне ношње код Срба били су: прслук, гуњ, фермен, антерија, зубун, долакеник, тканица,

чакшире, долама, дизлук, јечерма, џемадан, минтане, јелек, џубе, фиштан, шалваре и опанци.

У великој разноврсности одевних облика, осим посебних облика ношњи од једне до друге сеоске средине, уочавају се и изразите разлике у одевању између градског и сеоског становништва. Грађанска одећа на већем делу српског етничког

Народна ношња из Гњилана

простора развијала се под турско-оријенталним, а доцније, као у градовима панонског поднебља и Јадранског приморја, првенствено под европским утицајима. Грађанска ношња балканско-оријенталног стила, израђена од скупоцених тканина и с богатим златним и сребрним везом, била је висококвалитетне занатске израде. Сеоске ношње, напротив, све до почетка 20. века, и у материјалима и у обликовању, биле су претежно производ домаће кућне и сеоске радиности. Рукотвориле су их жене, с тим што су понеке делове радиле и сеоске занатлије. Искуство и традицију преносили су старији на млађе, с колена на колена.

Већ први поглед на разноврсне сеоске ношње открива одређене посебности у спајању функционалних, ликовних и естетских особина одеће на ширим просторима. Исти или сличан начин привређивања, условљен географском средином, затим историјски, друштвени и културни развој утицали су на стварање одређених одевних садржаја у оквиру већих културно-географских подручја, као што су динарско, приморско, централнобалканско и панонско. У сваком подручју, с обзиром на материјал за израду и украшавање одеће који је средина пружала, затим на кројне облике и начин украшавања, као и на одевну традицију и културне слојеве, карактеристичан је основни

тип ношње, који се јавља у многим одевним и украсним варијантама.

Ношње динарског планинског подручја захватају пределе Српске крајине – Кордун, Лику и северну Далмацију, затим велики део Босне и Херцеговине, континенталне пределе Црне Горе и југозападне крајеве Србије. У том пространом планинском подручју сточарство, односно овчарство, било је основна грана привређивања, којој је био прилагођен читав начин живљења. Народне ношње биле су претежно израђене од вуне. После ткања вунена домаћа тканина ношена је у специјалне ступе, „ваљавице“, којих је некада било много на мањим рекама. Та дорађена тканина, тј. сукно, у неким крајевима била је природно беле и смеђе боје, а у другим пределима бојена је у црну, тамномодру или црвену боју. Поред многих делова одеће од домаћих вунених тканина и сукна, у чијој се строгој форми назиру трагови старобалканске али и турско-оријенталне одевне културе, основу и женске и мушке одеће чинила је конопљана или ланена кошуља у облику тунике с рукавима, обилно украшена вуненим везом. Ужеској одећи супрекодугачке кошуље неизоставни делови били ткани вунени појас и прегача, складно компонованих мотива и боја. Од сукнених хаџетака најраширенији је био „зубун“, „садак“ или „корет“ – врста дугачког прслука, као и хаљина с рукавима, украшени везом и апликацијама чохе у боји. Главу

девојке красила је црвена капа, преко које су удате жене полагаале мараму пресложену на разне начине. У мушкој ношњи карактеристичне су узане чакшире, а у неким регијама пространи „пеленгири“ са ширим ногавицама, веома стари делови ношње. Уз њих су ношени прслуци са равним и преклопљеним полама (гуњић, зубун, јечерма, џемадан) и краћи капути с рукавима (гуњ, гуња, копоран, аљина). Обавезан је био ткани појас различит боја, а на глави плитка црвена капа, око које је у многим крајевима зими омотаван вунени шал.

Украси, богато примењени на мушким, а особито на женским ношњама, одликују се изванредним складом орнамената и колорита. Изнијансираној складности умногоме је доприносила префињена обојеност грађе за тканине и украсе постигнута традиционалним поступком бојења биљним бојама. У орнаментици полихромног обилног веза и у апликацијама чохе и других украса, који прекривају готово све видљиве површине хаџетака, једнако и у ткању, преовлађују геометријски и геометризовани вегетабилни мотиви. У остваривању декоративних и естетских вредности вунене динарске одеће значајну улогу имао је разноврстан сребрни накит, који је још више појачавао њену тешку и монументалну целокупну форму. Један од најистакнутијих облика биле су мушке „токе“ за груди, састављене из више сребрних плоча или пуцади, често позлаћених. Биле су симбол јунаштва и уз њих је ношено оружје висококвалитетне занатске израде, заденуто у преграде широког кожног појаса.

Женска одећа је – поред дугачке кошуље – неизоставно укључивала и ткани вунени појас и прегачу, са лепо компонованим мотивима и бојама. Српске домаћице су носиле дугачке прслукe, као и хаљетке или хаљине – обавезно са дугим рукавима. Мушку ношњу су карактерисале узане панталоне – чакшире или, понегде, пространи пеленгири – панталоне са широким нешто краћим ноговицама. Тканица – ткани појас разних боја – био је обавезан и код српских домаћина. Сваки крај је имао свој карактеристичан крој јелека, који се разликовао по шарама, везу, облику, материјалу и осталим детаљима. Јелек, мушки и женски, носио се око груди, а обично је био од плиша, сукна или чоје, са разним

Женски јелек

везовима и украсима – гајтанима, који су указивали и на имућност породице. Ношње приморског јадранског подручја у односу на велику распрострањеност динарских ношњи заузимају знатно мањи простор. Уско приобално подручје Црногорског приморја и Бококоторског залива развијало се у медитеранским привредним и културним условима, одржавајући сталне везе с планинским залеђем. Стога се у ношњама, поред медитеранских трагова и примеса грађанске европске одеће, сусрећу и елементи динарских ношњи планинског залеђа.

За израду одеће коришћена су домаћа платна од лана, конопље и памука, као и вунене тканине попут сукна и раше. Осим домаћих материјала, употребљавале су се, нарочито за свечану одећу, и тканине фабричке израде, као што су чоха, велур, брокат, свила. Поред скупоцених тканина, у време развијеног поморства, особито током 18. и 19. века, поморци су члановима својих породица доносили разне драгоцености и модне детаље – сунцобране, лепезе и др. Осим веза у боји и гајтанских нашивака, чести су били и бели вез и чипка суптилне израде. Златни и сребрни накит, производ чувених златарских радионица, употпуњавао је фину једноставност приморских ношњи, у

чијем је визуелном изразу основних одевних предмета колорит био остварен у две-три основне боје, понекад и у вишебојној комбинацији. У женској одећи карактеристична је горња хаљина у виду дугачке сукње,

сложене у наборе, за коју је пришиван прслучић. Поједине варијанте разликовале су се у врсти и боји тканине, а аналогно томе и у називу. Преко кошуље са чипканим умецима и сукње – „сарже“, „раше“, „камижота“ – опасиван је вунени или свилени појас, а с предње стране додавана је прегача. Од горњих хаљетака ношени су прслуци и капутићи. Глава је повезивана марамом, а понегде се носила и плитка капа. И у мушкој одећи капа је плићег обода, од чохе, споља пресвучена свилом. Остали делови ношње су кошуља с украсним умецима, широке набране гаће, појас, прслук „јечерма“ и капут дугачких рукава. Значајан украс чине апликације гајтана, а око појаса кожни „ћемер“ с преградама, у који су затицане по две кубуре или леденице, израђене у домаћим пушкарским радионицама. У приморским оазама динарског руха запажа се прилагођавање одевних одлика планинског залеђа питомини приморског поднебља.

Ношње централнобалканског подручја, осим у јужним и средишњим деловима Србије, с комуникацијским језгром Моравске долине, распростиру се и у косовско-метохијској области и у пределима Рашке. На овом широком простору смењују се низијски и брдовити предели, а ношње представљају спој земљорадничких

и сточарских елемената, с очуваним траговима грчке, старобалканске византијске, српске средњовековне и турско-оријенталне одевне културе.

Антерија је врста старинске хаљине дугачке до ногу, са дубоким изрезом на

грудима и са дугим, спреда отвореним рукавима. Изглед ове хаљине од струка наниже је звонастог облика. Израђивала се од разних материјала – памука, свиле, сомота и броката – а златни вез на свили или сомоту сматрао се раскошним. Мајстори који су производили антерије звали су се терзије.

У мноштву варијаната основног одевног типа, с нарочитом разноврсношћу у женском оделу, код мушкараца су били карактеристични сукнени бели, а затим и

смеђи хаљетци. Специфичан украс биле су апликације од црног или од тамномодрог вуненог гајтана. У женским ношњама, с бројним особинама издужене визуелне форме, запажа се изузетно богатство облика, тканина, веза, апликација разних украса, као и употреба црвене боје у комбинацији с другим бојама, као и златним и сребрним нитима, што је доприносило великој живописности овог текстила. Основни део одеће била је кошуља, право кројена, с веома богатим везом на рукавима, грудима и уз доњу ивицу. Вез је рађен вуненим, памучним и срменим концем на кудељној, ланеној или памучној основи. Други карактеристичан део одеће била је вунена или памучна сукња отворена целом дужином, која се од једног до другог краја разликовала по дужини, украсу, колориту и називу.

Тканица је била врста појаса која се добијала ткањем, обично од вуне, са разним украсима и детаљима у боји. У Црној Гори појас се називао „каница“, а мушкарци су испод њега имали кожни појас силав, намењен ношењу оружја. Еlegantне косовске једнобојне „бојче“ са суптилним везом, као и фина разнобојност „фута“, „бокча“ и „запрега“ из других крајева, с пругастим и ситно геометријским шарама добијеним ткањем, веома

су складно пристајале уз белину извезених дугачких платнених кошуља. И сви други делови, а нарочито „зубун“, дугачак сукнени прслук с извезеним цветовима, по ликовној изражајности представљају изузетне домете народног рукотворења. Овим особинама треба додати и нарочиту опрему главе код жена, с додавањем уметака у косу и покривањем орнаментима и понеким кројним особинама; и у разноврсном накиту – наушницама, укошњацима, почелицама, нагрудњацима, прстењу – уочавају се одблесци српског средњовековног костима и накита.

Опанци

Опанци су лака сеоска обућа од коже. Везују се око стопала каишевима или опутом (тањим кожним тракама). Користе се широм Балканског полуострва у разним облицима,

детаљима и бојама. Опанак је традиционална српска обућа и један од националних симбола.

Постоје пресни опанци, који се у кућној радиности израђују од неуштављене коже, као и грађени опанци, са ђоном од уштављене коже, лицем и врхом, који се производе у опанчарским и обућарским радионицама широм Србије. Пресне опанке углавном је носило сточарско становништво у

планинским пределима динарске и централнобалканске области. Средином XIX века град Ужице је био центар производње нарочитог типа опанака од полуштављене говеђе коже, тзв. црвенаша. Од тог доба обућари у Србији израђују грађене опанке, који су у прво време били обућа за свечане прилике.

Почев од XIX века у Србији су почели да се производе посебни грађени опанци са предњим делом лако повијеним нагоре. Таквим опанцима народ је дао препознатљиви назив – шиљкани. После Другог светског рата у Србији је настала нова техника израде опанака од старих излизаних гума. Такви опанци у народу се називају пироћанци због тога што је Пирот у XX веку био средиште индустрије гуме, па се тамо производила и највећа количина ове популарне обуће.

ШУМАДИЈСКА МУШКА НОШЊА
Свечана ношња била је у употреби у Шумадији (Западна Србија) од осамдесетих година 19. до средине 20. века.

Јелек (фермен) облачи се преко антерије и израђен је од тамно-плаве чоје. Богато је украшен везом од свиленог гајтана, са биљним и геометријским мотивима.

Антерија (врста кратког капута) облачи се преко кошуље и сеже до испод струка. Предњи делови преклапају се један преко другог. Антерија је израђена од тамноплаве чоје и спреда украшена везом од свиленог гајтана (бућма).

Панталоне су обично биле од маслинастосивог шајака (врста материјала). Преузете су из војничке униформе из истог периода као и шајкача. Карактеришу их уске ногавице око листова и нагла проширења изнад колена која се зову уши. Народ их још зове панталоне на брич.

Чарапе се носе преко панталона и сежу до испод колена. Плетене су од црне вуне и на горњем делу украшене везом разнобојне вунице (цветна лозица).

Шајкача (војничка капа), као део војне униформе уведена је у употребу после српско-турских ратова (1876-1878). То је један од најкарактеристичнијих делова мушке народне ношње у Србији с краја 19. века.

Кошуља се углавном израђивала од памучног платна, до средине бутине, разрезана на преима, са малом крагном и порубима (формет), а рукави се завршавају манжетнама (таслице). Облачи се до тела и увлачи у панталоне.

Појас (тканица) изаткан је од разнобојне вуне и опасиван је неколико пута око струка, с тим да се крај појаса с леве стране испусти низ бедро.

Опанци (ђонаши) израђивали су се од штављене говеђе коже с јако дебелим ђоном и нарочитим врхом (кљуном) који представља украс опанка. Опанак се фиксирао за ногу каишевима који су ишли око чланка.

СТИГЛА ТОРБА ИЗ СРБИЈЕ...

„Некако се бојим да би овај путник што одлази из Србије, ако жели да понесе баш све што је нашој кухињи својствено, а што му се допало и што је овде први пут пробао, морао имати мало већу торбу. Јер још свашта наша трпеза разноврсног а прекусног има да понуди: сарме, пуњене паприке, гравче на тавче, лучен пасуљ, трљеницу, свадбарски купус, салчиће, лесковачке ћевапчиће, сува ребарца, незаобилазне чварке,“

Пише: Марија Стевановић, студент
Катедре за српски језик и књижевност
Филолошког факултета у Београду и
чланица организације „Уједињена Србија“

„Ал се некад добро јело, баш!“ каже Балашевић Ђоле, у једној од својих најпознатијих песама... Вала, једе се и данас!

Кроз разне смо периоде прошли, разним се пословима бавили, различито се представљали, различито се звали, али једну карактеристику никада нисмо мењали: волимо да једемо, баш! Можда зато што некада хране није било у изобиљу као данас, па људи покушавају да надокнаде све оно што генерацијама уназад нису појели, све оно што су преци нам „одгладовали“; можда су се људски апетити с временом повећали... Многа су потенцијална објашњења. Сигурно је једино да је храна, окупљање око хране, бављење храном, уживање у храни, поред тениса, једна од омиљених спортских дисциплина у нас Срба!

Свако мало па прослава рођендана, свадба, крсна слава, одлазак у војнике (што се, руку на срце, данас прославља све ређе и ређе), матура и славља најразличитијих врста, облика и димензија; а по столовима тоне и тоне хране, опет руку на срце, не сувише здраве и не у умереним количинама,

али ко и да је битно, битно је да се добро једе! А хвала Богу и пије! И тако смо дошли до једне од кључних речи која осликава наш „гастрономски менталитет“: шљивовица! Наша, наша и само наша. Али као ни у многим другим случајевима, нисмо умели да искористимо то што је наша. Кажу да је лековита, наравно кад се узима у умереним количинама; препоручује је баке, „свако јутро наште срца и стомака по чашицу“, и обећавају дуг и здрав живот; неки је називају нектаром богова, и ко год дође у нашу земљу бар по једну литру исте са осмехом из ње понесе; међутим, узеће нам је! Сетиће се неко паметнији, са можда мало више пара, ставити бренд на њу, и више неће бити наша, а баке ће је и даље пијуцкати јутрима „наште срца“ и правиће је од шљива из наших воћњака...

Када смо код онога госта који се враћа из драге нам земље, још ће се понешто наћи у његовој путничкој торби. Прво и основно, поред већ поменуте шљивовице, ту је и тегла АЈВАРА. И то по могућству лесковачког. Тамо је поникао, отуда је најбољи; од своје га паприке производе, бар како тврде становници Лесковца. Не знам како би се ајвар могао дефинисати. У нашем народу као да постоји извесна зависност од истог; као да се зима без ајвара не може презимити. Нема неких посебних хранљивих вредности, вероватно се сви могући хранљиви

састојци паприке истопе и нестану током обрада најразличитијих врста: печења, љуштења, мељања, кувања, пржења; и много је живаца потребно; али на страну све то, јер ајвар воле сви. Ајвар као да сам по себи постоји дубоко укоренен у нашој култури живљења, и његово порекло, статус и егзистенцију уопште не треба доводити у питање! Али ако се не опаметимо да га чувамо не само на полицама у шпајзевима него и као део своје традиције, и њега ће нам узети неко...

Ако бисмо још мало завирили у торбу путника што се враћа из Србије, сигурно бисмо у њој пронашли и пита савијача најразличитијих врста. Са сиром и јајима, зељаницу, кромпирушу, купусару, какву ти год душа заиште. Пите су, попут ајвара, неизоставан део наше свакодневице чији се опстанак уопште не треба доводити у питање. Срби не могу да живе без пита. У сваком другом делу Боре Станковића нека се пита савија, меси, развучи. Овај интересантан податак говори нам вероватно нешто и о пореклу овог, сада потпуно посвојатаног јела, које је на наше просторе, првенствено јужне, дошло вероватно у тепсијама Турака. Али пошто се ми добро придржавамо онога да туђе не дирамо, било би лепо позабавити се и другим делом ове крилатице: „наше не дамо“. Е, кад смо већ код нашег и код пита, има једна која је само наша, а подједнако је, мада можда чак и више, укусна од свих ових осталих. Рекли бисмо да није позната чак ни у целој Србији, и да се спрема

негде на југу, а у граду Врању засигурно, а зову је САМСА. Сматра се једним од највећих градских специјалитета, прави се од развучених кора преливених смесом од киселог млека и белог лука, а укусна је, прсте да полижеш! И тепсију приде! У граду Врању интензивно раде на брендирању исте, и то је за похвалу. Зар да нам и самсу отму с националног тањира?!

Некако се бојим да би овај путник што одлази из Србије, ако жели да понесе баш све што је нашој кухињи својствено, а што му се допало и што је овде први пут пробао, морао имати мало већу торбу. Јер још свашта наша трпеза разноврсног а преукусног има да понуди: сарме, пуњене паприке, гравче на тавче, лучен пасуљ, трљеницу, свадбарски купус, салчиће, лесковачке ћевапчиће, сува ребарца, незаобилазне чварке, сезонске пихтије, чувену кавурму, проју и качамак, сир из Сјенице, пеглане кобацисе из Пирота, најдивнији кајмак на свету и пршуту са Златибора, белмуш из Сврљига.... Мало ли је! Идеш преко земље Србије, а најразличитији миомириси и миоукуси сусрећу те са свих страна!

Многи су народи прохујали нашом земљом, неки се на њој задржали дуже, неки краће, али свако од њих оставио нам је понешто из своје кухиње: од мађарских шнеокли и кнедли са сувом шљивом до турских тулумби и баклава. А ми смо врло брижљиво одабрали и наставили да спремамо и једемо само оно најбоље (или најмасније, најзачињеније, ваљда да се слаже с темпераментном). И све се то дубоко укоренило у нашу традицију живљења, исхране. А традиција треба да се чува. И тако долазимо и до оне друге стране

медаље, која и није тако сјајна.

Заправо, ова медаља има две тамне стране. Прва је што традицију не унемо да чувамо. Не унемо, нећемо, нисмо у могућности, не знам шта је посреди, али превише се олако односимо према нечему по чему можемо да будемо препознатљиви, што може да буде окарактерисано као само наше и само нама својствено, а да је за промену нека позитивна, и морам додати, укусна ствар. Мада опет руку на срце, није све баш тако црно. На пример, једна од ствари коју је Србила на време решила да сачува јесте чувена наша малина. Наиме, наша малина се на једном тестирању у Шпанији показала као моћан антиоксиданс. Малине из осталих крајева света нису могле да јој приђу! На пример, у Јапану нашу малину рекламирају као заштиту од последица Фукушиме, а Србија је већ годинама највећи извозник замрзнутих малина на свету. Ово је већ за похвалу! Али запитајмо се мало шта бисмо све још могли да извеземо.

Друга тамна страна медаље јесте то што не само да не унемо да чувамо своју традицију, или оно што се вековима уграђивало у њу, па самим тим и постало део ње, већ према њој не унемо ни достојанствено да се односимо. Опет не унемо да одредим узрок и извориште нечега што би се можда могло дефинисати

као изван „модернизам” у српској култури живљења и исхране, али ми као да се трудимо да од традиције

побегемо што је даље могуће. Како се године двадесет првог века полако одвлаче једна за другом, а посеђујући славе, свадбе и сва она поменућа веселја најразличитијег типа, облика и димензија, можемо приметити да је на нашим трпезама све мање пуњених паприка и сарми, све мање свадбарског купуса, све мање салчића и баклава, а све више лигњи, дагњи, ракова, плодова мора, као и разноразних „чиз и кап кејкова”. Као да се стидимо себе, или својих паприка, кромпира, прасића, пасуља, сирева и пшенице; можда је то „модернизам” и бежање од нечега што се да окарактерисати као традиционално (а тај је израз с временом, не знам зашто и не знам којим психолошким, социолошким или неки другим путевима, попримио неко прилично непожељно значење), или нам само фали море? Нажалост, признаћете, пре бисмо рекли да је ово прво.

Постоји у Србији и нешто потпуно фасцинантно што се зове књажевачки сир. Е сада, питате се вероватно, како и зашто је сир фасцинантан? То је, наиме, једини сир на свету који се може, без икакве штете по квалитет, држати у замрзивачу! Практично се не мења. Сваки други сир би се замрзавањем разложио на воду и остатак, а овај књажевачки исти: филију ставите у замрзивач целу; филију целу извадите из замрзивача! Наравно, укус се не мења. Тајна његове припреме знана је само Књажевчанима. Плашим се да ће та тајна нестати са овом последњом генерацијом сељака који се не стиде својих крава и млека, својих прасића и сирева, своје проје и качамака, својих руку упрљаних радом, које миришу на достојанство.

Проблем с недостатком мора још бисмо некако и решили, али проблем с „модернизмом” и тенденцију бежања од онога што јесмо, с дубоком вером у неке будуће просвећене нараштаје, ипак мало теже.

ГРМЕЧКА КОРИДА И КОЧИЋА ЗБОР

Пише: Бранислав Б. Кнежевић из Халајна у Аустрији

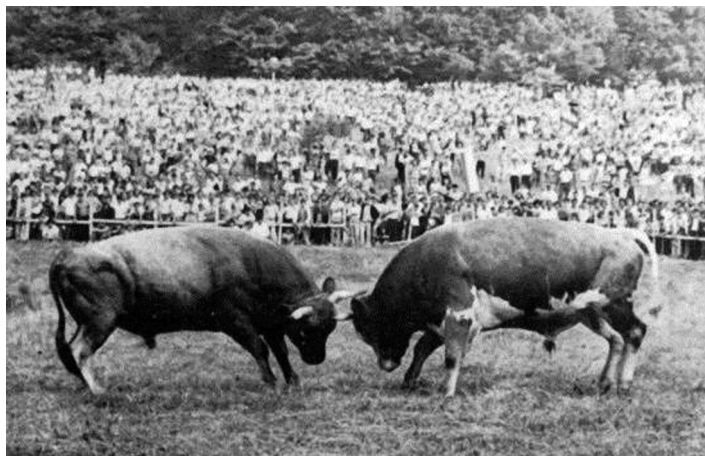
Не тако давно наш велики књижевник и нобеловац Иво Андрић рече: „Оно што није записано као да није никад ни постојало“. Због тога је на нама да одржимо континуитет у преношењу на млађе генерације свега оног што су нам наши старији оставили било у писаном било у усменом облику. Данас је то доста лакше јер је већини доступан компјутер и интернет. Пожељно би било да забележи што више ствари у вези с културом, обичајима, традицијом, па и вјером. У овом тексту осврнуо бих се мало на традицију одржавања кориде, тј. бодљавине бикова-бакова. Мало више пажње посветићу „Грмечкој кориди“ и „Кочића збору“, на којем се такође одржава борба бикова.

Грмечка корида је традиционална манифестација која је 2012. године била јубиларна, 240. То значи да се званично одржава негдје од 1772, с тим што је у време последњег рата накратко прекинута и дислоцирана. Одржава се на падинама планине Грмеч, на брду познатом под називом Међеђе брдо, које територијално припада Федерацији БиХ. Међеђе брдо припада општини Сански Мост и до њега је могуће доћи из више праваца: из правца Бањалуке, Приједора, Санског Моста, Дабра, Станића Брда, затим из правца Бихаћа, преко Крупе, Јелашиноваца и из правца Кључа преко Санице. Грмечка корида није једина, наиме на доста пропланак

прелијепих крајишких планина љетних мјесеци одржавају се кориде које привлаче велики број посјетилаца из свих крајева бивше земље. Поред централног догађаја, у време кориде одржавају се и различите друге активности. Крајем седамдесетих и нарочито осамдесетих година на Грмечкој кориди знало се скупити и до 250.000 посјетилаца. Тај број данас није ни приближан, али има назнака побољшања стања, нарочито од када је основано Туристичко друштво „Грмечка корида“, са сједиштем у Бањалуци, које последњих година доводи више културноумјетничких друштава како би се обогатио сам програм. Чланови

тих друштава већином су поријеклом из ових крајева, које су напустили због економских и других разлога, а највише због несрећних ратних збивања.

Бикови који учествују у борбама распоређени су по тежини у три категорије: лака, средња и тешка. Ватрени навијачи који редовно сваке

године долазе и прате борбе не само на овој већ и на другим коридама, знају који су бикови фаворити, а и могућа изненађења, тако да се води жучна расправа пре, за време и нарочито после борби, као да је у питању велики фудбалски дерби.

Значај ове манифестације је вишеструк. На оваквим скуповима који привлаче велики број људи, пратећи програми омогућују да се виде народне ношње Подгрмеч, а и шире, сплетови игара у извођењу културноумјетничких друштава, а неизбежна је и крајишка ојкача, тј. пјесма. Све док трају овакве манифестације можемо се надати да неће доћи до заборављања, а очувањем

традиције и културе сачуваћемо и наш идентитет који је у ова времена веома тешко сачувати. Народ без идентитета није народ. Непоштовањем и неодржавањем традиције, културе и обичаја губе се корјени, без чега је веома тешко опстати.

Друга манифестација о којој бих рекао неколико ријечи јесте „Кочића збор“. Та манифестација нема тако дугу традицију као „Грмечка корида“. Први „Кочића збор“ одржан је 1965. године у част великог писца и народног трибуна Петра Кочића. Утемељивач је био академик Владо Милошевић са сарадницима и основни смисао збора био је да се поред књижевних садржаја његује и народно, изворно стваралаштво, увођењем такмичења изворних фолклорних, пјевачких и музичких група. Морам напоменути да је ова изворна идеја одавно напуштена, а надати се да неће бити и превазиђена, већ поново активирана. Првих година одржавања збора, већина набројаних садржаја била је заступљена, а што се тиче књижевних садржаја, могу рећи да су кроз Кочићево Змијање прошла најпознатија књижевна имена тадашње државе. Установљена је и Кочићева награда за књижевност и награда Змијањче, која се додјељује младим писцима. Значај овог збора коначно је увидела и држава и ријешила да стане

На слици: Петар Кочић

иза њега. „Кочића збор” траје седам дана (последња недеља августа), и то у Бањалуци, Београду, и најважнији део манифестације у родном селу Петра Кочића, Стричићима. Стричићи се налазе југозападно од Бањалучке, на једној од висоравни планине Мањаче, а цела област познатија је под називом Змијање. Те последње недеље августа ријека аутомобила и аутобуса хрли ка Стричићима. Могу се ту видети различите регистрације из свих бивших република и других европских држава. Логично, највише посјетилаца је из Војводине, Словеније, Аустрије и Њемачке. Зашто Војводине на првом мјесту? Наиме, централни дио Змијања познат је као прочетнички крај, и након Другог свјетског рата „некоме” је пало на памет да прави касарну и један од највећих тенковских полигона у Европи, а то је захтијевало исељење становништва. Већина исељеног становништва населила се у Војводину и ти људи, као и њихови потомци, чине највећи број посјетилаца „Кочића збора”. Велики број Змијањаца живи у Западној Европи, нарочито у аустријским покрајинама Тирол и Салцбург. У Тиролу, у граду Фигену, постоји и Културно-умјетничко друштво „Петар Кочић”, које чини окосницу свих културних збивања посвећених очувању традиције, обичаја, фолклора... Већина чланова друштва, или њихових родитеља, поријеклом је са Змијања. Широм Њемачке, а нарочито Војводине, постоји више манифестација под називом „Кочићеве дани” и њихов програм има исти циљ, а то је очување традиције, културе и обичаја овог дијела народа из српског корпуса.

Да се вратим „Кочића збору”. Великом

броју посетилаца нуди се различит културни и спортски садржај, између осталог и борба бикова, или како то Змијањци кажу, „бодљавина бакова” или мегдан бакова. Карактеристично за ову борбу јесте то што се није преобразила у кориду.

Наредних неколико реченица ћу цитирати. „Међутим, оно што је на зборовану константа јесу, свакако, општеприхваћени садржаји. То је, прије

свега, бодљавина бикова за награду 'Јаблан'. Мора се признати да је ова традиција доведена до перфекције и да се бодљавина бикова није претворила у кориде, каквих је у околини на десетине. Чак и породица првих побједника, Томићи, чији је бик Крилоња победио на Првом 'Кочићевом збору', основала је прву приватну кориду на овим просторима. А бодљавина бикова остала је синоним кочићевске борбе за правичност и истинољубље. Мегдан је својина 'Кочићевог збора' и тако ће, чини се, остати занавијек.”

„Знали су нам власници бакова приговарати шта ваља, а шта не ваља, а све у смислу да се некако и на неки начин ово претвори у кориду. Разлика између кориде и наше бодљавине јесте у томе што, прије свега, овдје заступамо своје, змијањске штале, власнике бикова и бикове, не тежећи томе да побједник буде заиста неки од брда одваљени волусина. Може и најобичнији бик, али мора бити Јаблан у оном

кочићевском смислу. А на кориде иду за то припремани, спремани, храњени бакови, јер они се боре за награде које су замашне и отуд чињеница да њихови власници улажу у њих. Ми тако нешто не можемо прихватити, па отуд почести неспоразуми када је ријеч о овом садржају 'Кочићевог збора'. А и награде су код нас мање, баш онакве какве пристоје овој врсти мегдана бакова”, каже Мишо Ђаковић, предсједник Комисије за ову врсту садржаја зборована и човјек који се годинама бави припремом бодљавине бикова.

(Извор: Фокус)

О „Кочића збору” могло би се сатима причати, али овом приликом желим још да напоменем да је то тренутно једна од најмасовнијих манифестација нашег народа у БиХ, а и шире. А свако окупљање јесте шанса да се нешто више научи о култури, обичајима, традицији, о основним стварима сопственог етноса. То је нарочито битно за нашу дјецу која живе ван српског говорног подручја, јер осим свега горенаведеног, пружа им се и шанса да још више савладају и употпуне знање матерњег језика. Језик је основа сваке нације и зато бих завршио овај текст цитатом великог жупана српског Стефана Немање: „Чувајте, чедо моје мило, језик као земљу. Ријеч се може изгубити као град, као земља, као душа. А шта је народ изгуби ли језик, земљу, душу?”

Аутор текста: Бранислав Б. Кнежевић

МОСТ НА ДРИНИ, МОРАВИ, ВАРДАРУ, ИБРУ, ЛИМУ, КРКИ, САВИ, ДУНАВУ...

Пише: проф. Срђан Мијалковић, МБА, председник СПКД „Просвјета“, Аустрија

„...Та прича подсећа нас стално на питања о којима сви ми који живимо у расејању свакодневно размишљамо, хтели то или не: Где је „прави“ живот? Овде где смо или тамо одакле смо? Шта је важније – „сада и овде“ или „оно што је иза нас“? Како живети на две обале, оној иза нас и оној којој стремимо? Зар нисмо, сви ми који смо „и тамо и овде“, на неком имагинарном мосту – „ни тамо ни овамо“? ...“

Нема веће парадигме српске судбине од Андрићеве књиге коју помињемо. Нема веће приче коју су Срби о којима пише Андрић, судбином различитих вера и порекла (што је некада, не заборавимо, имало други и другачији значај но сада) у то доба испричали, него све оно што се око овог симбола догађало, од његовог стварања до данас.

Нема ни лепше а тужније приче о томе него што је ова коју нам је Андрић испричао.

То је прича тако универзална и светска, да иако је већ испричана, траје и данас. То је и прича свих нас који смо, хтели то или не, напустили свој завичај, па сада живимо свој живот по двоструким мерилима – онима из старе постојбине и онима која нас окружују у новим срединама у којима боравимо.

Та прича подсећа нас стално на питања о којима сви ми који живимо у расејању свакодневно размишљамо, хтели то или не: Где је „прави“ живот? Овде где смо или тамо одакле смо? Шта је важније – „сада и овде“ или „оно што је иза нас“? Како живети на две обале, оној иза нас и оној којој стремимо? Зар нисмо, сви ми који смо „и тамо и овде“, на неком имагинарном мосту – „ни тамо ни овамо“?

Зар не гради свако од нас свој лични, замишљени мост, своју малу „ћуприју“, брвно, мостић, прелаз, газ, скелу?... Зар мостовима не дајемо имена одмиља, као да су живи и као да су нам пријатељи? Зар за њима, када их варвари руше, не тугујемо као за рођенима?

Није ни чудо што смо, кад су ти варвари, без права и срама, дивљачки бомбардовали нашу земљу, сами

похрили на мостове не бисмо ли их како-тако сачували.

Јер – мостови су важни свима нама. Посебно нама који смо отишли. Одлазећи, прешли смо их много. Али, нисмо их спалили – њима се, кад год можемо и кад је потребно,

враћамо у свој завичај и покушавамо да приближимо и скратимо удаљеност на којој се налазимо.

Њима доносимо све оно што мислимо да треба, а њима и односимо шта можемо, не бисмо ли, до следећег доласка, премостили носталгију и честу жељу за повратком.

Но, вратимо се оном, можда најважнијем српском мосту, Андрићевом, који га, наравно, зове ћупријом, а на Дрини, реци која, иако Србе спаја, ипак, вољом оних истих варвара, представља данас и некакву границу међу нама...

Нажалост, и то је симбол данашњег времена, упозорење за све нас да никад не дозволимо да варвари постављају границе међу нама. И да такве границе не признајемо и рушимо. Не може се никако објаснити да се у Европи границе међу разним народима руше, а да се на српским просторима подижу и стављају вештачке границе међу српским народом. И физичке и духовне.

Оно што нам мора бити велики и важан циљ јесте управо рушење оваквих граница и омогућавање

српском народу свега онога што и други европски народи имају – миран живот, без ограничења и условљавања, без сукоба и у заједници и суживоту са свима осталима који су на то спремни.

Данас је „на Дрини ћуприја“ нешто што мора спајати, а не раздвајати. А прича великог Андрића о том мосту мора бити наша прича. Прича коју морамо понављати, не дозвољавајући више да слику о нама стварају лажљиви „новинари“ корумпираних медија. Истина се у данашње време не може сама изборити да изађе у јавност и да дође до већине. Истину морамо гласно и јасно говорити и стално је понављати, без страха и ограничења.

Други важан задатак наше генерације јесте управо борба против лажи и промоција истине. Само то нам може помоћи да се боримо против граница међу нама. И физичких, али и духовних, које нам такође вешто намећу они којима је то потребно.

То није ни лако ни једноставно. Само ће нам свест о заједништву, духовној и културној традицији и припадање истим вредностима, истој традицији и језику, помоћи да упорним делањем те

циљеве и остваримо.

А највећу и најважнију поуку сви ми можемо преузети од онога ко је и самог Андрића надахнуо за писање његове и наше приче о грађењу моста на дубокој реци Дрини.

Нека ми буде дозвољено да га назовем његовим правим именом – Радојица из села Соколовићи. Звали су га Бајо, Бајица. Дечак који се замонашио у оближњем манастиру, али који је морао да напусти своје село, да га силом одведу у главни град царевине и да тамо испуни своју судбину. Да постане најмоћнији у тој царевини, велики везир Мехмед-паша Соколовић. Иако је тој моћи морао да жртвује много, споља носећи и показујући ту моћ, али изнутра не заборављајући ко је и шта је, он је свом народу на многе начине помагао и много добра учинио. Не смемо на овом месту заборавити да је у то време значај припадности једном народу био много јачи од

верске припадности, која је могла бити и релативна и променљива. Он је, чинећи многа добра и градећи своје задужбине, а посебно мост на Дрини, покушао да самом себи да одговор који га на неки начин повезује и с нама, данашњим изгнаницима, а то је одговор на питање како се и колико за свој одласак можеш искупити, али и од тог одласка, без обзира да ли је био вољан или не, учинити најбољу могућу ствар у животу, а то је – не заборавити... Не заборавити своје корене, свој језик, своју културу и традицију. Чувати је без обзира на успех и даљину, водећи рачуна о њој, преносити је даље и неговати. Како ко може, свако на свој начин, али истрајно и упорно. Прво у својој породици и окружењу, а онда и даље.

Велики Везир могао је да поново успостави Патријаршију (патријарх Макарије био је његов рођени брат), сазида мост и учини многа

доброчинства. Иво Андрић могао је да напише бесмртну књигу о томе.

Ми сада сигурно имамо много мање снаге и моћи, али је принцип исти, без обзира на даљину и ситуацију, на тешкоће и неразумевања. Важно је не заборавити и покушати да се помогне, сачува и унапреди све оно што нам је битно и што нас може учинити бољима. Ни мање ни више.

А ако једном успемо да се изборимо с вештачким границама које су међу нама, ако успемо да помогнемо нашој истини да изађе из кавеза у коме је затворена, а пре свега, не дозволимо заборав, очувамо и уздигнемо оно што је наше – језик, традицију, културу – онда можемо рећи да смо почели да радимо добар посао и да се надамо да ће тај посао неко и наставити.

Ако не успемо, неће бити никог да тај важни посао заврши. А ми ћемо бити криви за то.

ЈАСЕНОВАЦ – СПОМЕН-ПОДРУЧЈЕ

Пише: мр Мира Јовановић-Ратковић
из Цириха, Швајцарска

„... Бетонски цвијет у облику тулипана завршен је средином 1966, а требало је да буде „znak vječitog obnavljanja – građevina, kao superstruktura, okrenuta dvojno – kriptom prema žrtvama iz kojih vuče svoj korijen i krunom, nekom vrstom obrnute kupole – prema svjetlosti i suncu. Simbolično, prema životu i slobodi”. Логорски објекти били су обиљежени хумкама, а мјеста гробница и мучилишта плитким удубљењима...”

Када човјек дође у Јасеновац, мало мјесто, прође поред православног храма, саграђеног 1775. године и посвећеног Рођењу Светог Јована Претече – Ивањдану, срушеног у Другом свјетском рату, те обновљеног и освештаног од патријарха Германа 2. септембра 1984. Том приликом патријарх је изговорио оне чувене речи: *Браћо, да праштамо – морамо, јер је то јеванђелска заповест, али да заборавимо – не можемо.* Храм је проглашен за манастир 2000. године. Када се пут настави даље до спомен-подручја Јасеновац, које се налази само неколико стотинак метара од

манастира, прво се виде велики паркинг, ниска зграда саграђена 1968. године, а онда десно од тог малог музејског комплекса пут према споменику „Цвијет” архитекте Богдана Богдановића, који је саграђен 1966. Да, добро сте прочитали, требало је да од краја Другог свјетског рата прође више од 25 година да би се подигао тај споменик и то спомен-подручје. Од 1952. до 1961. подигнута су 14.402 споменика широм тадашње Југославије. Поред овако грандиозних градитељских активности, у том периоду комунистичке власти нису дозвољавале никакву иницијативу

за обиљежавање комплекса логора Јасеновац. Али наставимо наш пут даље.

Наставимо пут поред старих дрвених тараба (онакве какве су биле на жељезничкој прузи којом су транспортовани заробљеници у логор) до тог бетонског цвијета. Около сама пространа поља – ливада. Тамо су мала удубљења и мали брежуљци, те рељеф-макета комплекса логора Јасеновац. У цвијет се може чак и ући и ту се налази исјечак из поеме Ивана Горана Ковачића „Јама” на спомен-плочи. У цијелој поеми, па ни у овом исјечку, нигдје нису именоване жртве, а ни

починиоци – више о томе мало касније. Ево мало историјских података. Прво обиљежавање логорског комплекса било је 1954. Тада су власти котара Новска донијеле одлуку о откупу земљишта на којем се налазио логор Јасеновац. Након откупа представници Савеза бораца општине Новска поставили су табле с натписима на местима на којима су се налазили логорски објекти. Земљиште које је до тада било обрађивано, након 1954. било је запуштено и зарасло у шипражје. Логор Јасеновац заправо је требало да се заборави, али Српска православна црква већ 1946. почела је да одржава парастосе страдалима у Јасеновцу, а из године у годину долазило је све више народа, преживјелих логораша и потомака страдалих. И када се већ није могао заборавити, онда је бар требало ставити га под контролу владајућег комунистичког режима.

За изградњу споменика и уређење ужег простора логорског комплекса прихваћен је предлог архитекте Богдана Богдановића. Бетонски цвијет

у облику тулипана завршен је средином 1966, а требало је да буде „znak vječitog obnavljanja – građevina, kao superstruktura, okrenuta dvojno – kriptom prema žrtvama iz kojih vuče svoj korijen i krunom, nekom vrstom obrnute kupole – prema svjetlosti i suncu. Simbolično, prema životu i slobodi“. Логорски објекти били су обиљежени хумкама, а мјеста гробница и мучилишта плитким удубљењима. До 1970. знатно скромније уређена је и већина осталих локалитета јасеновачког логора. Безлични споменик с безличним стиховима из поеме *Јама* Ивана Горана

Ковачића (Gdje je mala sreća, bljesak stakla/Lastavičje gnijezdo, iz vrtića dah;/ Gde je kucaj zipke, što se makla,/I na traku sunca zlatni kućni prah) јасно говори да се Богдановићев пројекат изградње споменика уклапао у концепт званичног сјећања који је до тада већ био изграђен. Посјетилац Јасеновца након изградње споменика тешко је могао да закључи не само ко је кога и зашто убијао већ и уопште шта се то догађало у Јасеновцу у периоду постојања Независне Државе Хрватске (НДХ). Ни данас нема нигдје ријечи код споменика ко су починиоци, а ко су жртве, ни који су злочини ту почињени од 1941. до 1945. године, за вријеме владавине усташа и постојања НДХ. У музејској поставци данашњој, која је отворена новембра 2007, висе провидне стаклене табле изнад глава посјетилаца. На тим таблама исписана су до сада позната имена страдалих логораша, те постоји неколико компјутера гдје посјетилац може сјести и тражити у бази података имена страдалих и више информација о њима.

А могло је бити и другчије. Према свједочењу очевидаца, логорски зид био је сачуван у дужини од 70-80%, стражарнице-осматрачнице биле су само дјелимично оштећене, дио циглане који је био преуређен у крематоријум за спаљивање логораша био је у основи сачуван до 1950, зидине електричне централе, столарије и пилане било је могуће конзервисати, био је сачуван чак и злогласни Граник на обали Саве с којег су логораша бацани у ријеку.

Двије године након изградње споменика, 1968, отворен је Меморијални музеј Концентрационог логора Јасеновац, који ће до 1991. развити низ активности. Уз двије сталне музејске поставке и неколико покретних, развио је и васпитно-информативне активности, издавачку делатност, помагао истраживачки рад итд. Три пута годишње у Јасеновцу су организована окупљања: 22. априла обележаван је Дан пробоја логораша, 24. априла Дан ослобођења Старе Градишке и 4. јула Дан борца. На овим окупљањима обавезно су учествовали неки од представника највишег

државног руководства и борачких удружења. Двадесет други април и данас се обиљежава као Дан пробоја логораша.

Треба да одемо тамо, да одамо пошту страдалим Србима, Јеврејима и Ромима, али и у Доњу Градину, која је била у склопу Спомен-подручја Јасеновац – Доња Градина, али географски се Доња Градина налази у Босни и Херцеговини, у Републици Српској. Ту су масовне гробнице из времена када је концентрациони логор Јасеновац био у функцији, када су у њему убијани Срби и други.

У данашњем манастиру у Јасеновцу налази се икона јасеновачких новомученика. И ту би требало ући, запалити свијеће за stradale – нажалост, манастир није увијек отворен, тако да је добро најавити се или доћи на црквену славу Ивањдан, 7. јула, или 13. септембра, на Дан посвећен Светим мученицима јасеновачким.

У Доњој Градини могу се видјети гробна поља, око којих као гарда стоји дрвеће, спомен-плоче су постављене на мјестима дјечијих гробних поља, мало даље од саме Градине налази се

Топола уздаха, која пропада јер није заштићена.

Овај пространи плавни и мочварни терен био је неприступачан и удаљен од комуникација, осигуран суставом бункера и зато веома погодан за ликвидације. Стална спона између Доње Градине и логора III Циглана у Јасеновцу била је скела којом су заточеници превожени на Градину. Од почетка 1942. па до последњег дана постојања логора III Циглана, масовне ликвидације заточеника догађале су се у Доњој Градини.

На девет гробних поља налази се 105 масовних гробница укупне површине

10.130 m². Накнадно су пронађене још 22 масовне гробнице чија површина још није утврђена.

На ушћу Уне у Саву налази се Топола уздаха или Топола фра Сотоне, како су је називали заточеници, природни споменик који својим постојањем свједочи о стравичним усташким злочинима. Под тополом и на њеном стаблу жртве су мучене на најсвирепији начин и вјешане. У мучењима пред вјешања истицао се усташки бојник Мирослав Филиповић Мајсторовић, кога су заточеници звали фра Сотона.

Уколико не стигнете да дођете до Јасеновца, највећег српског града испод земље, онда отиђите у Бањалуку, у Музеј Републике

Српске, и посетите сталну изложбenu поставку „Јасеновац“ у центру града, па прошетајте до Храма Христа Спаситеља, који је саграђен 1939, а срушен по налогу усташа 1941, те изнова грађен од 1992. до 2009, када је поново освештан, и запалите ту свијеће за страдале, а можете и до Цркве Свете Тројице, гдје су мошти Светог Платона, владике бањалучког који је страдао 5. маја 1941. од усташа, након што је одбио да напусти своју парохију и оде за Србију.

И на крају да се сјетимо ријечи Матије Бећковића: **Срби имају неизбројане жртве које нису именовали. Невине жртве могу сачекати свој народ. Можда оне и одлучују кад ћемо их се сјетити. Што их се прије сјетимо, прије ћемо постојати.**

ЋЕЛЕ-КУЛА

Пише: Игор Стевановић, студент
Правног факултета у Нишу

„Нека Срби сачувају овај споменик! Он ће научити њихову децу шта вреди независност једног народа, показујући им по какву су их цену платили њихови очеви!“

Опколивши шанац, турски војници потиснули су устанике и продрли у шанац. Устаници су били пред поразом. Увидевши каква је ситуација, да су опкољени са свих страна, да је нестало муниције и да неће моћи још дуго да одолева непријатељу, српски војвода Стеван Синђелић учинио је нешто невероватно, испалио је метак у пуну барутану и тако дигао у ваздух све који су у том тренутку били у шанцу или у близини. Тај догађај био је увод у грађење куле чији је изглед по својој свирепости и округлости превазилазио све до тада виђене призоре.

Непрекидни зулуми јаничара и силна харања изазвали су народну буну, оличену у Првом српском устанку, 1804. године, у Шумадији. Иако су се устаницима придружиле и многе виђеније Нишлије, код Ниша није могао да буде подигнут

народни устанак због сабраћајних веза које су омогућавале долазак и сабирање турских војних снага из Софије, Видина и Скопља. На заузимање Ниша, Карађорђе и устаници нису ни помишљали све док нису постигли завидне успехе код Иванковца (1805. године) и код Делиграда (1807. године).

Скоро три године од подизања

устанка, с пролећа 1807, избио је први сукоб између регуларне турске војске и устаника, пред Нишем. Иако су српски устаници на почетку добро напредовали и успели да дођу до Сићева и тамо подигну шанац крај пута Пирот–Ниш, турска регуларна војска добила је помоћ из Софије, те српски устаници беху потучени.

После тих борби настало је затишје, Турска се окренула гушењу револуције која је избила у Цариграду, те је устаницима остављен простор да се целе 1808. године наново организују, опреме оружјем и муницијом 50.000 војника, подигну две барутане и тополивницу и приме знатан број официра Срба – Пречана и Руса. Тако ојачани, устаници одлуче да 1809. године пређу у офанзивни рат. Нападу су погодвали и геополитички услови, јер је избио рат између Турака и Руса, те су устаници, надајући се нападу Русије на Турску, видели своју шансу у ослобођењу крајева који су били под турском окупацијом.

После ове одлуке, устаници су решавали питање на који ће начин напасти Турке. Међу устаницима су постојала два мишљења, једно народних старешина и друго Карађорђа. Карађорђе је образложио свој ратни план да устаници треба да се концентришу на Ниш и освајање Грделичког и Сићевачког теснаца како би пресекли везу турској посади у Нишу и онемогућили брз долазак појачања из Софије и Скопља. Према другом мишљењу, које је на крају и прихваћено, требало је одједном помоћи свим потлаченим Србима, и преко Дрине и на југу. На Ниш је, тако, послато свега око 16.000 људи. Командант устаника

који су се упутили да ослободе Ниш био је Милоје Петровић Трнавац. Концентрисавши се код Делиграда, устаници су чекали повољан тренутак за напад на Ниш јер је турски гарнизон у том граду бивао све слабији; према неким извештајима, имао је мање од 3.000 људи. Све то погодвало је коначаном обрачуну устаника с турском војском за ослобођење Ниша.

Добрим условима као и много пута пре тога претходила је неслога у српским редовима, и то између старешина које су се завадиле на ратном савету. С друге стране, наруку малобројној турској војсци у Нишу ишло је и то што руска војска није могла да продре на Балкан због изливања Дунава, те је главна турска војска, која је била концентрисана на Русе, могла да одвоји око 20.000 људи да крену према Нишу. Свађа између старешина, пропуштена шанса за напад и долазак додатних турских војника знатно су изменили ситуацију, тако да је однос снага пре самог Чегарског боја био знатно на турској страни.

Пошто је дознала за српску неслогу и слабије бројно стање, турска војска одлучила се за силовит напад планиравши да протера Србе са својих положаја око Ниша. Први на удару био је шанац у коме се налазио војвода Стеван Синђелић са одредом од 3.000 устаника.

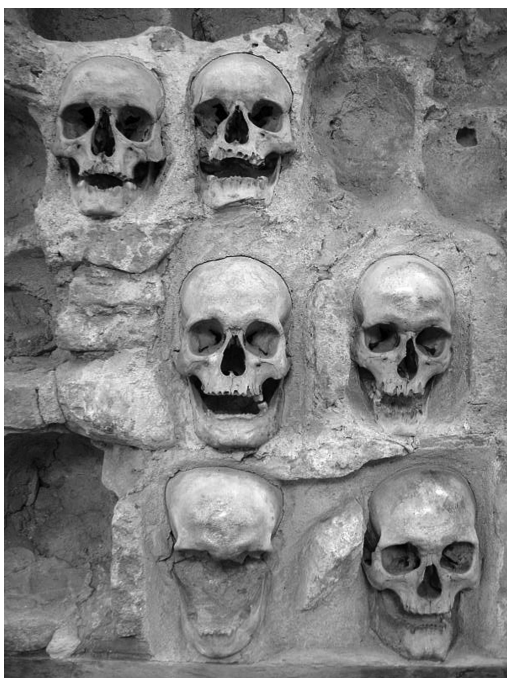
Ипак, и поред бројчано надмоћнијих Турака, храбри војвода Синђелић и његови борци успели су да одбију три турска јуриша. Таква ситуација разбеснела је главнокомандујућег у турској војсци, који је тражио од својих војника да заузму шанац или ће им он у супротном одрубити главе. Четврти јуриш био је још страшнији и крвавији од ранијих, те су Турци успели да уђу у шанац, испуњен мртвима који су пали у претходна три јуриша. Увидевши да им ватрено оружје због близине више није корисно, устаници узеше јатагане, ножеве и

тољаге, те шанац постаде страшна кланица. Боривши се до последњег човека, у шанцу је остало свега стотинак устаника, те се војвода Синђелић одлучи на један од најхрабријих чинова у српској историји: пуцао је у барутану, пославши себе и своје јунаке у вечност, а турској војсви наневши огромне губитке.

Пошто су увиделе да је са Синђелићем и његовом војском од 3.000 људи свршено, старешине су напустиле шанчеве и почеле да се повлаче, што је изазвало велике губитке међу устаницима, јер је турска коњица која је деловала по друмовима пресретала устанике, а оне ван друма пресретала је турска пешадија. Иако је још једна шанса за ослобођење Ниша пропала, Чегарска битка у историји ће остати позната као камен темељац ослобођења Ниша, који су наредне генерације, подизане на причама о славном војводи и његовим борцима, ослободиле и вратиле под окриље српске државе.

Да би застрашио Србе и уништио њихову борбу за слободу, Хуршид-паша нареди да се на источној страни Ниша, на путу за Пирот, сазида једна кула од камена и да се у њене зидине узидају главе изгинулих Срба. Да би кула била још више застрашујућа, Хуршид-паша издао је наредбу ћурчијама да те главе одеру и одређен број пошаљу у Цариград као трофеј и доказ турске победе, док су остале биле узидане у саму кулу. Застрашујућа слика глава узиданих у кулу ледила је крв у жилама ионако већ намученог српског становништва у Нишу, као и свим путницима који су пролазили кроз град.

У годинама које су уследиле, Ђелекула постала је симбол борбе за ослобођење. На стогодишњицу њеног подизања, тада већ ослобођени Ниш, одао је пошту славним јунацима Чегарске битке. На обележавању стогодишњице било је преко 30.000 људи. Данашња Србија све се мање сећа ових славних српских јунака, па се тако на двестагодишњици Чегарске битке окупило само око 500 људи да ода почаст славним устаницима.

То доказује да је борби за слободу претходно потребан преображај нас самих и да је овакво стање апатије и безличности пре свега наша кривица. У нади да ће неке

нове генерација Срба препознати значај саме Чегарске битке и Ћелекуле, остављамо величанствене речи славног француског песника Алфонса де Ламартина: „Нека

Срби сачувају овај споменик! Он ће научити њихову децу шта вреди независност једног народа, показујући им по какву су их цену платили њихови очеви!”

ДОДОЛЕ И ДЕЛОЖАЦИЈА

Пише: Зоран Зековић, извршни уредник портала „analyze-komentari.com“

„Додоле су обичај везан за сушу и кишу. Становници моле свештеника за молитву за кишу. Она бива у цркви и долазе сви сељани, момци и девојке. Након службе, свештеник, према црквеном правилу, служи молебан (молебствије) за кишу. За време службе и свештеник и сељани клече. За ударање кише по селу моле и додоле...“

Богат дух нашег народа осликан је у обичајима. То је оно по чему је српски народ и познат. Култура и традиција темељи су идентитета једног народа и ред по коме он живи. Занимање за туђу судбину у оквиру заједнице, само препознавање и истраживање човековог појединачног садржаја и размена с људима, јесу облик саборности, колективног духа, који је карактеристичан за српски народ. Не каже се бадава да су Срби срећни када је и један човек срећан, а да су тужни ако је и један човек међу њима тужан. Савремени токови цивилизације, уобличени у глобализацији, избачили су традицију ван оквира општења с народом. Наиме,

закупљеност мас-медијима ствара атмосферу у којој се традиција не мрзи, али се лишава пуног садржаја, а самим тим и обичаја. Традиција се спречава да буде антагонист, јер је њено место заузела забава и јер је у сукобу с техноинформационом ером која је завладала. Забава је у том смислу императив, способна да рециклира све што постоји на планети. То су, нажалост, путеви који не воде ка сарадњи с природом, а поготово не онако како су наши преци умели и радили. Наши преци су и без модерне технологије знали да лече многе болести, гајили кромпир без пестицида,

јер за кромпир у основи он није ни потребан, знали да опстану у свим историјским приликама, обичајима и веровањем препознавали и призивали кишу, која је различита од Ђурђевдана до Преображења и од Преображења до Ђурђевдана. Присуство лаких хемијских елемената до Ђурђевдана указује на киселост киша, а тешких елемената од Преображења на њихову алкалност, дакле на промену саме природе, што је недавно доказала и НАСА. Наши преци су начином живота, обичајима и веровањима одржавали своју виталност.

Многи обичаји Срба, као што је слава, првобитно су били породични култ, а

Недеља може бити првобитна, страсна, бела, а дани меснице, некрштени дани, Велики пост. У оквиру дана то би били први петли, поноћ и др. Обичаји свакодневног живота везују се за устајање, оброке, почетак посла, одмор. Обичаји из народног календара и покретни обичаји везани су за рођење, момаштво и девојаштво, славе и прославе, сеоске славе, болести, предохране од болести, подушје. Они се, такође, вежу и за вештачка сродства – кумство, побратимство, усиновљење и др. Има обичаја везаних за положај жена, њихов живот и дужности, као и за живот и дужности мушкараца. Лепи су обичаји везани за однос млађих према

с појавом хришћанства задобили су и хришћански карактер. Обичаји могу бити годишњи; неки месеци зову се полгођа, сечко, миољски месец и др.

старијима, за задружни живот у кући – чуваркућа, обичаји при бирању места за кућу, узиђивање и др. Верски обичаји односе се на верски живот и побожност: причешћивање, народне молитве и заветовања. Међусобни живот осликава поздраве, позајмице, гостовање, шале, забаве, игранке у селу, саборе код цркава, вашаре и посела. Тежачки обичаји се јављају код низања дувана, комишања кукуруза, подранке. Технолошки

обичаји осликавају вештину и занатство народа и у спречи су с грађењем црепа, справљањем вина, ракије, катрана, угља и др. Обичаји код женских радова

су прела, ранила, мобе. Постоје и они обичаји који се поштују у лову и риболову, као и у пчеларству и живинарству, па и у вези с природним непогодама: млад месец, богомоља за кишу, додоле, преданици времена.

Додоле су обичај везан за сушу и кишу. Становници моле свештеника за молитву за кишу. Она бива у цркви и долазе сви сељани, момци и девојке. Након службе, свештеник, према црквеном правилу, служи молебан (молебствије) за кишу. За време службе и свештеник и сељани клече. За ударање кише по селу моле и додоле. То су махом девојчице од 10 до 14 година, и у групама их је од шест до десет. Додолаш је најјача ћерка у мајке, која у исто време мора бити и најмлађа. Три девојке добијају улогу торбаша и задужене су за сакупљање хлеба, вуне и новца. Осале четири девојке стварају два дуета, који ће певати.

Архаични израз оваквог обичаја разликује се од села до села. Ујутро око осам сати, додоле су на реци и припремају део хране, а други су већ понеле са собом. Обичај бацања дела хране у реку подсећа на прастаре жртве у реци, коју затим вода односи даље као природни елемент, а све то у целини даје неопходну влагу. Додолаши се ките врбом, а на глави имају венац од траве, кукурека, винове лозе, пшенице и врбе. Све девојке, осим додолаша, носе бакраче с водом и редом засипају укућане и пролазнике по селу. Укућани узвраћају испред куће прскањем. Додолаш онда започиње и води удесно укруг остале девојке с песмом:

**Добро јутро, домаћице,
Ој, додо, ој, додоле!
Ови двори пометени,
Ој, додо, ој, додоле!
Пометени, отворени.
Ми идемо преко село,
А облаци преко небо.
Наша Дода Бога моли,
Да удари летња роса,
Да пороси поља наша,
И у пољу берићета,
Да нам роде берићети:
Од два класа шиник жито,
Од две гиже чабар вино!**

Девојке након тога примају дарове, изузев јаја, јер она асоцирају на град, који може погодити засејана поља.

Након одласка, следе отпоздравни стихови:

**Остај с Богом, домаћице,
Ој, додо, ој додоле!
Пуна ти кућа с дечицу,
Ој, додо, ој додоле!
Пуна ти кућа с берићета.
Ми из кућу, а Бог у кућу.
Што ми молили,
То Бог услишио!**

Додоле се дају од Ђурђевдана до Петровдана, а никако пре и после тога. Након обиласка села и домаћина, узајамно деле поклоне и одлазе својим кућама. На интернету се у музичком видео споту може наћи обрађени напев ових песама, као „Српски плес за кишу”, из старе словенске традиције.

Технолошки напредак потиснуо је старе обичаје и културу и довео до кризе морала. Традиција и обичаји свакако су ред по коме је човек живео у складу с природом и с Богом. Данас пак можемо да се запитамо какву социјалну правду и етичке вредности имамо. Ту је

биоинжењеринг у производњи хране, а на Новом Зеланду већ се афирмисао закон по коме у свом врту нећете моћи да гајите биље за исхрану.

Обичаји и традиција као својина једног народа данас су на удару. Употреба технологије увек се исплати само на кратке стазе, а касније неминовно доноси катастрофу. Отуђење од сопственог рада и имања потиснуће културу, обичаје и традицију, и постоји опасност да ће се они јављати само

као кратка епизода у забавама на мас-медијима. Већ се дешавају деложације (расељавања) људи широм света, а многи су принуђени да кућни праг или фарме напусте због кредитних задужења.

Ипак, поједине земље БРИКС-а (Бразил, Русија, Индија, Кина, Јужна Африка), започеле су субвенционисање сопствене пољопривредне производње и трговину сопственим валутама, које јако вреде на међународном тржишту. Православна Русија реализовала је много пројеката за обнову традиције и културе, а тиме и сопствених вредности и идентитета.

Сви обичаји, веровања и традиција преживеће све врсте политике, јер су у суштини старији од ње саме. Потребни су нам људи који то препознају и имају снаге да традицију и обичаје очувају, а то су пре свега млади од 19 до 26 година.

КРСНА СЛАВА

Свети владика Николај о крсној слави код Срба

Ниједан народ није тако смишљено и нежно украсио хришћанске празнике као српски народ. Све је окићено нарочитим дирљивим и красним обичајима као лепо изаткани ћилим. Па још како су Срби научили да воле и поштују свеце Божије, нарочито своје крсне славе. Заиста као нико у свету.

Шта је крсна слава? То је један искључиво српски обичај. Сваки дом има свога свеца заштитника. Хришћански свеци нису некакви измишљени богови него стварне личности, који су као људи на земљи живели богоугодним животом, посветили се и у Рај ушли. Они се моле Богу за нас на земљи и Бог из љубави према њима — зато што су они показали своју љубав према Богу — испуњава им молитве за људе. На дан славе српски дом блиста у светлости и радости. На сто се постављају у част светитеља четири ствари: запаљена свећа од воска, колач од пшенице, освећено жито и вино. Свећа представља светлост истине којом је Христос обасјао свет. Хлеб, жито и вино представљају духовну радост и храну, све од Христа и кроз Христа. Сва чељад су обучена тога дана у свечано рухо, и сви се труде око дочекивања гостију. Благодарје славама у Србији се никад није умирало од глади. Јер су славе врло честе, а милостиња чини половину славе. Но не само да сви домови српски славе славу него и све установе и друштва: и села и градови и цркве и школе и војска и еснафи и болнице и разна добротворна удружења.

ОД КАДА СРБИ СЛАВЕ КРСНУ СЛАВУ?

Наши преци су почели да славе оног

светитеља на чији дан су примили свето Крштење (одатле и назив "крсна слава").

Срби нису прекидали ову своју традицију ни у турском ропству, ни у бројним ратовима и бедама, све до времена несретног комунизма, када су се у Србији у многим домовима славске свеће угасиле.

У данашње време, Богу хвала, многи желе да се врате својим коренима, да опет славе своју крсну славу и тако врате Божији благослов на свој дом.

ЗАШТО СЛАВИМО СЛАВУ?

Светитељ кога слаavimo је наш заштитник и молитвеник пред Богом. Он нас невидљиво чува и помаже нам у свим нашим животним тешкоћама. Он је наш животни учитељ, па зато ми треба да се потрудимо да задобијемо оне врлине које је он стекао живећи на земљи и трудећи се да угоди Богу.

КАКО ДА ПРАВИЛНО СЛАВИМО СВЕТИТЕЉА?

Важно је да крсну славу прославимо онако како нам је света Црква прописала и како нам је од наших старих остало. Све неправилности које се данас јављају, као што су спремање мрсних јела у посне дане, неумерено коришћење алкохола, ружне речи и псовке, пушење поред славске свеће и друго, су врло штетне. Боље је да не слаavimo, него да овако вређамо нашег светог заштитника и учинимо велики грех.

КАКО СЕ ПРЕНОСИ СЛАВА?

Слава се преноси са оца на сина када син заснује своју породицу и оде из очеве куће.

Те, прве године, син долази код оца на славу. Том приликом, отац предаје у десној руци четвртину славског колача и честитају један другом славу. Син носи део колача својој кући и дели га са својом породицом. Следеће године син самостално слави славу.

СВЕЋЕЊЕ ВОДИЦЕ

На неколико дана пред славу зовемо нашег свештеника да нам освети водицу и донесе Божији благослов у дом. За ту

прилику треба да припремимо посуду са водом, букет босиљка, мању свећу, кадионицу са жаром, тамјан, славску икону (коју постављамо на источној страни) и списак укућана.

Приликом освећења водице, свештеник чита молитве за напредак свих укућана, као и за покој душа наших умрлих сродника. По освећењу, отпијамо од славске водице, а са остатком спремамо славски колач и кувамо славско жито.

КАДА СПРЕМАМО ПОСНА А КАДА МРСНА ЈЕЛА ЗА СЛАВУ?

Врло је важно да славска трпеза буде у складу са даном у који се слава падне. Ако се слава пада у пост или ако се мрсна слава падне те године у среду или петак, ОБАВЕЗНО се спрема посна трпеза. Велики је грех пред Богом и пред нашим Светитељем, да у те

дане спремамо мрсна јела да би смо што више угодили гостима. Тога дана треба пре свега да умилостивимо и да угодимо нашем најважнијем госту — Светитељу.

ДА ЛИ ТРЕБА ДА СЛАВИМО И ОНДА КАДА СМО У НЕКОЈ ДУШЕВНОЈ ТУЗИ (смртан случај у породици, материјална беда и сл.)?

Слава је пре свега један духовни догађај. Најважније је резање колача, а све остало је ствар воље и могућности. Дакле, спремање јела, звање гостију и весеље уопште нису услов да се крсна слава прослави како треба.

Због несхватања смисла крсне славе, у нашем народу постоји погрешно мишљење да у смртном случају не треба да славимо славу. Управо је онда важно да режемо славски колач, јер када свештеник чита молитве за наш напредак, он то чини и за покој душа наших умрлих сродника, а молитва и милосрђе су једино што можемо да учинимо за упокојене.

ДАН УОЧИ СЛАВЕ

На дан пред славу месимо славски колач од чистог пшеничног брашна, квасца и соли, без икаквих додатака (млека, јаја и др.). На колач се ставља печат ИСХС НИКА (што значи: Исус Христос побеђује), а могу да се ставе и разни украси од теста. Славски колач представља наш насушни хлеб који смо од Бога добили и који му приносимо на

жртву у славу и част нашег Светитеља.

Такође, колач представља самог Христа Господа који је Хлеб живота.

За сутрашњи дан спремамо црно вино, две свеће (велику и малу, по могућству воштане) и славско жито (које се спрема од жита уз додатак других плодова — ораха, сувог грожђа и сл.)

ДА ЛИ СЕ СЛАВСКО ЖИТО СПРЕМА ЗА СВАКУ СЛАВУ?

У нашем народу погрешно кажу да се славско жито не спрема за светог Илију и за светог архангела Михаила зато што су они живи. Ово је велика грешка јер се славско жито не спрема за покој душе свеца, већ у славу и част његову, а у спомен умрлих наших сродника.

Сви Свечи су живи у Христу Господу, па се и жито спрема за сваку славу.

ОДЛАЗАК У ЦРКВУ

Рано ујутру одлазимо у цркву на свету литургију. Са собом носимо славски

колач, жито, вино и малу свећу коју стављамо у жито и касније палимо приликом резања колача.

Тога дана би требало да се сви укућани (или барем домаћин) причесте светим Тајнама Христовим, наравно, уз претходну припрему постом и светом тајном покајања и исповести.

РЕЗАЊЕ КОЛАЧА

По завршетку свете литургије свештеник сече наш колач и прелива га вином. Онда сви заједно окрећемо колач и певамо црквене песме. По завршетку, завршетку, свештеник ломи колач са домаћином, и притом му каже: Христос је међу нама! а домаћин одговара: И јесте и биће! и тако три пута.

СЛАВСКИ РУЧАК

Када дођемо кући домаћин пали славску свећу тако што се прекрсти и пољуби је. Она гори целог дана и симболише светлост Христове науке.

Када нам дођу гости на славски ручак (или вечеру), после честитања славе, прекрсте се и послуже славским житом. После молитве (тропар Светитеља кога славимо) приступамо трпези (са молитвом и устајемо са трпезе). По старом обичају, домаћин не седа за трпезу из поштовања према светитељу који му је тога дана главни гост.

МИРОСЛАВЉЕВО ЈЕВАНЂЕЉЕ

Извор: www.graduzice.org

„Мирослављево јеванђеље објашњава порекло „ћирилске писмености“ у наслону на „глагољску традицију“. Књига одише узбудљивом „лепотом уметности“, мајсторски изведеним калиграфским словима, илустрована је смелим, раскошним и значајним минијатурама, вињетама и иницијалима.“

Најстарија рукописна књига и споменик старосрпске писмености, Мирослављево јеванђеље, открива непознате видике у малопознатој историји писане речи и културе. Јеванђеље је настало у дубинама

средњег века, по свој прилици између 1180. и 1191. године. Написала су га двојица дијака на „лепом белом“ пергаменту за потребе захумског кнеза Мирослава, брата Стевана Немање. Аутори су се представили на крају књиге,

а то су знани Глигорије и несигурно идентификовани Варсамелеон.

Мирослављево јеванђеље објашњава порекло „ћирилске писмености“ у наслону на „глагољску традицију“. Књига одише узбудљивом „лепотом

уметности”, мајсторски изведеним калиграфским словима, илустрована је смелим, раскошним и зналачким минијатурама, вињетама и иницијалима.

Јеванђеље је било вековима похрањено у ризници манастира Хиландара на Светој гори, да би средином прошлог столећа изашло из таме заборава на светлост историје. Један руски ходочасник на Светој царској лаври случајно је сазнао за Мирослављево јеванђеље. Није могао да одоли научној радозналости и снажном изазову необичне „душеполезне” књиге, па је исцепао лист из рукописног корпуса и донео га у Царску јавну библиотеку у Петербургу. „Истргнути лист” објавио је И. Срезњевски 1873. године, а Љубомир Стојановић издао у Бечу фотолитографско издање Мирослављевог јеванђеља 1897. Тако је јавност сазнала за ову необичну и драгоцену књигу, а ускоро је почео њен узбудљиви и необични скоро педесетогодишњи ход.

На позив монашког братства манастира Хиландара, краљ Александар Обреновић одлази у посету Светој гори на Ускрс 1896. године. Суверен је даривао храм „великом новчаном светом”, а за узврат манастирска братија поклонила му је оригинално Мирослављево јеванђеље. У општој пометњи која настаје

иза Мајског преврата и смене династија 1903. године, изгубио се траг Мирослављевог јеванђеља. У оновременој штампи и јавности свашта се говорило и нагађало шта се десило с драгоценом рукописном књигом. Према писању С. Живојиновића, Мирослављево јеванђеље пронађено је тек 1915. године „приликом сеобе дворске архиве из Тополе”.

У одступању српске војске преко Албаније крајем 1915. и почетком 1916. године, међу краљевом архивом „ношено је са нарочитом брижљивошћу и пренето на Крф” Мирослављево јеванђеље.

После ослобођења Србије крајем 1918. године, вредна књига донета је у Београд. Налазила се најпре у дворској ризници, а затим је дата на чување Државној благајни. Најзад, 1935.

године „узео га је одатле кнез Павле Карађорђевић” и сместио међу ретке експонате свога музеја.

У времену које претходи априлском рату 1941. године Мирослављево јеванђеље „поверено је на чување управнику филијале Народне банке у Ужицу” (новембра 1940), а затим је донето у манастир Рачу (1941) и предато на чување игуману Платону Милојевићу. О судбини ове вредне књиге игуман каже:

„Јеванђеље је било специјално упаковано прво у лимену кутију, а кутија је потом смештена у дрвени сандук. У олтару манастира Раче открили смо дрвени под и испод њега камене плоче, ископали лежиште, ставили пакет и опет вратили све на своје место... Једне ноћи, не сећам се тачно датума, дошао је у манастир са оружјем пратњом Боривоје Јевтић, публициста из Сарајева, који је тада био при Златиборском четничком корпусу, и предао ми писмено наређење команданта корпуса да доносиоцу лично предам Мирослављево јеванђеље. Одговорио сам му да ни по цену живота то не могу учинити, јер имам усмени налог старијих од њега коме га смем предати. После ове моје изјаве он је захтевао да му то напишем и потпишем, што сам ја учинио на полеђини донесеног ми наређења. Предвиђајући опасност да може доћи до тога да они на неки начин дођу до Јеванђеља, јавио сам о томе у Београд... Не сећам се тачно датума, али то је било концем 1943, или почетком 1944. године, дошли су у манастир потпуковник Коста Јараквић (који ми је и предао Јеванђеље на чување), а тада је живео као пензионер у Ужицу, и виши инспектор Народне банке Војин Кешелевић. Њима сам предао Мирослављево јеванђеље и од тада је оно чувано у трезору Народне банке до свршетка рата. После рата добио сам као старешина манастира захвалницу за уложени труд на чувању Мирослављевог јеванђеља и тај документ и сада се налази у архиви манастира Раче.”

На крају, Мирослављево јеванђеље пренето је из Народне банке у трезор Народног музеја у Београду, где се и данас налази.

ДУШАНОВ ЗАКОНИК – АМАНЕТ ПРОШЛОСТИ, ИНСПИРАЦИЈА БУДУЋНОСТИ

Пише: Сава Стамболић, асполвент Правног факултета у Новом Саду

Стефан Урош IV Душан, „вољом Божјом, Благоверни и Христољубиви цар Србљем и Грком и земље поморске и свему западу” – звани Силни, својим кратким животом и небројеним подвизима, баш као Александар Македонски пре њега, оставио је дубок печат на историју читавог Балкана. Његовом појавом династија Немањића нашла се на корак од своје вековне мисије да српски народ и држава остваре свој пун потенцијал. Од скромних жупанских почетака, византијских тамница, пажљивих савезништава и контролисаних сукоба, коначно се стигло до позиције моћи и ауторитета, којој више на полуострву није било ривала. Душан је, судећи по антрополошким студијама на његовим моштима, био див од човека, сасвим достојан свог епитета „силни”. Али он је био тако много више од заповедника ратних похода. Био је

изданак светорodne лозе, дубоко свестан духовног капитала својих светих предака. Изданак православног, грчког Истока, где за разлику од Запада није било довољно имати силу и војску да би био признат за ауторитет.

Знао је Душан да је једини начин да Срби буду достојни да овладају посрнулим РOMEјским царством да своју силу и виталну снагу потчине законима и створе систем.

Србија је много радила на свом правном уређењу и пре цара Душана.

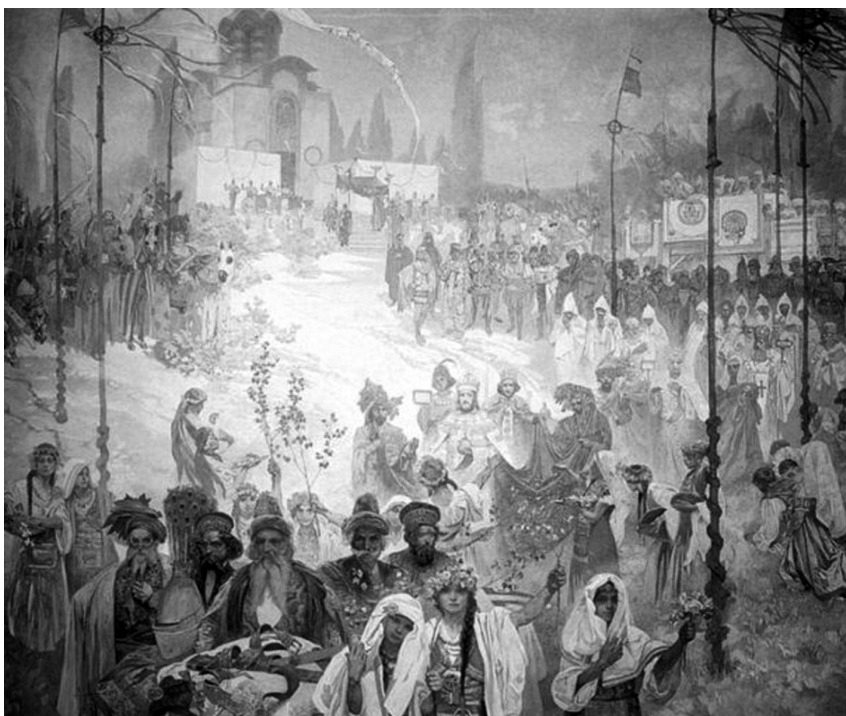
Као и свуда у средњем веку доминирало је обичајно право, али српски владари су још од Стефана Немање почели да састављају повеље којима су уређивали статус Цркве, властеле и градова. Тако је сам Немања донео **Хиландарску повељу 1198/99. године**, којом је основан манастир Хиландар. Сви други владари касније су их такође издавали. Нарочито су биле значајне повеље са

златним печатом – хрисовуље.

Српски владари уређивали су своју земљу користећи и византијске правне изворе, преко којих је и у Србију ушло римско право, чији је баштиник било РOMEјско (римско) царство, како су становници Византије називали своју државу. Велику правну свест показао је и први српски архиепископ Свети Сава, који је при повратку из Никеје 1219. године, у Солуну, користећи се разноврсним византијским изворима, сачинио **Законоправило или Номоканон**. Овај законски зборник пре свега је био намењен Српској цркви, али је његов утицај био знатно већи. Руси су га превели и назвали Крмчија (Крманошева књига). Законодавни рад Светог Саве имао је огроман утицај на развој права и уређења државе у Русији.

Видимо, дакле, да је Србија била, према тадашњим стандардима, једна солидно уређена и цивилизована држава, на коју су се угледали остали словенски народи. Али поставља се питање зашто није имала своје законе. Одговор налазимо у погледу на свет и односе у њему који је владао на православном Истоку, па и на римокатоличком Западу. Сви се слажу, постоји само једно Царство. На Западу је то било Свето римско царство, којим тада доминирају Немци, а на Истоку заиста Римско источно царство, које је непрекидно постојало од времена антике, тј. доба цара Константина, а које на Западу зову Византија.

Само царство може доносити законе. Империјум – врховна власт, од Бога дарована, почива само на императору, цару, који је универзални заштитник универзалне Једне, Свете, Саборне и Апостолске цркве. Тако је било у идеологији, а у реалности Византија

није више могла сањати врховну власт. Све што је остало од римског сјаја био је Константинопољ, као једина права метропола у тадашњој Европи. Србија је била војно најснажнија и територијално највећа држава Балкана. Силу и солидну цивилизацијску, духовну и правну основу смо имали. Ваљало је сада све те вековне успехе крунисати – доношењем Законика. Гордим Грцима Константинопоља требало је ставити до знања да империјум није њихово право по рођењу, него дар од Бога, који је сада неком другом дарован. Пошто је освојио велике грчке области, па и цео Халкидики са Светом гором, Душан је сматрао да је сазрело време да се, уз благослов атоских духовника на које је оставио снажан утисак, прогласи за цара и обнови Источно римско царство, само овај пут под вођством Срба, уз секундарну улогу Грка.

Крунисао се 1346. године и одмах почео да саставља текст Законика, који је донет за само три године, на Спасовдан, 21. маја 1349. године, на сабору у Скопљу. Нови цар трудио се да донети текст добије подршку Цркве и властеле, па се у самом Закоником наводи да

га је и Сабор прихватио, што указује на то да су мишљења ових сталежа узета у обзир. Циљ је био документ који ће ујединити разнолике територије и представљати синтезу византијског права и српских специфичних правних решења. Законик је заиста био круна свих напора Немањића да од Србије направе уређену и моћну државу. Може се сматрати и уставом средњовековне Србије, јер је био државотворни документ, који је, по угледу на римске узор, тежио да оснажи централну државну власт оличену у цару и да успостави ситем у коме је закон изнад свих, па и самог цара! Па тако читамо: „Још заповеда царство ми: **Ако успише писмо царство ми, или из срдбе или из љубави, или из милости за некога, а то писмо руши законик, није по правди и**

по закону, како законик пише, судије том писму да не верују, него да суде и извршују како је по правди (члан 171). **Све судије да суде по закоником, право како пише у закоником, а да не суде по страху од царства ми**” (члан 172). Нигде на западу Европе у то

време нећете наћи владара који је био на том цивилизацијском нивоу. Начело легалитета – законитости – јесте нешто с чим модерна и „правна“ држава Србија данас има проблема. Политичке гарнитуре често „обилазе“ закон, па чак и Устав ако је корисно, а видимо да је пре више од 600 година један апсолутно моћан човек био спреман да и себе потчини закону. Зато ме хвата језа када чујем неке историчаре како причају о „мрачном средњем веку“. На Западу се можда и може тако назвати, али на Истоку и у Србији тај период био је подне нашег историјског постојања, висина до које се никада после тога нисмо уздигли. На Западу је ренесанса почела у 16. веку посредством византијских избеглица, које су им откриле оно што су наши

владари вековима раније учили као деца.

Но, да се вратимо Закоником. Имао је 135 чланова и првенствено уређивао међусобне односе сталежа (властела, Црква, кметови) и њихове односе према цару. Нарочито је велика пажња

посвећена организацији судова, њиховом ауторитету и судском поступку. Да се примењивао, види се и по чињеници да је 1354. године допуњен са још 66 чланова, који су додати када је у пракси уочена потреба да се то учини. **Документ је био несумњиво најмодернији у тадашњој Европи.** Одговарао је на све задатке који су му постављени. Штитио је православну веру, али и толерисао римокатолички живаљ. Тежио је да искорени остатке паганске праксе у народу, као и опасне секте попут богумила. Цркви је давао тада уобичајене привилегије, али и прописивао јасна правила и дужности, као што су она о милосрђу у члану 28: „**И по свима црквама да се хране убоги, како је уписано од ктитора, ако их од митрополита, или од епископа, или од игумана не усхрани, да се одлучи од сана.**” Властела је била Закоником позвана

да се човечно односи према својим зависним сељацима, а чак је постојала и могућност која је на Западу била незамислива – да се најнижи слој суди с властелом, Црквом, па и самим царем ако прекораче Закоником у односу на њега: „У земљи и царства ми да није властан господар ишта учинити меропсима преко закона, осим што је царство ми записало у закоником, то да му работа и даје. **Ако ли му учини што против закона, заповеда царство ми, сваки меропх да има права парничити се са својим господаром или с царством ми, или с госпођом царицом, или с црквом, или с властелом царства ми и с ким било.** Нико да није властан задржати га од суда царства ми, него да му судије по правди суде. Ако меропх добије парницу против господара,

нека судија царства ми ујемчи како да господар плати меропху све на рок; и потом да није властан онај господар учинити зло меропху” (члан 139).

Цар Светог римског царства Карло V Луксембрушки покушао је на Западу да, знатно мање радикалним нормама, обузда властелу и није му успело. Феудални моћници су једноставно били сувише јаки. Њихове стеге над животима обичних људи биле су неприкосновене. А ту, на југоистоку Европе, српски цар имао је прилику да угаси феудализам стотинама година пре времена. Можемо само да замислимо шта би се десило да није преминуо те 1355. године. Цариград би га ускоро дочекао као свог спаситеља и обновитеља, здружене снаге православних народа Балкана одолеле би Турцима. Сила коју је Душан имао обезбедила би обнову римских правних и друштвених схватања. Исток би добио новог Августа. Уметност, наука и привреда би јачале. Покренут би био крсташки поход да се Турци избаце из Мале Азије, можда би чак био ослобођен и Јерусалим. Такво ново оснажено царство повезало би се трговачки, економски, културно и војно с руским кнежевинама. Запад би наспрам себе добио уједињени и моћни, словенско-грчки Исток и ко зна, можда би данас уместо енглеског, универзални језик био српски или руски.

О свему овоме размишљао сам док сам стајао пред репликом саркофага Душана Силног у београдској Цркви Светог Марка, у коју сам једном приликом ушао, и видео га тамо, десно од улаза. Скромно почивалиште за нашег највећег владара. Заслужује много више. Али треба бити захвалан што смо га уопште и сачували. Као што пречесто бива код нас, то је заслуга појединца, професора Радослава Грујића, који је 1927. године у разореном Храму Светих Архангела код Призрена, пронашао мошти цара, а за време Другог светског рата их чувао својим животом. **Да ли су од Душана остале само кости и разорена задужбина? Нипошто!**

Његова заоставштина је пре свега Законик, којим је Србе заувек учинио правдољубивим народом. Који је, као Грци и Римљани пре њега и Руси после њега, остао заувек оплемењен тим додиром са највишим државотворним

идејама царства, који смо макар у том сјајном Душановом блеску имали. Његова сила није потрајала довољно дуго да обузда себичну властелу. Законик се није могао одржати без стабилних државних институција и централне власти која би судовима гарантовала моћ над феудалцима. Али чињеница да је до данас преживело 25 рукописа Законика сведочи да су га Срби и у ропству користили онолико колико им је било дозвољено. Где год су могли међу собом да се суде, судили су по правди цара Душана, а тиме и по римском праву, чиме су остајали истински Европљани укорењени у античке принципе. Правила Законика примењивала су се и међу слободним српским племенима у брдима, па чак и у устаничком периоду у Србији. Схватања из Законика ушла су и у епске народне песме. Када то знамо, не треба да нас чуди што смо брзо успели да васкрсемо државу после толиких година ропства.

Чувени професор Правног факултета у Београду који је предавао и у одељењу те установе у мојој родној Суботици, Александар Соловјев, докторирао је на Душановом законнику. Он сведочи: **„Душанов законик траје као аманет једне велике прошлости, као споменик дубоких политичких аспирација”**. А наш чувени историчар Стојан Новаковић, чије се издање Законика и данас користи, каже да је то **„најлепше дело средњег века српског”**. И заиста је тако, да овог споменика нема, не бисмо знали шта смо све једном успели као народ да постигнемо, какве смо владаре имали и какве вредности баштинили. Грађевине од камена могу да се сруше, владари умиру и често им гробнице прекрије трава, али ако оставе нешто духовно, писано иза себе, ако уђу у народну свест, постају бесмртни! Сваки владар из династије Немањића је то успео, јер је сваки остављао непролазне споменике духа. Последњи такав велики подвиг пред период опадања и повлачења јесте Душанов законик и све што он симболизује. Знајући да су се на нас тада угледали Руси, који су сада светска сила, да смо имали уређенију државу од Немаца, који су сада најуређенији, да смо имали више културе од сада најкултурнијих Француза, **знајмо да и сада можемо да будемо велики!**

Напустимо комплекс ниже вредности који нас прогони јер немамо довољно знања о себи. Почнимо тако што ћемо се пре свега одужити цару Душану споменицима у Београду и другим градовима Србије. Више укључимо Законик у систем образовања, да се он чита, да се о њему дискутује не само на правним факултетима него и у свим школама као део опште културе. Нека неко сними већ једном филм или серију о овом великану! Мислим да сам негде видео да је предвиђено да Душан буде сахрањен у крипти Храма Светог Саве, а тако и треба да буде, да наш највећи и најлепши Храм буде почивалиште нашег највећег владара.

Нажалост, не занимају ове идеје многе у Србији данас, али долази време једне нове друштвене и политичке генерације, самосвесне, поносне на своју историју, која ће је искористити као неисцрпан извор инспирације за наше трајање у 21. веку. Ако читате „Споји!“, део сте те генерације, колико год да имате година!

Поштовани читаоци,
Имали сте прилике да прочитате неколико текстова које су написали наши пријатељи, стручњаци из различитих области. Свако од њих на свој начин сагледава проблем игнорисања српске културне баштине у Србији и српским земљама и предлаже различита решења, али сви имају заједнички циљ – ОЧУВАЊЕ СРПСКЕ ТРАДИЦИЈЕ И СРПског КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА.

Уколико желите да нам пренесете и своје мишљење о тој теми и предложите решење проблема, или да нам пошаљете своје коментаре и евентуалне примедбе у вези с овим издањем, то можете учинити електронском поштом, слањем на адресу: casopis.spoj@gmail.com

**С поштовањем,
редакција часописа „Споју!“**

ПРИЈАТЕЉИ ЧАСОПИСА

Хуманитарна организација „Срби за Србе“
Србија - е-пошта: organizacija@srbizasrbe.org
интернет: www.srbizasrbe.org
Република Српска -
е-пошта: organizacija@srbizasrbe.org
интернет: www.srbizasrbe.org
Аустрија - е-пошта: szsautrija@gmail.com
интернет: www.serbenfuenserben.org
САД - е-пошта: szsamerika@gmail.com
интернет: www.serbsforserbs.org

Фондација „Пријатељ Божији“
Канцеларија: 70 Borden Ave. South,
Kitchener, Ontario, Canada N2G3R5
Телефон: +1519 571 7033
Е-пошта: info@priateljboziji.com
Интернет: www.priateljboziji.com

СКЦ «Свети Сава» Суботица
Адреса: Трг Републике 16,
24000 Суботица, Србија
контакт тел: +381 24 601 833
Светосавска омладина у оквиру центра
основана новембра 2010. г.

Београдски теквондо савез
Адреса: Deligradska 27,
11000 Beograd, Србија
контакт тел: +381 11 362 98 32
е-пошта: bgtkd@open.telekom.rs
интернет: www.tkdbegrad.org.rs

РУФ радиотелевизија «РУФ» д.о.о
Адреса: Српских владара 528,
12300 Петровац на Млави, Србија
контакт тел: + 381 12 333 528
е-пошта: ruf@ruf.tv
интернет: www.ruf.tv

Удружење Ћирилица Београд
е-пошта: info@cirilica-beograd.org
интернет: www.cirilica-beograd.org.rs

Српско просветно и културно друштво
„Просвјета“ Аустрија
контакт телефон: +43 660 355 65 54
е-пошта: office@prosvjeta.at
интернет: www.prosvjeta.at

Хуманитарна Хришћанска заједница
„Радости моја“
Адреса: Hegelstr. 51,
70174 Stuttgart, Deutschland
контакт телефон: +49 177 837 6927
е-пошта: info@radostimoja.com
интернет: www.radostimoja.com

Удружење Јадовно 1941.
Адреса: Краља Алфонса XIII 49А, 78000
Бања Лука, Република Српска, БиХ
контакт тел: +387 51 333 588
е-пошта: udruzenje@jadovno.com
интернет: www.jadovno.com

Клуб Борилачких Спортова „Наисус“
Адреса: Јастребачка 27,
18116 Ниш, Србија
контакт тел: +381 64 288 5 992
+381 61 248 91 61
интернет: www.kbs-naisus.com

„Gasthaus Neuwirt“
Власник: Зоран Цвијановић
Адреса: Bahnhofweg 2, 6336
Langkampfen / Unterlangkampfen, Austria
контакт телефон: + 43 676 64 44 587
е-пошта: neuwirt.zoran@aon.at
интернет: www.neuwirt-langkampfen.at

Српско Друштво Задужбина
е-пошта: zasrpskikosmet@gmail.com
интернет: www.sd-zaduzbina.com

ОРНАС, удружење студената и ученика (Ниш)
е-пошта: ornas2012@gmail.com
интернет: www.ornas.rs

ЗАХВАЉУЈЕМО – WIR DANKEN

Овим путем, редакција часописа **Споји!**, се још једном захваљујемо свим људима добре воље који су нам излазили у сусрет и подржавали добротинитељски рад наших организација, као и сам културно-просветни пројекат часописа Споји! током последње две године и који су нам били и ако Бог да и остаће наши подржаваоци, добротвори, сарадници и пре свега искрени пријатељи у борби за заједничко боље сутра! Посебну захвалност смо дужни добротворима петог издања Информативног и интеграционог часописа **Споји!**, без чије помоћи неби била могућа реализација једног веома важног издања „**Шта ћемо оставити у наслеђе будућим генерацијама?!**“ и који има за циљ да укаже на чињеницу игнорисања српске културне баштине у српским земљама, пропадање наших многобројних споменика и заборављање наших традиционалних обичаја, који су нам остали од давнина и који представљају српски народ и његов културни, духовни и национални идентитет. Уколико САДА нешто не предузмемо против заборављања и пропадања српске културне баштине, мораћемо ускоро да се запитамо „Шта ћемо оставити у наслеђе будућим генерацијама?!“, ако се овако настави, у нади, да тада неће бити касно за постављање тог питања и да српска културна баштина неће да оде у ЗАБОРАВ, а са њом и српски народ. Зато морамо сваког дана да радимо СВИ ЗАЈЕДНО, у расејању и у нашој Отаџбини, на одржавању и промовисању српског културног наслеђа и наших древних обичаја, како би их сачували од заборава!

Заувек захвални - für immer dankbar:

INNS' BRUCK

Der Stadt Innsbruck und dem Vizebürgermeister
Herrn Christoph Kaufmann

Граду Инсбруку и заменику градоначелника
господину Кристофу Кауфману

„GASTHAUS NEUWIRT“ И
ГОСПОДИНУ ЗОРАНУ ЦВИЈАНОВИЋУ ИЗ
ЛАНГКАМПФЕНА У ТИРОЛУ

„Gasthaus Neuwirt“ und Herrn Zoran Cvijanović aus
Langkampfen in Tirol

ХВАЛА ВАМ - ЗАЈЕДНО СМО ЈАЧИ VIELEN DANK - ZUSAMMEN SIND WIR STÄRKER

Српска православна омладина Инсбрук - СПО(Ј)И
ZVR: 931510814
е-пошта: uprava@spoji.org
интернет: www.spoji.org
YouTube: www.youtube.com/user/spoji2009
Жиро рачун: Tiroler Sparkasse Bank AG Innsbruck
број: 03300678129
број банке: 20503 - IBAN: AT482050303300678129
- BIC: SPIHAT22XXX

ПОСЕТИТЕ НАС

www.spoji.org | www.srbizasrbe.org | www.prosvjeta.at

Жиро рачуни за уплате за обнову манастира су:

Агробанка 245-350-51

Комерцијална банка 205-633-08-90

интернет: www.stupovi.rs

СПОМЕНИК ПОД ЗАШТИТОМ УНЕСКО-а

Део светске културне баштине у оквиру културно-историјске целине Стари Рас са Сопоћанима.

Манастир Ђурђеви Ступови у Расу је задужбина Стефана Немање и једна од најстаријих српских светиња. Својом старином и значајем, духовном, уметничком и историјском вредношћу манастир представља аутентичан допринос српског народа културној баштини човечанства. Овај манастир је једно од највреднијих сведочанстава о почецима српске државе, њеним историјским коренима и духовним висинама.

Након 830 година постојања, 300 година у рушевинама и 40 година обнове, манастир је опет оживео и делимично обновљен. Данас он опет сија својом непролазном светлошћу и живи литургијским животом. Његова су врата отворена за све путнике добре воље. За вас.

ОБНОВИМО СЕБЕ - ПОДИГНИМО СТУПОВЕ!